

19 - DECEMBER - 55

Verzila
VILJANA

Duhovno življenje

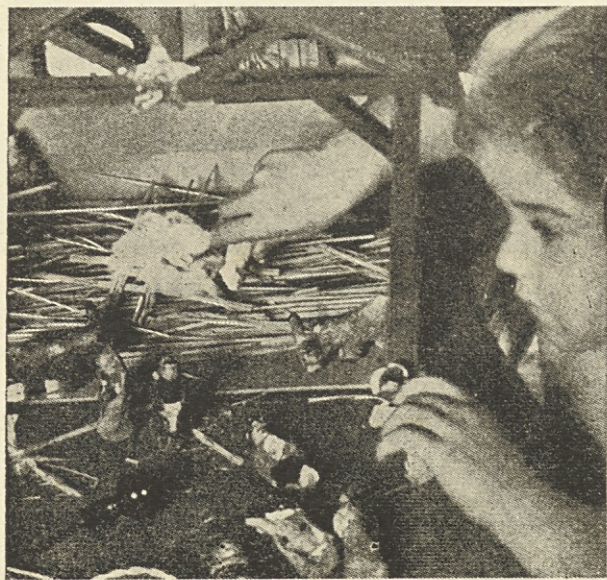
LA * VIDA * ESPIRITUAL

Naslovna stran: Zvesti prastarim običajem krščanske družine v domovini na sveti večer obhodijo vse hišne prostore, jih pokrope in pokade. Med obhodom molijo rožni veneč. (Foto V. Zaletelj, Koroška)

Zgoraj: Rateče-Planica v zimskem jutra. (Foto C. Kune)

Levo: Slovenski adventni večeri — večeri skupne molitve in pesmi. V teh dneh si vsaka slovenska krščanska družina postavi jaslice. V prvi vrsti vrši to nalogo mladina, ki se dela loteva z velikim veseljem kot vidimo na sliki

Duhovno Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

L. XXIII.

DECEMBER

ŠTEV. 12

^v ^v BOŽIČNA BLAGOVEST

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

Božič je praznik veselja, onega tihega, srčnega veselja v Bogu, ki nima nič skupnega s posvetnim razveseljevanjem. Pravo božično veselje občutijo oni, ki so polni hrepenenja po Bogu in po božjih rečeh. Božično veselje izvira iz globoke, iskrene, otroško preproste vere v ono čudovito resnico, da „je Bog svet tako ljubil, da je dal svojega edinega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje“ (Jan 3, 16).

Ko je nebeški angel oznanil preprostim, vernim pastirjem Jezusovo rojstvo, tedaj se mu je pridružila množica blaženih nebeških duhov, ki so Boga hvalili in govorili: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje.“

To je božična blagovest, ki nam odkriva skrivnostne misli in namene trikrat svetega Boga z ozirom na naše odrešenje. Je ta slavospjev z betlehemskih poljan vzvišena božična poslanica vsemu človeštvu, vsako leto ponovno objavljena, da bi ob prelepem prazniku Kristusovega rojstva vsi ljudje spoznali, kakšen je najvišji namen njihovega živ-

ljenja in da bi po tem spoznanju postali deležni največjega božjega daru, ki je božični mir.

SLAVA BOGU NA VIŠAVAH

S temi besedami angeli oznanjajo, da je najvišji in zadnji namen vsega stvarstva: slava božja. Vse, kar je Bog ustvaril, je ustvaril v svojo čast in slavo. Ne iz sebičnosti, saj ničesar ne potrebuje in v svoji neskončni sreči ničesar ne pogoša. Brez nas in brez ustvarjenega sveta je Bog od vekomaj do vekomaj srečen in blažen v skrivnostnem življenju presvete Trojice. Kakor pa je vsaki dobroti lastno, da se daje drugim, tako je hotel tudi večni Bog neizmerne zaklade svoje dobrote razliti na ustvarjena bitja. Iz čiste dobrote, neprisiljen, v popolni, najvišji svobodi, ki je le Njemu lastna, se je Bog odločil za veliko delo stvarjenja. In je ustvaril vidni in nevidni svet in v nevidnem svetu angele, čiste duhove, v vidnem pa na najvišjem mestu človeka, ki naj bi bil v tem svetu kralj in gospod in glasnik božje hvale. Božja hvala in čast in slava: to je najvišji namen vsega stvarstva. Ali bi bilo sploh

mogoče kaj drugega? Kje in kakšen naj bi pač bil cilj in namen višji, kot je Bog sam, da bi se Bog nanj oziral in se mu podredil? Ničesar ni ne v nebesih ne na zemlji, kar bi bilo nad Bogom. Bog je najvišji, je nad vsem in pred vsem. Zato je Bog moral tako storiti, da je vse, kar je ustvaril, ustvaril záse. Drugače ni mogel ravnati.

Angelski božični slavospev oznanja in potrjuje te najvišje, naravne božje pravice: Vse, kar živi in obstoja, naj Bogu slavo poje. Zlasti naj človek nikoli ne pozabi, da je zato na svetu, da bi Boga spoznal, ga molil, ga ljubil in mu služil ter se tako večno zveličal. Sveti Ignacij imenuje to resnico v svojih Duhovnih vajah: začetek in temelj vsega življenjskega spoznanja in ravnanja.

Človek rad pozablja na ta svoj prvi in najvišji življenjski namen in cilj. Rad misli in govori o svojih pravicah, pa pozablja na pravice božje. Sam bi bil rad nekak bog, ki naj bi mu vse služilo in ga častilo. Že prvi človeški par je prisluhnul v raju peklenski kači, ki mu je zapeljavo govorila: „Le jejta sad prepovedanega drevesa. Oči se vama bodo odprle in bosta kakor bogova...“ Dala sta se zapeljati in sta prelomila božjo zapoved, sledeč glasu duha temé, ki je pred njima prvi v nebesih dvignil upor proti večnemu Stvarniku in klical: Ne bom ti služil.

Greh prvih staršev, rojen bolj iz napačnosti kot iz požrečnosti, je priklical nanje in na vse njihovo potomstvo strašne božje kazni. S strahom in žalostjo obnavljamo v adventnih dneh te temne zgodbe človeškega rodu. Niti misliti ne smemo na to, kaj bi bilo z nami, ako bi se nas Bog ne bil usmilil. Kako strašno bi bilo človeško življenje na zemlji, ako bi ne imelo drugega konca kot pogubljenje...

Bog človeštva ni kaznoval, kot je v strašnem srdu svojega razžaljenega veličastva kaznoval satana in njegove uporne angele. Imel je usmiljenje z Ada-

mom in Evo in z vsem njunim potomstvom. Odrešil nas je na način, ki ga lepšega, pretresljivejšega ni mogla zamisliti božja modrost in božja ljubezen. Sam božji Sin se rodi na svet, da poplača naš dolg in nam odpre nebesa.

Sicer se z Jezusovim rojstvom ni končal človeški napuh in silna borba med Bogom in silami temé se po skrivnostnem božjem dopuščanju nadaljuje. Prav v prvem psalmu božičnih jutranjic jo Cerkev s kraljem Davidom pretresljivo peva: „Čemu hrume narodi, zakaj si ljudstva domišljajo prazne reči? Dvigajo se kralji zemlje in mogočniki zaroto kujejo zoper Gospoda in njegovega Kristusa... On pa, ki živi v nebesih, se jim smeje. Gospod se jim posmehuje...“ (ps. 2). Človek ne bo nikdar zmagal nad Bogom. Hočeš, nočeš, mora vse stvarstvo in vsako ustvarjeno bitje služiti božjim ciljem in namenom. Naj bi na videz začasno tudi zmagovala temne sile, končna zmaga bo božja, zakaj s svetim Mihaelom moramo spoznavati in ponavljati tudi mi: Kdo je kot Bog?

Slava Bogu na višavah! V božični skrivnosti se je ta božja slava na najpopolnejši način priznala in dala. Sam Bog postane človek, da v imenu človeštva Bogu da slavo in čast, ki mu gresta. Naša uboga zemlja, prekleta po grehu prvih staršev, je v božični noči ožarjena z božjo svetlobo, spreminja se v svetišča, v katerem ob vseh pregrehah in zablodah grešnih ljudi nikdar več ne utihne angeljski slavospev, ponavljan po Cerkvi in po vseh vernih, ki so blage volje:

Po Kristusu, z njim in v njem je tebi, Bogu Očetu vsemogočnemu v edinosti Svetega Duha vsa čast in slava!

IN NA ZEMLJI MIR LJUDEM, KI SO BLAGE VOLJE

Z božjim češčenjem, z božjo slavo je združena naša sreča. Ako človek usmerja svoje življenje k najvišjemu cilju, ki je Bog in Bogu daje dolžno čast in

Ko se bomo ta adventni čas zopet pripravljali na praznik, bomo poleg drugih priprav mislili tudi na jaslce. Strupeni dih modernega materializma nam ne sme zamoriti lepih krščanskih navad, niti tihega veselja, ki je z njimi združeno.

hvalo, bo v Bogu tudi našel svojo najvišjo srečo, ki jo angeli označujejo s sladko besedo: mir.

Mir vsebuje v sebi vse, kar si more naše srce poželeti, in njem je polnost vseh dobrin. Višek resnične človeške sreče je v tem, da človek uživa notranji mir srca, živi v miru s soljudmi in v miru z Bogom. Kdor ima ta trojni mir, je pri vseh udarcih in preizkušnjah življenja vendarle srečen.

Površni ljudje tega ne razumejo. Vidijo srečo v bogastvu, v uživanju, v svetlih časteh in odlikah. A če bi v tem bila resnična sreča, bi moral biti človek, ki mu življenje vsega tega da, srečen in zadovoljen. Pa smo imeli prav v tej naši deželi skozi dolga leta priložnost gledati življenje moža, ki je bil neizmerno bogat, da ni vedel kam z zlatom in dragulji; vse si je lahko privoščil, kar si je želel; dan za dnem je prejemal darove in poklone podanikov in izražal svoje neizmerno zadoščenje nad izjavami vdanosti in časti. Pa vendar ni bil srečen, ni poznal pravega miru, ni vedel, kaj je tiha sreča v Bogu in zdaj, ko je

odšel, se odkriva pred očmi ljudstva podobna življenja, ki ni ne časti ne zavijanja vredno. Spet novo potrjenje tega, kar je doživel kralj Salomon, ki je imel vse, kar si more človek na tem svetu poželeti, pa je čutil, kako vse to človeka ne more osrečiti in je zapisal one pretresljive besede: „Vse je prazno in nečimerno in prava muka za dušo in nič ni stalnega na tem svetu“ (Prid 2, 11).

Mir, ki ga svet ne more dati, je mir Kristusov, ki ga angeli oznanjajo v sveti božični noči. Je to mir božji, ki presega vsako spoznanje, ki ga ni mogoče opisati s človeško besedo, ampak ga je treba doživeti in občutiti; je predokus onega večnega miru, ki bo v božjem gledanju in uživanju predstavljal bistvo naše večne sreče, večni mir, ki ga po božno želimo in prosimo dragim pokojnim.

Ta božji mir je Kristus v božični noči prinesel na svet. Prinesel ga je vsem, saj se je za vse ljudi učlovečil, za vse rodil, za vse pozneje tudi trpel in umrl. A za dosego tega miru je potrebna v človeku neka notranja dispozicija, no-

tranje razpoloženje, priprava, ki nas usposobi za prejem tega božjega daru. Ta priprava, ta predpogoj je: blaga volja. Mir ljudem, ki so blage volje — pojejo angeli. Blage volje ali Bogu po volji pa so tisti ljudje, ki po tem božjem miru hrepenijo, ki ga iščejo, ki se zanj prizadevajo in trudijo, ki zanj ponižno prosijo.

Razmeroma malo te blage volje je danes na svetu, zato človeštvo ne pride do tako potrebnega miru. Kljub konferencam in poizkusom zblizanja si narodi zemlje stoje nezaupno nasproti. Mir, ki ga začasno uživamo, je le premirje, je mrzli mir po vojni, mir, ki ga narekuje bolj strah kot iskrena želja po bratskem sožitju.

Vsi, ki so resnično blage volje, pa se zavedajo, da se je treba kljub vsem razočaranjem in težavam za resnični mir, ki je mir Kristusov, prizadevati in boriti in neprenehoma zanj k Bogu moliti. V tem prizadevanju je sveta katoliška Cerkva s svojim poglavarjem vedno v prvi vrsti in je prav božični praznik, rojstni dan Kralja miru, tista priložnost, ko sveti oče papež razglša svetu svoje mirovne poslanice, v katerih razkriva pogoje pravega miru in kaže pot, ki vodi k iskrenemu bratskemu sožitju in sodelovanju. Cerkev je tudi tista, ki za veliki dar miru neprenehoma moli, zlasti v daritvi svete maše, ki je resnična mirovna daritev, v kateri se neprenehoma ponavlja iskrena prošnja: Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, daruj nam mir!

O, ko bi narodi zemlje in njih voditelji prisluhnili tem klicem Cerkve Kristusove, kako hitro bi bile odstranjene vse zaves, ki jih zdaj ločijo, kako lahko bi se izvedla razorožitev in bi povsod zavladala resnična svoboda in bratska vzajemnost. Molimo, veliko molimo v teh svetih praznikih s sveto Cerkvijo in z vsemi, ki so Bogu po volji, da bi se približala tako zaželjena ura božjega usmi-

ljenja in bi zavladal mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem na zemlji.

+

Prerok Mihej, ki je davno pred Kristusovim rojstvom napovedal, da se bo to rojstvo Zveličarjevo zgodilo v Davidovem mestu Betlehemu, govori v teh svojih videnjih o Kristusovih zmagah, o stanovitnosti in trdnosti Njegovega vladanja. „Narodi se bodo spreobrnili k Njemu in češčen in slavljen bo do zadnjih zemeljskih mej.“ In dodaja prelepo misel, ki jo pozneje potrjuje sveti Pavel: „On bo naš mir“ (Mih 5 — Ef 2, 14).

S to mislijo naj bo zaključeno to skromno božično premišljevanje: **Kristus bodi naš mir!**

Življenje v svetu se bo uredilo in razmere se bodoboljšale, kadar se bodo poboljšali ljudje, iz katerih obstoja človeška družba. Boljših časov ne bo, dokler ne bo boljših ljudi. Misli božičnega angelskega slavospěva, namenjene vsemu človeštvu, so obrnjene na vsakega izmed nas. Vsak izmed nas naj gleda, da ne bo nikdar izgubil izpred oči zadnjega in najvišjega namena in cilja svojega življenja: Slava Bogu na višavah! Od Boga — za Boga! Vsak dan, vsako uro, v veselju in trpljenju Bogu poslušni, Bogu zvesti, Bogu vdani. Bog bodi v našem življenju vedno in povsod: pred vsem in nad vsem drugim!

S to, vsak dan in zlasti v božičnih praznikih obnovljeno, edino pravilno in pravično usmerjenostjo našega življenja se nam odpira pot do božjega miru, ki je Kristusov mir, ki je Kristus sam. Kristus v srcu, Kristus v družini, Kristus v naših medsebojnih odnosih, Kristus v vsem in povsod — to naj bo predmet našega vednega hrepenenja in stremljenja, prizadevanja in apostolske gorečnosti. Tedaj se bo nad nami uresničilo Gospodovo blagrovanje, ki je dejal: „Blagor miroljubnim, zakaj ti bodo otroci božji“ (Mt 5, 9).

SVETI VEČER NA „SATANOVEM DVORCU“

MARTIN RADOŠ

Skrivnostno vstopa sveti večer na zemljo — prav tako, kakor si ga žele vsi otroci — z gostimi in velikimi snežinkami, ki skrivnostno v zraku plešejo in tiho na zemljo legajo ter jo z zimsko odejo odevajo. Jožek in Anica gledata iz gorke družinske sobe skozi šipe oken na prosto. Tedaj stopi Francka v sobo in jima tiho pove: „Danes zakurim v svoji sobici in ko se ugreje, pridita k meni in pripovedovala vama bom najlepše božične zgodbe, kar jih vem.“

Tako vzbudi Francka otrokoma veliko zanimanje. Že vnaprej se močno veselita in nestrpno pričakujeta, kdaj ju bo poklicala... Ko se zmračí, pride v sobo mizo pogrinjat. Takoj skočita oba k nji in jo tiho moledujeta:

„Francka, kdaj boš pričela?“

„Po večerji!“ jima prijazno, smehljaje zagotovi; ravnokar stopi gospodar v sobo; vsi posedejo krog mize in čakajo na gospodinjo, ki kmalu pride z večerjo iz kuhinje.

Francka pri jedi nikdar veliko ne govori, toda tako žalostna kot ta večer, ni bila še nikoli. Gospodar mrko zre na svoj krožnik in gospodinjo nekaj menavadno tišči. Še otroka bi se prav kmalu razjokala, če bi jima zdaj pa zdaj služkinja prijazno ne namignila.

„Moram hitro pogledat v hlev; zdi se mi, da veter loputa s hlevskimi vrati!“ reče Francka in naglo zapusti sobo.

Ko po njenem odhodu pretečejo komaj tri minute, zadoni po vsej hiši srebreni glasek majhnega zvončka. Presenečena pogledata gospodar in gospodinja drug drugega, otroka pa prav veselo in vsa srečna vzklikneta: „Jezušček prihaja!“ planeta iz sobe in hitita po stopnicah v Franckino sobo, iz katere se

razlega lepa, vesela božična pesmica. Celo v družinsko sobo jo slišita. Že hoče gospodar jezen planiti pokoncu, kar mu pogled obtiči na ženi, ki glavo nizko sklone nad mizo in hkrati opazi, kako ji solza za solzo drsi na sklenjeni roki. Čuden drget spreleti gospodarjev obraz, rad bi nekaj spregovoril, pa ne more besedice spraviti iz ust.

☆

Pesem je izpeta. Francka pride v spremstvu otrok v sobo in s tako veselim glasom, kakršnega ta hiša že dolgo več ni slišala, zakliče: „Gospodar in gospodinja, pojdita v mojo sobo k meni! Jezušček je bil tukaj in je vsem nekaj prinesel. Tudi vam, gospodar!“

„Pa moramo vendar pogledat gori,“ reče oklevaje gospodinja in vleče moža za rokav.

„No, pa pojdimo!“ pritrdi mož v zadregi in sledi drugim po stopnicah.

Res! V Franckini sobici so bile na mizici v kotu majhne jaslice obdane z zelenjem in lučkami. Otroka sta prva bila zgoraj; zdaj že stojita pred njimi. Anica s punčko in Jožek z lesenim komjičkom. Na gospodinjo čaka poleg jaslic predpasnik in na gospodarja lepo umetniško izrezljan vivček. Ko kmetica opazi, kako njena otroka z velikim veseljem gledata jaslice, vsak z Jezuščkovim darom v rokah, mora zopet jokati, pa njene solze so zdaj solze veselja. In tudi kmetu je nekako gorko pri srcu, ko vidi srečno veselje svojih otrok, pa ga obide kes, da jima je toliko časa zaviral veselje; sprejme svoj dar, se zazre služkinji v oči in se ji zahvali: „Lepa hvala, lepa hvala, Francka! Dobregra srca si! Ohrani vedno takega...!“ Več

ne more spregovoriti; glas mu nenadoma zamre.

Gospodinja in Francka razumeta, kako je z vsem tem, pa se vedeta, kakor da se za vse nič ne zmenita, in prinesejo petico in kavo v sobo. Vsa družina pesede zopet krog mize; sedaj ni rihče več zalosten.

Fo večerji spravlja Francka otroka span.

„Francka, ko bosta otroka v postelji, pridi nazaj v sobo; rad bi ti nekaj povedal!“ naroči gospodar služkinji predno z otrokoma zapusti družinsko sobo.

☆

„Francka, ravnala si proti moji prepovedi,“ resno nagovori kmet služkinjo, ko se vrne.

„Da, gospodar, storila sem to, ker sta se mi otroka smilila. Pa ne samo zato; uvidela sem tudi, da vi sami ne morete biti od srca veseli, dokler ste z Bogom in svetom navzkriž. Pa ste vendar drugače zelo dobri ljudje!“

Gospodinja jo hvaležno pogleda. Gospodar pa še enkrat potegne iz vivčka, predno odgovori: „Francka, ti praviš, da smo dobri ljudje, doli v dolini pa govorijo ljudje drugače.“

„Da, ljudje, ki ne mislijo veliko, toda gospod župnik sodi zelo dobro o vas. Ko sem bila zadnjič pri njem in mu rekla, da bom postavila jaslice pri vas, je bil vesel tega in mi zatrdil, da je Jezus Kristus veliko raje obiskoval grešnike kot pa hinavce in farizeje.“

„Da, da; gospod župnik je dober človek. Ko se je stvar začela, je bil tudi pri nas tu zgoraj in me pregovarjal, naj zopet prihajam v cerkev, pa nisem maral o vsem tem ničesar slišati. To je župnika užalostilo. Poslovil se je z obljubo, da bo mnogo za nas molil.“

Kmet sklene glavo med dlani... premišlja, se odloči, in nadaljuje: „Francka, ti si dobro dekle! Vse ti bom povedal, zakaj sem tako otopel in prišel navzkriž z Bogom in ljudmi.“

Pri drugem otroku je žena zbolela... hudo, da sem se bal, da bo umrla. Zdravnik je moral prihajati k nam... pogostokrat — in ji zapisal zdravila... zelo draga. Najeti smo morali dekle, ker je bila žena za vsako delo še preslabotna.

Za vse je sveti večer poln doživetja, toda za nikogar bolj kot za nedolžna otroška srca

Vse je stalo mnogo denarja. Prodal sem dve kravi iz hleva, pa je bilo še premalo, kajti žena je bila več kot eno leto bolna. Tedaj nisem mogel spati, čeprav sem bil vsled dela še tako utrujen. Večkrat mi je prišlo na misel, da bi si v dolini pri bogatem kmetu izposodil denarja, pa vendar nisem mogel, ker so me doma tako vzgojili in oče je večkrat ponavljal: Kdor dolgovne dela, je malo pridla! Tudi na to sem mislil, da bi domaćijo prodal in kaj manjšega kupil, pa tudi ni šlo, ker je bila že več kot sto let v rokah naše družine. V tem sem neke nedelje bil v dolini v cerkvi pri maši in pridigi. Gospod župnik je zelo lepo pridigal o ljubezni do bližnjega in povdaril, da če je bližnji v stiski, je dolžnost vsakega pomagati mu. Poševno pred menoj v prvi klopi je sedel bogat kmet. Pobožno je gledal župnika na prižnici in na vsako njegovo misel pritrdjeval z glavo. „Tako torej vendar tudi bogatin čuti, da je dolžnost bližnjemu v stiski pomagati,“ sem si mislil, zbral ves pogum, premagal svoje pomisleke, in po maši krenil k bogatemu kmetu.

„Že razumem, že! mi je pritrdil, ko sem mu potožil svoje gorje, „da, da; ... bolezen je brezno ki golta denar!“

„Sedaj pa bi te rad prosil, da bi mi pomagal iz stiske, in mi posodil na mojo domačijo; opomoreš si, pa ti vrnem vse pošteno z obrestmi vred; nisem nikak

malopridnež, le stiska me trenutno sili k temu.“

„Ne, ne!... posodim ne, ...kupim pa domačijo!“ odreže.

In pri tem je ostalo. Mojo stisko je hotel bogatin izrabiti, da bi prišel po nizki ceni do moje domačije. Ko sem mu na to pripomnil, kako je pri pridigi gospodu župniku pobožno prikimaval, mi še sedaj zveni v ušesih njegov široki smeh: „Saj, saj! ...taki govori so že o primerni za cerkev, toda... potegne na široko — toda v življenju si moramo misliti pa po svoje...!“

Kaj je še rekel, se me spominjam več. Vstal sem... odšel... in od takrat nisem hotel nič več slišati ne od ljudi, ne od Boga, ne od cerkve. Samo na eno sem se še zanesel: na svoje žuljave roke! — Trda mi je predla, pa premagal sem, in danes je moja domačija zopet trdna, kakor je bila v najboljših letih.“

Kmet se ozre na ženo, kateri teko soze po licih in opazi Francko, čije oči prepričljivo govore o notranjem toplem sočutju.

„Nič več nisem verjel, da so na svetu še ljudje, ki imajo srce za bližnjega, toda ti... ti, Francka, si mi ta večer vendar dokazala, da so še dobra srca

na svetu, kajti iz svojega pičlega zaslužka si kupila božične darove za najina otroka in za naju, ki ti nisva nič dala, zato pa nama moraš sedaj povedati, česa si želiš!“

„Imela bi samo eno željo, gospodar!“

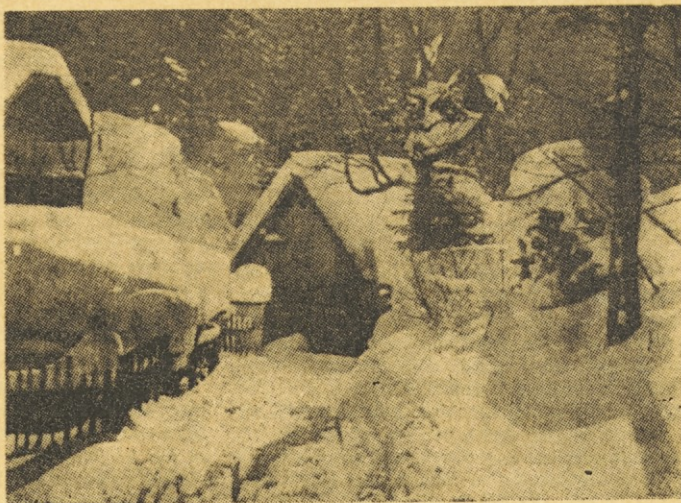
„Le brez strahu povej! Če je v moji moči, prav gotovo ti ne bom odrekel.“

„Prosim vaju, da bi šla vidva, gospodar in gospodinja, nocoj to noč z menoj v dolino v cerkev k polnočnici. Nič se ne ozirajta na skopega bogatina, niti na druge ljudi, ki vas imenujejo „satanove kmete“, imejte v svojih mislih, v svojem srcu in pred svojimi očmi samo Jezuščka, ki je prinesel Ljubezen na zemljo!“

„In katero si prinesla ti k nam na „satanov dvorec“, Francka!“ pripomni kmet globoko ganjen.

☆

Ko potem v mrzli zvezdnati noči zvočni slovesno vabijo v cerkev, gredo Francka, gospodar in gospodinja s „Satanovega dvorca“ skupaj v dolino k polnočnici. Tisto noč se je Jezus rodil v srcih vseh treh. „Satanov dvorec“ je postal dvorec nebeškega Deteta.

Tišina svetega večera je zajela tudi „Satanov dvorec“

DOLŽNOSTI IZSELJENCEV DO SVOJEGA NARODA

Prof. PAVEL SLAPAR, Avstrija

Prva nedelja v adventu je posvečena izseljenskemu vprašanju. Tako je bilo že doma in tako je tudi v tujini. Sprva smo bili vsi begunci, ker smo bežali od doma z mislijo in željo, da bi se vrnili. Danes je velika večina nekdanjih beguncev to željo porinila precej vstran. Le malo bo ostalo takih, ki se bodo še vračali, četudi se odpró vrata domovine. Morda bodo še šli na obisk v stare kraje, toda otroci, ki so se v novi domovini rodili in izobrazili ter služba in hišica jih bosta dokončno pritegnila na novi svet.

V to novo domovino pa smo prinesli poleg vere in poštenja tudi svoj jezik, narodnost in domovinsko zavednost. Nastane vprašanje, kako dolgo bomo te duhovne in za naš razvoj nad vse važne dobrine mogli ohranjati in kako dolgo smo jih dolžni ohranjati. Prof. Pavel Slapar je novembra meseca 1949 ob priliki duhovne obnove podal nekaj lepih misli, ki se tičejo teh problemov. Misli so še danes aktualne, morda še bolj kot takrat, ko jih je g. profesor govoril. Kajti takrat smo se v tujino šele odpravljali, danes pa jo že pijemo s polnimi požirki in se nehotе vanjo vtapljamo.

Najprej, kaj smo dolžni vedeti o narodnosti?

Povzemimo v nekaj točkah najvažnejše:

1. Biti član tega ali onega naroda ni posebna odlika ali krepost. Samo po sebi je popolnoma vseeno, kateremu narodu kdo pripada. Samo zaradi pripadnosti k nekemu določenemu narodu ni noben človek boljši in plemenitejši. V to zmotno misel radi padajo člani velikih narodov s častno zgodbino in posvetnimi uspehi. Ti zaničujejo pripadnike drugih narodov. Imajo jih za manj vredne in nesposobne. Odrekajo jim pravico do popolne svobode in do pravega razvoja. Zato jih radi ponižujejo in tlačijo, izrabljajo in zapostavljajo. Take zmotne misli je treba izpodbijati z besedo in dejanjem. Tudi član malega naroda mora imeti toliko pomosa v sebi, da pokaže, da zna marsikaj bolje in lepše napraviti kot član velikega in da ima v marsičem več in lepše sposobnosti kot član velikega naroda.

2. Biti član tega ali onega naroda ni nobena slabost ali napaka. Samo zaradi pripadnosti k določenemu narodu ni noben človek slabši in nevrednejši. V to

zmoto padajo radi člani malih in tlačjenih narodov. Zato so boječi, plahi in nepodjetni. Povsod jih spremlja strah, da ne bodo svojim nalogam in zahtevam kos. Nikjer ne upajo nastopiti. Ako pa je le sila in taka priložnost, da se ji ne morejo izogniti, se sramujejo nastopati v svojem imenu. Toliko časa gledajo okrog sebe, da najdejo kako tuje zastopstvo. Take zmote je treba vedno izpodbijati. Saj se iz izkušnje vidi, da smo ljudje obdarjeni z različnimi darovi. Eden je v tem boljši, drugi v drugem. V vseh pa se medsebojno lepo dopolnjujemo. Član velikega naroda mora priznati, da marsikaj ne zmore, kar vidi morda na članu malega naroda. Član malega naroda pa si lahko laskavo prizna, da zmore kdaj in kdo tudi, kar član velikega naroda ne more. Eno je gotovo: Narodnost ne dela nekoga bolj ali manj sposobnega. Povprečno smo si vsi ljudje ne glede na narodnost enaki.

3. Biti član tega ali onega naroda ni absolutna vrednota. S tem hočemo reči: Biti član enega naroda ni tako važna stvar ali lastnost, da bi se morala človeka vedno držati. Tako neizogibni in nujni lastnosti sta samo dve: Vera in

poštenost. Ti dve morata biti povsod in vedno, kjerkoli človek je in kamor koli gre.

4. Biti član tega ali onega naroda pa je vendarle velika vrednota. S tem hočemo reči, da je to tako važna stvar ali lastnost, da je treba okrog nje previdno in z ljubeznijo hoditi ter da se sme zamenjati ali opustiti samo iz zelo važnih in tehtnih razlogov. Od teh najbolj tehtnih in važnih razlogov je morda najbolj na mestu izselitev. Pa še tu so potrebni, kakor bomo videli, razni previdni in ne prehitri posegi.

Kdor narodnost brez tehtnega razloga opusti ali jo iz nepravih, dobičkaželjnih razlogov na hitro zamenja, je odpadnik. To mi sicer tako velika reč kakor odpadništvo od vere, a je na vsak način zelo blizu, tako, da se odpadnik od vere ne nahaja daleč proč od odpadnika od narodnosti. Hujši zločin je sicer prvi, a drugi je blizu prvega.

Zakaj je narodnost tako velika in tako važna vrednota?

Povzemimo tudi ta odgovor v kratkih točkah.

1. Človek je socialno bitje. Zato ne more tavati sam in osamljen po svetu, ampak išče stikov z enako mislečimi in govorečimi ljudmi. Od njih sprejema ne samo v zemeljskih in snovnih ciljih izsamo v zemejskih in snovnih ciljih izpopolnjuje, ampak z njimi s pomočjo jezika, narodnosti in narodne zavesti raste in uspeva v duhovnem bogastvu mišljenja, izražanja in govorjenja. Do tega bogastva ne more priti sam, ampak samo v skupnosti naroda in jezika. Človek brez tega bogastva bi bil duhovno ne samo reven, ampak naravnost mrtev. Človek brez tega duhovnega bogastva bi bil kakor žival, ki ne pozna in ne živi duhovnega življenja. Zato človek kot socialno ali družabno bitje svojemu narodu in jeziku dolguje odličnosti in prednosti duhovnega in notranjega bogastva. Po njih uživa dostojanstvo človečanstva in kulture. Zato je narodnost velika in važna vrednota.

2. Jezik in narodnost sta vrednoti, ki se v duši nahajata zasidrani v bližini drugih važnih vrednot, kot so prijateljstvo, ljubezen, hvaležnost, pobožnost,

vera, poštenost in drugo. Kdor potepta eno od teh, pohodi navadno nehote druge zraven, ker so si blizu. Če kdo n. pr. zavrže jezik in narodnost, si redno skvari še druge vrednote, in postane zaradi tega slab in gnil značaj. To je nekako tako kot pri rastlinah. Izruješ eno, a nehote izpuliš tudi drugo, ker je preblizu zakoreninjena. Pohodiš eno in nehote poteptaš tudi drugo, ker rasteta blizu skupaj.

Narodnost je družabno torišče ali družabni prostor za izražanje in izživljanje človekovega duhovnega in kulturnega življenja. Jezik je obrazilo in izrazilo notranjega življenja. Vzemi človeku narodnost in človek postane duhovno nem in notranje prazen. Ne sliši nič in ne sprejema, pa tudi ne daje in ne govori. Če to nekoliko razmišljamo, bomo razumeli vedno bolj, v kako duhovno uboštvo se pahnejo narodni odpadniki.

3. Narod upravičeno imenujemo razširjeno družino. Jezik je nato najprimernejše sredstvo za medsebojno sporazumevanje. Po njem duhovno bogatimo sebe in druge. Do družine nas po četrti božji zapovedi vežejo spoštovanje, ljubezen, zvestoba in če smo pod skrbstvom, pokorščina, ako pa smo mad skrbstvom, skrbljiva odgovornost. Kar dolgujemo rodni družini, dolgujemo tudi razširjeni družini: spoštovanje, ljubezen in zvestobo! Kdor bi torej brez tehtnega razloga ali iz dobičkaželjnih nagibov narodnost in jezik zavrgel, bi hudo grešil zoper četrto božjo zapoved. Božja zapoved pa je dana zaradi tega, da bi človeka varovala na višini človeškega dostojanstva in duhovnega bogastva.

Ali izseljenec greši, če moče govoriti lastnega jezika in če se nenadoma začne proglašati za pripadnika tujega naroda? — Da! In sicer hudo greši.

Ali izseljenec greši, ako se priuči tujemu jeziku in ga uporablja? — Ne! To dela mamreč iz tehtnega razloga.

Ali izseljenec greši, če dela na to, da bi se otroci spojili z narodom, kamor so se naselili? Greši, ako to dela nasilno in zgolj iz dobičkaželjnih razlogov. Ne greši, ako pusti, da gre razvoj naravno in neprisiljeno svojo pot.

Kaj velja za nas?

1. Za nas velja, da moramo po čerti božji zapovedi ostati do konca življenja Slovenci in da smo kot taki slovenskemu narodu in jeziku dolžni spoštovanje, ljubezen in zvestobo. Vse drugo bi bilo odpadništvo. Kaj bo z otroki, ki so se na tujem rodili? Oni bodo vmesni člen k spojitvi s tujim narodom. Po spoštovanju in znanju slovenskega jezika bodo zvezani s slovenskim narodom; po življenju in bivanju med tujim narodom bodo pomenili prvi korak k prehodu in prelitju v drug narod, ako bo izseljenstvo moralo biti trajno.

2. Za ohranitev narodnosti in za njeno poživitev tudi gmotno kaj žrtvujemo. Naj nam ne bo žal prispevka, ki

ga dajemo za slovenske organizacije ali berivo. Ne obžalujmo časa, ki ga podarimo organizaciji pri delu za druge ali za kako prireditve. V vsem tem pôlej kulturno in duhovno življenje, ki te varuje živetarjenja, usihanja in narodnega umiranja.

3. Ohrani zvestobo veri, Cerkvi in duhovniku. Ta zvestoba naj ne bo prisiljena, ampak prirčna, otroška in vdana. Kdor je zvest veri, je zvest tudi narodu, kdor je zvest narodu, je zvest tudi veri. To se v življenju vedno in vedno potrjuje. Eno je podlaga za časno zadovoljstvo, drugo za večno srečo. Zato ravnajmo! Kar je pa še nerešenih vprašanj, te prepustimo času in božji vsevednosti ter njeni modri previdnosti. Potem se bo vse prav izteklo!

KAKO JE NASTALA NAJLEPŠA BOŽIČNA PESEM

(Zgodovina začne v skromni vasi v avstrijskih Alpah. Med preprostimi vaščani sta bila samo dva šolana človeka in še ta dva mesta bila domačina, župnik Jožef Mohr in učitelj Franc Ksaverij Gruber. Oba sta bila mlada in velika prijatelja.

Na božično jutro je župnik Mohr pokazal ponoči napisano pesem učitelju božično pridigo. Zunaj so že prihajali prvi ljudje k polnočnici. Ko je odprl evangelij in se ustavil pri besedah „prinašam vam veliko veselje, rojen je Odršenik“, je nekdo potrkal na vrata. Vstopila je kmečka ženica, pozdravila s hvaljen Jezus ter prosila župnika, če bi lahko šel blagoslovit otroka, ki se je pravkar rodil revni družinici v koči ob koncu vasi. Župnik je takoj vstal, si oblekel suknjo in sledil po snegu, ki je škripal pod nogami, ženski na konec vasi. Res je našel otroka v tej resnični revni družini in ga blagoslovil.

Dogodek je napravil nanj močan vtis. Pri polnočni maši je še mislil na tega otroka, potem tudi zaspati ni mogel. Šel je v pisarno, da dá na papir, kar je doživel na ta sveti večer in kar je čutil v srcu. Verz za verzom je šel na papir in do zore je nastala pesem.

Na božično jutro oje župnik Mohr pokazal ponoči napisano pesem učitelju Gruberju. Ta je bil ves navdušen, češ saj je to božična pesem, ki jo potrebujemo.

Toda manjkal je napaven in note. Učitelj Gruber je prevzel to nalogo. Takoj se je lotil dela in preden je župnik pričakoval, je bilo gotovo.

Toda orgle so bile pokvarjene in ništa mogla poizkusiti v cerkvi. Poizkusila sta na kitaro in zapela v župnikovi pisarni. Otroci zunaj pod oknom so prvi poslušali pesem „Sveta moč, blažena noč!“

Nekaj dni po božiču je prišel v vas izdelovalec orgel Karel Mauracher. Popravil je orgle. Učitelj Gruber je zaigral prvi na orgle in iz župnikovega grla je prišel sladek glas „Sveta noč, blažena noč...“ Mauracherja je pesem močno prevzela. Zapomnil si jo je dobro. In ker je hodil popravljat orgle po celi Avstriji, je povsod ljudem zapel prelepo božično pesem. Tako se je pesem hitro razširila po vsej Avstriji in po celem svetu, saj danes že enako kot v Avstriji tudi v Angliji, Meksiki in na Japonskem pojejo isto pesem, sicer v različnih jezikih, a z isto melodijo in enako globokim doživetjem lepote svete noči.

(Po Catholic Digest)

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JEZUS POUČI IN RAZPOŠLJE APOSTOLE

V času svojega javnega delovanja se Jezus običajno nikoli ni dolgo zadržal v enem in istem kraju (Lk 8, 1). Tudi ko je v Kafarnaumu ozdravil krvotočno ženo in obudil Jairovo hčer, je kmalu spet šel odondot (Mk 6, 1). V družbi svojih učencev „je hodil in ozdravljaval vse bolezni in vse slabosti. Ko je pa videl množice, so se mu zasmilile, ker so bile izmučene in razkropljene kakor ovce, ki nimajo pastirja“ (Mt 9, 35-36).

Izvoljeno ljudstvo se je tedaj zares nahajalo v silno žalostnem položaju. Po eni strani so ga mučili tudi civilni oblastniki, po drugi strani pa so ga njihovi lastni vodniki popolnoma zanemarili. Še več! Ne le da pismarji in farizeji niso ljudem posredovali zdravega nauka, temveč so jih z lažjo in zvijačo celo skušali odvrniti proč od evangelija. Kaj čuda, če so se ljudje Jezusu globoko zasmilili in jih je kot Dobri Pastir na vsak način hotel rešiti.

Zapuščene množice so se povsod z navdušenjem oklepale Jezusovega nauka. Bile so kakor zrelo žito na polju: samo požeti ga je treba in spraviti zrnje. Le škoda, da Jezus sam ni zmozel vsega dela, ker ga je bilo preveč. Zato so mnogi ljudje bili v nevarnosti, da se pogube, kakor se tudi zrelo žito na polju uniči, če ga pravi čas ne požanjejo. Tedaj je rekel Jezus svojim učencem: „Že-

tev je velika, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev“ (Mt 9, 38).

Vendar pa samo molitev tudi še ni vse. Zato je Jezus hotel, da bi mu apostoli že tedaj pomagali pri misijonskem delu samem:

Skical pa je dvanajstere apostole in jim dal moč in oblast nad vsemi hudimi duhovi, in da bi ozdravljali bolezni. In poslal jih je oznanjat božje kraljstvo in ozdravljati bolnike, in jim je rekel: Nič ne jemljite na pot, ne palice ne torbe ne kruha ne denarja; tudi ne imejte dveh oblek. In v katerokoli hišo pridete, tam ostanite in od tam odhajajte. In kjerkoli vas ne sprejmejo, pojdite iz tistega mesta in otresite še prah s svojih nog v pričevanje zoper nje. Šli so torej in hodili od vasi do vasi, oznanjali blagovest in povsod ozdravljali (Lk 9, 1-6; Mt 9, 35-38; 10, 1-15; Mk 6,7-13).

Ko je imel Gospod okrog sebe zbrane vse apostole, jim je razložil svoje načrte. V njegovem imenu naj bi šli samostojno na misijonsko pot po Galileji. V ta namen jim je dal moč, izganjati iz obsedencev hudobne duhove in pa ozdravljati bolezni. Ta oblast čudežev je bila

kot poverljiva listina, s katero bodo lahko izpričali ljudem da jih je res on poslal. Poleg tega pa jim je dal še čisto podrobna navodila, kako in kaj naj delajo. Kot se vidi iz Matejevega evangelija, ki nam o tem obširneje poroča kakor Luka, so Jezusova navodila obsegala sedem točk:

Najprej je Gospod svojim učencem določil delovno področje: „Na pot k nevnikom ne hodite in v samarijska mesta ne vstopajte, marveč pojdite k izgubljenim ovcam hiše Izraelove“ (Mt 10, 1-6). Jezus je svoj evangelij oznanjal skoro izključno samo med Judi in hotel je, da bi tudi apostoli vsaj v začetku nekaj časa enako ravnali. Judje so namreč bili od Boga izvoljeno ljudstvo. Njim je Bog obljubil Odrešenika in njim so bili v prvi vrsti namenjene mesijanske dobrine (1 Moz 17, 17; Rimlj 1, 16; 15, 8). Dolga stoletja so sredi splošnega malikovalstva edino Judje ohranili vero v enega pravega Boga in trdno upanje na prihod Odrešenika. Bilo je torej pravično, da se je najprej med Judi oznanjala blagovest odrešenja. Poleg tega pa Jezus tudi ni hotel v začetku svojega nastopa sprožiti kekega nasprotovanja med Judi in pogani, ki so že itak bili med seboj sovražno razpoloženi. Seveda pa so se kasreje vse ločilne stene med Judi in pogani podrle in eni kot drugi so lahko bili deležni dobrot evangelija (Ef 2, 14; Rimlj 11, 17). Zato je jasno, da je zgornje Jezusovo navodilo apostolom veljalo samo za tisto konkretno misijonsko akcijo, ne pa morda za njih splošno delovanje, saj je po vstajenju on sam naročil apostolom, naj gredo po vsem svetu in uče vse narode (Mt 28, 19; Mk 16, 15; Apd 13, 46).

Kar velja za pogane, velja tudi za Samarijane. To so bili potomci babilonskih priseljencev, ki so se pomešali z Judi. Verovali so v istega Boga kot Judje, vendar pa niso hoteli imeti nič skupnega z jeruzalemskim templjem, ampak so častili Boga z daritvami na gori Garizimu. Bili so torej neke vrste

razkolniki, ki so jih Judje zato sovražili in prezirali (4 Kralj 17, 24; Jan 4, 20; Lk 9, 52).

☆

Drugo navodilo določa predmet misijonskih pridig: „Grede pa oznanjajte: Približalo se je nebeško kraljestvo“ (Mt 10, 7). Prav isto sta učila Janez Krstnik in pa Jezus sam. Sedaj pa naj bi apostoli blagovest kraljestva oznanili tudi tistim ljudem, ki jih Jezus in njegov predhodnik še nista dosegla.

Tretje navodilo govori o dejanjih dobrotelčnosti: „Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, hude duhove izganjajte“ (Mt 10, 8). Jezus torej naroča apostolom, naj na široko uporabljajo moč čudežev, ki so jo od njega nalašč zato prejeli. Glavni namen, zakaj je Gospod apostole razposlal, je sicer bilo oznanjevanje nebeškega kraljestva ne pa ozdravljanje bolnikov. Vendar pa so čudeži tudi imeli svoj velik pomen. Z njimi naj bi apostoli potrjevali resničnost svojega nauka in si pridobivali naklonjenost poslušalcev.

S tem v zvezi je četrto navodilo, ki zahteva od apostolov popolno nesebičnost: „Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte“ (Mt 10, 8). Apostoli ne smejo trgovati z darovi Svetega Duha in jih ne uporabljati za doseg materialnih koristi. Oblast čudežev jim je bila poverjena, zato morajo zastonj ozdravljati bolnike. Pri misijonskem delu morajo popolnoma pozabiti nase, ne smejo se predajati pohlepnosti, temveč iskati morajo edinole čast božjo. Moralisti po vsej pravici v teh Jezusovih besedah vidijo prepoved simonije, ki obstoji v kupčevanju z duhovnimi dobrinami ali pa s takimi časnimi dobrinami, ki so z duhovnimi neločljivo povezane.

☆

Peto navodilo zahteva od apostolov uboštvu in strogost do samega sebe, po čemer naj bi se ločili od ostalih popotnikov. Običajno namreč vsi ljudje hočejo

udobno potovati, zato se za pot dobro pripravijo. Tudi v tistih časih so se ljudje v prvi vrsti oskrbeli s potrebnim denarjem. V mošnji za pasom so nosili zlate, srebrne in bakrene novce. V torbo so si nadevali jestvin. Jemali so s seboj po dve suknji, da so se zavarovali pred mrazom in so se v slučaju dežja lahko preoblekli. Isto je veljalo za čevlje. Poleg tega so se oskrbeli z dobro palico, ki jim je zaradi slabih potov zelo prav prišla in jim je povrhu služila še za obrambo. Apostoli pa naj bi se za vse to nikar ne brigali. Zato jim je Gospod naročil: „Ne jemljite si ne zlata ne srebra ne bakra v svoje pasove, ne torbe ne dveh sukenj ne obuval ne palice. Zakaj delavec je vreden svoje hrane“ (Mt 10, 9-10). Kar bodo apostoli na potu potrebovali, bodo dobili od ljudi, katerim gredo oznajnati evangelij. Prej je sicer Gospod apostolom naročil, da pri delu ne smejo iskati lastnih koristi. Vendar to spet ne pomeni, da bi ljudje od njih ne imeli nobenih materialnih dolžnosti. Nasprotno, dati jim morajo na razpolago vse, kar potrebujejo za življenje in pa za izvrševanje svoje vzvišene službe. Tudi misijonski delavec je vreden svojega plačila kot vsak drugi!

Podobno kot Matej je to navodilo izrazil tudi naš Luka: „Nič ne jemljite na pot, ne palice ne torbe ne kruha ne denarja; tudi ne imejte dveh oblek.“ Marko pa se od obeh nekoliko razlikuje. Po njegovem je Gospod apostolom dovolil vzeti na pot palico in obuvalo (Mk 6, 8-9). Kako naj razrešimo to navidezno nasprotje?

Veliko se je o tem že pisalo, morda še kar preveč. Predložene so bile mnoge rešitve, ki so zelo duhovite, vendar preveč subtilne, da bi nas mogle zadovoljiti. Še najbolj naravna in zato najbolj verjetna je razlaga, ki je danes splošno sprejeta: Evangelisti niso hoteli podati Jezusovega navodila dobesedno, temveč le po smislu, kot so ga spoznali iz tradicije in pridig apostolov. Smisel pa je

ravno pri vseh eden in isti, da naj namreč apostoli vzamejo na pot samo najpotrebnejše stvari in naj pri misijonskem delu nikar ne iščejo udobnosti. Luka in Matej sta v ta namen zapisala, naj bi apostoli ne jemali s seboj niti palice, ki jo sicer tudi revni ljudje imajo. Marko pa isto pove, ker jim „le palico“ dovoljuje; kajti popotnik, ki nima drugega kot palice, nima nič nepotrebne in je še vedno skrajno ubog. To je torej čisto jasno. Nič gotovega pa se ne da reči, kdo izmed evangelistov je tudi po izrazu bolj verno posnel izvirne Gospodove besede. Pa to ni tako važno, saj nam ne gre toliko za besede kot za njihov smisel.

☆

Šesto navodilo govori o nastanitvi apostolov v času misijonskega dela: „V katerokoli mesto ali vas pa pridete, poizvedite, kdo je tam vreden, in ondi ostanite, dokler ne odpotujete“ (Mt 10, 11). Apostoli ne smejo gostoljubje sprejemati od kogarkoli. Če bi se nastanili v kaki hiši, ki ni na dobrem glasu, bi tudi na evangelij sam lahko padla slaba luč in tako bi njihovo apostolsko delo trpelo škodo. Zato si morajo apostoli poiskati pošteno in ugledno hišo, v kateri naj ostanejo do konca. Isto, čeprav bolj na kratko, pove Luka: „In v katero koli hišo pridete, tam ostanite in od tam odhajajte.“ S tem Luka noče reči, naj gostoljubje sprejmejo od kogarkoli. Le-to poudari naj poštene hiše, v kateri so se naselili, ne zapuščajo lahkomišlino. V njej naj bodo na stanovanju, dokler bostanejo v istem kraju, iz nje naj hodijo učiti in vanjo naj se spet po končanem delu vračajo.

☆

Končno je Jezus dal apostolom še navodilo, kako naj se vedejo v primeru neuspehov: „Ko stopite v hišo, jo pozdravite. In če bo hiša vredna, naj pride nadnjo vaš mir; če pa ne bo vredna, naj se vaš mir povrne k vam. In kjer vas kdo ne bo sprejel in ne poslušal vaših

besed, pojdite iz tiste hiše ali iz tistega mesta in otresite prah s svojih nog. Resnično, povem vam: lažje bo na sodni dan zemlji sodomski in gomorski, ko tistemu mestu“ (Mt 10, 12-15).

•

Pri Judih je bil v navadi pozdrav miru: Mir s teboj! Mir tej hiši! (Lk 10, 5; 1 Moz 43, 23). Te besede v ustih apostolov niso bile samo lepa želja. Imele so moč, dejansko podeliti mir in z njim mesijanske dobrine vsem, ki jih bodo vredni. Kjer pa se bodo upirali milosti, pozdrav ne bo imel učinka, misijonske dobrine pa bodo ostale na razpolago apostolom, da jih podeli bolj vrednim. Apostoli pa naj v takem slučaju javno obsodijo zakrknjenost ljudi. Zapuste naj hišo in naj gredo iz mesta, ki jih noče sprejeti, in naj otresejo „še prah s svojih nog v pričevanje zoper nje“. Tako so namreč delali Judje, ko so se iz poganških krajev vračali domov, da ne bi z nečistim poganskim prahom omadeževali svetih tal. S tem simboličnim dejanjem naj bi torej apostoli pokazali, da so takšni kraji zanje kot poganski in nečisti, da s takšnimi ljudmi nečejo več nič imeti skupnega in da vsa odgovornost za posledice pade izključno samo nanje. In posledice za takšne ljudi bodo zares strašne. Na sodni dan bodo veliko huje kaznovani kot prebivalci Sodome in Gomore, ki jih je Bog zaradi njihovih grehov pokončal z ognjem in žveplom.

S tem navodilom je Gospod hotel svoje apostole zavarovati pred malodušjem ob času neuspehov. Vsak apostol mora namreč biti pripravljen, da bo pri svojem delu doživljal bridka razočaranja. Pa zato ne sme zgubljati poguma! Gospod je hotel, da bi si bili njegovi apostoli glede tega na jasnem že takoj pri svoji prvi misijonski akciji!

☆

To so torej navodila, ki jih je Jezus dal apostolom za na pot. Kot vidimo, je Gospod svoje lastno poslanstvo prenesel na apostole, ki naj bi ga vršili na

prav isti način kakor on sam. Res je, da so ta navodila neposredno veljala samo za takratno apostolsko akcijo po Galileji. Vendar, če ne gledamo na gočo črko in znamo prodreti v duha teh navodil, imamo v njih dragocene nasvete, ki veljajo za apostolat vseh časov in vseh krajev.

Ko je Gospod končal s poukom, je apostole razposlal „po dva in dva“ (Mk 6, 7), da bi si lahko medseboj pomagali in podpirali. „In šli so ter oznanjali pokoro; tudi mnogo hudih duhov so izgnali in mnogo bolnikov so z oljem mazili ter jih ozdravljali“ (Mk 6, 12-13). Olje je bilo v tistih časih kot zdravilo splošno v navadi. Vendar apostoli ga niso rabili za zdravilo, temveč kot obred, ki je postal simbol in sredstvo čudežnega ozdravljenja. Tridentinski koncil (14. seja, p. 1.) pa povrhu uči, da je bil ta obred podoba zakramenta sv. poslednjega maziljenja.

„Ko je Jezus dovršil naročila svojim dvanajsterim učencem (in jih je razposlal), je (tudi sam) odšel od onod, učiti in propovedovat po njih mestih“ (Mt 11, 1). Zelo verjetno je ob tej priliki napravil obisk v Nazaretu, kjer so ga rojaki hoteli pahniti v brezno, pa se je rešil iz njih rok (prim. Mk 6, 1-6; Mt 13, 53-58). Luka nam je ta dogodek opisal za uvod v Jezusovo javno delovanje (Lk 4, 16-30).

☆

Apostoli so misijonarili z velikim uspehom. Jezusovo ime se je po njih razglasilo (Mk 6, 14) tudi po krajih, kjer še niso bili slišali o njem. Njihovo delovanje je imelo tako velik odmev po vsej deželi, da je vzbudilo pozornost celo pri kralju Herodu, ki je ravno v tistem času dal obglaviti Janeza Krstnika:

Slišal pa je četrtni oblastnik Herod o vsem, kar se je po njem godilo; bil je v skrbeh, ker so nekateri govorili, da je Janez vstal od mrtvih, nekateri pa, da se je Elija prikazal, nekateri zopet, da

je vstal kateri izmed starih prerokov. Herod pa je rekel: „Janeza sem dal obglaviti; kdo je pa ta, o katerem slišim take reči?“ In želel ga je videti (Lk 9, 7-9; Mt 14, 1-2; Mk 6, 14-16).

Janez Krstnik je bil že dolgo zaprt v trdnjavi Maherunt (Lk 3, 19-20), dokler ni končno padel kot žrtev ženske maščevalnosti: „Herod je bil namreč dal Janeza prijeti in ga v ječi vkleniti zaradi Herodiade, žene svojega brata Filipa, s katero se je bil oženil. Zakaj Janez je govoril Herodu: ‘Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata.’ Herodiada ga je sovražila in hotela umoriti, pa ni mogla. Kajti Herod se je Janeza bal, vedoč, da je pravičen in svet mož, in ga je varoval; marsikaj je delal po njegovih besedah in ga rad poslušal. Prišel pa je ugoden čas, ko je Herod na svoj rojstni god napravil gostijo svojim velikašem in častnikom in galilejskim prvakom; vstopila je hči same Herodiade in plesala ter se prikupila Herodu in gostom; tedaj je kralj rekel deklici: ‘Prosi me, karkoli hočeš, in ti bom dal.’ Celo prisegel ji je: ‘Karkoli me boš prosila, ti bom dal, do polovice svojega kraljestva.’ Odsšla je in rekla svoji materi: ‘Kaj naj prosim?’ Ta pa je rekla: ‘Glavo Janeza Krstnika.’ In brž je pohitela pred kralja ter ga prosila: ‘Hodem, da mi takoj daš na krožniku glavo Janeza Krstnika.’ Kralj je postal zelo žalosten, toda zaradi prisege in zaradi gostov ji ni hotel odreči; poslal je takoj krvnika in mu ukazal prinesiti njegovo glavo. Ta je šel, ga v ječi obglavil in njegovo glavo prinesel na krožniku ter dal deklici, deklica pa jo je dala materi. Ko so pa to slišali njegovi učenci, so prišli, vzeli truplo in ga položili v grob“ (Mk 6, 17-29).

Odkar je padla glava Janeza Krstnika, je Heroda v domišljiji neprestano zasledovala krvava podoba nedolžne žrtve. Misel nanj ga je na skrivnem silno mučila. Strah se je še povečal, ko je

prišel do njega glas o Jezusovih delih. Ljudje tedaj še niso imeli jasnega pojma o Jezusu. Mnogi so mislili da je kdo izmed prerokov, morda Elija, ki je bil živ vzet v nebo, in so ga pričakovali, da se povrne na svet, preden pride Mesija sodit človeštvo. Nekateri pa so tudi govorili, da je Janez Krstnik vstal od mrtvih in da on vrši taka čudežna dela. Tudi Herod se je nagibal k temu zadnjemu mnenju (Mk 6, 16) in zelo je bil v skrbeh zaradi tega. Sicer si je dajal poguma, češ „Janeza sem dal jaz obglaviti; kdo je pa ta o katerem slišim take reči?“ Kljub temu samega sebe ni mogel prepričati. Zato je hotel Jezusa osebno videti, da bi na lastne oči ugotovil, če je on Janez ali ne. Vendar pa se mu je ta želja spolnila šele v dnevih Jezusovega trpljenja (Lk 23, 8).

☆

Apostoli so se vrnili in mu povedali vse, kar so storili. In vzel jih je s seboj in se umaknil v stran, v samotnen kraj, ki je pri Betsajdi (Lk 9, 10, Mk 6, 30-32).

Misijonska akcija apostolov ni mogla trajati več kot nekaj tednov, najbrže v začetku leta 29. Ko se je bližala velika noč (Jan 6, 4), so se apostoli vrnili k Jezusu in mu vsi veseli in navdušeni poročali o svojih doživetjih. Gospod jih je dobrohotno poslušal, se je z njimi veselil prvih izkušenj in prvih uspehov ter jih bodril za naprej. Med tem pa so ljudje v mestu Kafarnaumu zvedeli za njihov povratek. „Mnogo jih je... prihajalo in odhajalo, da še jesti niso utegnili“ (Mk 6, 31). Jezus pa, ki je vedel, kako zelo so bili apostoli utrujeni, jim reče: „Pojdite sami zase v samotnen kraj in se nekoliko odpočijte“ (Mk 6, 31). In odpeljali so se po jezeru in se izkrcali na samotnem kraju blizu Betsajde Julije, ki je ležala na levem bregu Jordana na severni strani Genezareškega jezera. Pa tudi tukaj se jim je čas počitka hitreje končal kot pa so si oni želeli...

MARIJA POMAGAJ - KRALJICA SLOVENCEV

+ VIKTOR KRAGL

Ker v Sloveniji ni papirja za knjige verske vsebine, se cerkvene oblasti v veliki meri poslužujejo ciklostila (razmnoževalnega stroja). Tudi šmarnice za leto 1955 so izšle na tak način razmnožene. Spisal jih je sedaj že pokojni župnik Viktor Kragl pod naslovom: Marija in Slovenci. Zgodovinske šmarnice. Iz teh šmarnic objavljamo besedilo za trideseti dan, kot stoji zapisano, in dodajemo sliko notranjščine prenovljene kapele Marije Pomagaj na Brezjah.

Krog in krog naših narodnih meja so posejana naša zgodovinska Marijina božja pota: Trsat, Sveta gora pri Gorici, Višarje, Gospa Sveta in Marija v Turnišču v Prekmurju. A v srcu naše zemlje, kamor gleda naš simbolični Triglav, si je postavila svoj prestol Kraljica Slovencev, Marija Pomagaj na Brezjah. Zaradi uslišanih prošenj je zaupanje vernih Slovencev do te božje poti neprestano raslo. Brezje so postale naša največja narodna božja pot.

Od l. 1863 dalje imamo vedno več poročil o izrednih uslišanjih pri Mariji Pomagaj. Število romarjev je postajalo od leta do leta večje. Kmalu so se na Brezjah vršile tudi večje slovesnosti. L. 1877 se je tam zbrala skoraj vsa Gorenjska, da slovesno proslavi 50-letnico škofovanja papeža Pija IX. Devet let kasneje je sicer okrajno glavarstvo romanje zaradi preteče kolere prepovedalo, a prav v teh časih nevarnosti in stiske je prihajalo še več romarjev iskat božje pomoči. Cerkev je postala pre-majhna. S skromnimi darovi so začeli zidati novo in jo zidali deset let. Načrte za veličastno novo svetišče v renesančnem slogu je napravil sloveči arhitekt Robert Mikovc v Grazu, s praktičnimi masveti je pomagal ljubljanski generalni vikar Janez Flis, zidal pa je mojster Frančišek Faleschini. Notranjo opravo, ki diha iskreno pobožnost, je naredil radovljjski podobar Janez Vurnik in njegov naslednik Jožef Pavlin. Na rožnovensko nedeljo, 7. oktobra 1900, je novo Marijino svetišče posvetil kardinal Missia, ki je bil tedaj že goriški nadškof;

Ljubljanski škof pa je istočasno posvetil stranski oltar sv. Antona Padovanskega, ameriški rojak škof Jakob Trobec pa oltar sv. Antona Puščavnika. Podobi obeh sv. Antonov sta Groharjevi. — Ker župnijska duhovščina ni zmogla vsega dela pri romarski cerkvi, so sezidali zraven cerkve samostan in l. 1898 so se vanj vselili frančiškani, ki so prevzeli skrb za Marijino svetišče in duhovno oskrbo romarjev.

Teh je bilo vedno več, posebno odkar so stekle železnice, gorenjska l. 1871, dolenska l. 1894 in bohinjska l. 1906. Prihajali so Korošci, Primorci, Tržačani, Štajerci, celo Hrvati iz Primorja posamič in tudi v skupnih romanjih. Na Brezjah so se vršili tudi skupni shodi Marijinih družb. O slovesnem kronanju milostne podobe l. 1907, ko je prišlo 30.000 vernih Slovencev, da se poklonijo svoji Kraljici, smo že govorili. Leta 1915 med prvo svetovno vojno se je tu zbralo 6.000 članic Marijinih družb, da molijo za svetovni mir. Berge, ki so jih pustili uslišani romarji, so med vojno darovali Rdečemu križu za vojne invalide. Po končani vojski pa so prihajali bojovníki in njih družine, da se zahvalijo dobri Materi, ki jih je obvarovala. Od l. 1924 so prihajali skupno; Mariji v zahvalo so postavili v cerkvi tudi marmoren spomenik z napisom: „Vojnih grozot oteti kličevo Kraljico miru: Padlim pri Bogu plačilo! Slovenci vojaki iz svetovne vojne, zbrani na tem svetem kraju, 30. avgusta 1924.“ V letih med vojskama je posebno lavantinska škofija rada prihajala v velikih skupinah na

Brezje. Tri ali štiri posebne vlake so najeli in vsakokrat priredili na prostoru pred cerkvijo rimsko procesijo z lučkami. Leta 1932 je Marijino svetišče dobilo nove bronaste zvonove, ki so uglašeni po napevu latinske pesmi *Salve Regina* — Pozdravljena Kraljica. To leto se je za 25-letnico kronanja zbralo pri Mariji Pomagaj do 20.000 vernih Slovencev.

Leta 1935 na praznik Jezusovega Srca je Marija za nekaj dni zapustila svoj dom na Brezjah. Odšla je v Ljubljano kot pokroviteljica evharističnega kongresa. Po vseh vaseh so jo sprejemali s potrkanjem; lučmi, zastavami, cvetjem in mahanjem robcev, pa tudi s solzami ganjenja. Prav tako je bilo, ko se je vračala. Vse župnije, ki jih je na tej poti Marija obiskala, so ji potem na Brezjah vrnile obisk.

V prvi svetovni vojni sta morali v pregnanstvo Marija s Svete gore in z Višarij. V drugi svetovni vojni pa je morala bežati tudi Marija z Brezij. Skrivala se je nekaj časa na Trsatu, pozneje, pa je našla zavetje v ljubljanski stolnici. Pa verna srca je v času vojnih grozot niso le tu prosila pomoči, temveč misel na Marijo in njena podobica je šla s slovenskim človekom po vsem svetu, kamor koli ga je zanesla vojna vihra. Po končani vojski je bilo poslanih svetišču Marije Pomagaj 400 pismenih in podpisanih zahval, v katerih se vojaki, ujetniki, pregnanci in stiskani Pomočnici kristjanov zahvaljujejo, da jih je obvarovala in rešila. Te zahvale so cele povesti slovenskega trpljenja, pa tudi živa izpoved vere in zaupanja v Boga in Marijo, ki se je v najhujši stiski najlepše pokazalo. Od vroče Afrike do skrajnega severa je moral slovenski rojak, z njim je šla Marija Pomagaj. Po vseh taboriščih in okupatorskih ječah je bila z našimi ljudmi, posebno v najhujših: v Begunjah, na Rabu, v Dachauu in v Mathausenu. Marijina svetinjska je tiste, ki so zaupali v mogočno varuhiho, na bojiščih reševala smrti in hudih ran. Misel na Marijo je bila v postrojenih vrsti talcev in iskrena molitev k njej jih je včasih na čudne načine reševala. Marija Pomagaj je bila z našimi izseljenci v tujini in zaupanje vanjo jih je

pripeljalo nazaj v domovino. Po zakloniščih so verna srca klicala Marijo, da jih je med bombardiranjem zavarovala s plaščem svojega varstva. — Mnogo vojakov in jetnikov je po končani vojski peš priromalo na Brezje, da se ji zahvalijo, da so se živi vrnili, in da izpolnijo zaobljubo, ki so jo naredili v veliki stiski; nekateri so prišli bos, drugi pa od ravnice, kjer se pokaže Marijino svetišče, po kolenih. Tako je bila Marija Pomagaj s svojim narodom v času vojnih bridkosti.

Tiho je Marija Pomagaj zbežala z začetkom vojske z Brezij, tiho se je dne 15. junija 1947 vrnila nazaj. V spomin na njeno bivanje v Ljubljani so dali narediti natančen posnetek milostne podobe in ga postavili na oltar, kjer je bivala begunka. Ta posnetek so kronali s tistima kronama, ki ju je prava podoba nosila

LOS CATOLICOS Y SUS DEBERES

El amor a la patria: el respeto a las tradiciones y gestas gloriosas, a los actos de acendrado valor cívico que exaltan la grandeza y la dignidad de la nación, son conceptos que es preciso conservar y fomentar dentro de la formación moral e intelectual del individuo, haciéndole conocer la ineludible responsabilidad de sus deberes patrios.

Más para que cumpla debidamente con sus obligaciones de ciudadano, necesita una preparación sólida y una orientación cierta: requiere de principios básicos, que formen en él una conciencia recta y capaz y un criterio firme: hay que inculcar en él creencias y convicciones, para forjarlo en el apego absoluto a la verdad y a la causa del bien.

Preparado y orientado no se dejará arrastrar ni por el temor a represalias y desquites que lo lleve a obrar en desdoro de su dignidad, ni por el bajo sentimiento de la conveniencia y del pro-

vecho personal que lo harían desertar cobardemente de sus condiciones superiores: su actuación será cuerda, sensata, en provecho generoso para el engrandecimiento y progreso de la patria.

No debe olvidar el hombre que lo primordial, lo más importante, lo más sagrado para él son sus deberes para con Dios; y que por ningún motivo, ni material, ni político, debe posponerlos o renegar de ellos: cumpla con sus obligaciones de ciudadano pero sujetándose siempre a sus principios religiosos y a la conciencia que, cimentada y sostenida en la verdad, la dictará la ruta que deba seguir: que jamás el tesoro de su fe sufra menoscabo ni titubeos; la convicción debe alentar en el corazón del ciudadano con inquebrantable seguridad para que sea resguardada y conservada por encima de amenazas o de halagüeñas y fútiles promesas.

La Voz autorizada del Soberano Pontífice, marca claramente el camino que hay que seguir a este respecto. En la Encíclica "Firmissimam Constantiam", Pío XI. de feliz memoria, dice:

"Esta recta formación del perfecto cristiano y ciudadano, cuyas buenas cualidades y acciones todas quedan ennoblecidas y sublimadas por el elemento sobrenatural, encierra en sí también, como no podía menos de ser, el cumplimiento de los deberes cívicos y sociales... Siendo esto así, un católico se guardará bien de descuidar, por ejemplo, el ejercicio de las actividades cívicas y políticas, se organicen en grupos parciales: tal vez en pugna los unos contra los otros, o contrarios a las normas directivas de la autoridad eclesiástica: eso serviría para aumentar la confusión y desperdiciar energías, con detrimento de la misma causa que se quería defender."

LUZ DE ALSO

za časa svojega begunstva v Ljubljani. Izvirno podobno so pa takoj, ko se je vrnila, spet kronali s pravima kronama ter jo slovesno postavili na njen prestol v milostni kapeli, da se odslej spet od tam skazuje Mater in Pomočnik svojemu ljudstvu, ki so mu dali ime Marijin narod. Po vsej Sloveniji ji tako pogosto pojmemo: „Naša Kraljica si, Marija Pomagaj! Svoje Sreče odpri, Marija Pomagaj!“ In Janez Volčič, naš prvi šmarničar, je pred sto leti takole spodbujal: „Marija, o ljubi Kristjan, je tvoja Kraljica. Bodi torej zvest služabnik njen in njeno češčenje naj ti bo posebno pri srcu. Ker pa ona zate prosi, glej, da boš vreden njene priprošnje. Za kogar pa Marija prosi, se mu ni treba bati, da bi se pogubil... Ljubimo Marijo za Bogom čez vse. To je volja božja. Jezus je vir vseh milosti, pravi sv. Bernard, njegova sveta Mati pa je delivka, kot skrivnostni vodotoč, po katerem milosti do nas pridejo.“

OBHAJILO IN KONEC

JOŽE VOVK, U. S. A.

V razlago mašne daritve smo prišli do konca: ostaja nam še, da si ogledamo, kako se družina božjih otrok okreпча v daritvenem obedu, kako se miza pospravi in se verniki razidejo vsak med svoje.

Duhovnik prejme obhajilo pod obema podobama kruha in vina; verniki pa le pod podobo kruha. Za mašno daritev sta obe podobi nujni, ker le tako se predstavlja Jezusova smrt, da je naš Gospod pričujoč pod dvema ločenima podobama. Za obhajilo zadostuje, če ga prejmemo le pod eno podobo, zakaj vera nas uči, da je Odrešenik pričujoč pod vsako podobo in v vsakem njenem delcu ves. Mašnik položi obe polovici svoje hostije drugo na drugo, napravi z njima križ in reče: „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj varuje mojo dušo za večno življenje. Amen.“ Nasloni se na oltar in spoštljivo zaužije. Nato se dvigne in s sklenjenima rokama ter povešenimi očmi obstoji za nekaj časa v premišljevanju in molitvi. Nato spet poklekne, odkrije kelih, pobere drobce na telesniku in jih obriše v kelih z besedami: „Kaj naj povrnem Gospodu za vse kar mi je dal? Kelih zveličanja bom vzel in klical Gospodovo ime. Hvalil in klical bom Gospoda in varen bom pred svojimi sovražniki.“ Resničen dobrotnik je najbolj vesel, če se njegovi darovi hvaležno sprejmejo in prav uporabljajo: tako je tudi z našim največjim dobrotnikom Bogom-Odrešenikom. Mašnik napravi križ s kelihom govoreč: „Kri Gospoda našega Jezusa Kristusa naj varuje mojo dušo za večno življenje. Amen.“ Zaužije sveto Kri in takoj na-

daljuje s pripravo za obhajilo vernikov.

Strežnik pogrne obhajilno mizo, moli „Spovem se“; mašnik poklekne, potem ko je odkril ciborij, se obrne k ljudem in moli nad njimi: „Usmili se vas...“ in „Oproščenje, odvezo...“ Nato pokaže sveto hostijo, rekoč: Glejte Jagnje božje... in trikrat: „Gospod nisem vreden...“ Najprej deli obhajilo duhov-

Z božjim blagoslovom okrepljeni verniki odhajajo na svoje domove, da v življenju uporabijo milosti, ki so jih pri sv. daritvi prejeli

nikom, če je kateri tam in strežnikom, nato vernikom začenši na listni strani obhajilne mize. Napravi križ in reče: „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj varuje tvojo dušo za večno življenje. Amen.“ Ko konča z obhajanjem, nadaljuje z mašo, ki se sedaj brž konča.

Že cerkveni očetje povdarjajo, naj se noben delček posvečenih podob ne zgubi. Mašnik je že prej pobral delčke hostije, ki so morda ostali na telesniku, sedaj izmije tudi kelih, prste in svoja usta. Pri tem izmivanju moli: „Kar smo zaužili z usti, Gospod, naj prejmemo s čistim srcem, in iz časnega daru nam bodi zdravilo za večnost. Tvoje Telo, Gospod, ki sem ga prejel, in Kri, ki sem jo pil, naj se sklene z menoj, in daj, da ne ostane v meni noben madež greha, ker so me okrepčale čiste in svete skrivnosti.“ Da, na zunaj naj se ničesar ne drži posod ali rok, karkoli je bilo posvečeno; na znotraj se bodo podobe kmalu spremenile, vendar učinek daritve in obeda, ki je sad daritve, pa naj se tesno usidra in poglobi v nas: izbriše naj nam greh in nas utrdi v milosti. Mašnik pokrije kelih in se vrne h knjigi na listno stran; tam odmoli vrsto psalma, ki so ga včasih peli, ko so verniki pristopali k obhajilni mizi. Potem se vrne na sredo, se obrne k ljudstvu s pozdravom: Gospod z vami, in moli iz knjige poobhajilno molitev. Navadno je ta molitev iskrena prošnja, naj bi obhajilo v nas ne ostalo brez sadov.

Maša se po obhajilu hitro konča s temi kratkimi molitvami. Seveda, verniki, ki so prejeli obhajilo, naj bi možnosti upoštevali, kar pravi sedanji sv. oče v okrožnici „Mediator Dei“ (leta 1947): „Naj se vernik zbere in se v razgovoru polnem ljubezni mudi s svojim božjim Gostom.“ Zaključek maše obsega troje: odpust, blagoslov in zadnji evangelij.

Mašnik pozdravi z običajnim pozdravom in nato vernike odpusti: „Pojdite, odposlani ste“ in verniki odgovore: „Bo-

gu hvala“. To je kratka beseda zahvale za vse, kar so prejeli pri maši: pouk, tolažbo, razsvetljenje, duhovno hrano. Ta „Ite missa est — Pojdite, odposlani ste!“ ima globok pomen. Pojdite sedaj na svoje domove, k svojemu delu, v vsakdanje življenje in živite mašo, nadaljujte z daritvijo; človeku na mar prihajajo besede našega pesnika, duhovnika Me dveda: „Daritev bodi ti življenje celo; oltar najlepši je srca oltar“. Cerkev hoče reči: Prejeli ste milosti iz daritve, sedaj se izkažite prave kristjane v življenju: pri delu, trpljenju, ljubezni in požrtvovalnosti. Če pri maši ni bilo „Glorije — Slava Bogu“, tedaj odpade tudi „Pojdite, odposlani ste!“ ampak se rabi: „Slavimo Gospoda“; pri črni maši je namesto obojega zadnje voščilo rajnim: „Naj počivajo v miru. Amen.“

S tem je bila maša prvotno končana; kar je sedaj naprej, je kasneje dodano; to je prošnja k presveti Trojici, naj kljub njegovi nevrednosti sprejme daritev, ki jo je pravkar dokončal. Je ta molitev obenem opomin zanj in za vernike, naj si izprašajo vest, kako je bilo z njimi pri tej daritvi... Nato mašnik podeli blagoslov v imenu troedinega Boga. Pri mašah za rajne odpade, kakor bi hotela Cerkev nakloniti ves blagoslov iz daritve ubogim dušam v vica. Ta blagoslov je slovo nebeškega Očeta od otrok, ki jih odpušča v svet in težave tega življenja. Ko se je Odrešenik poslavljaj od svojih apostolov pred Vnebohodom, je v dvorani zadnje večerje jedel z njimi, jim govoril poslovilne besede, odšel z njimi na Oljsko goro in tam razprostrl svoje roke k zadnjemu blagoslovu; potem je odšel v nebo. Dva angela v človeški podobi sta morala opomniti apostole: Ne stojte tukaj, Gospod je odšel, zapustil pa vam je nalogo in svojo pomoč, da jo dovršite. Tako je tudi z nami: imamo nalogo krščansko živeti vsakdanje življenje in moč, ki jo prejemo iz daritve svete maše: tedaj, na delo!

V začetek sv. evangelija po Janezu o večni božji Besedi, drugi božji osebi, so imeli ljudje posebno zaupanje v srednjem veku. Kadar so naročali za maše, da se darujejo po njihovem namenu, so radi prosili, naj se tudi ta evangelij bere. Uvedla se je navada, da ga je duhovnik molil, ko je odhajal od oltarja; kasneje se je sprejel v obred maše kot zadnji evangelij. Ta uvod v evangelij

sv. Janeza nam pokaže jasno, kako velik in vzvišen je Gospod; obenem je v tem odstavku povzeto vse, kar je in daje daritev, ki se opravlja na naših oltarjih. Tudi v vsaki maši se ponovi, kar pravi evangelist: „In Beseda je meso postala in med nami prebivala in vide'i smo njeno glavo, slavo kakor Edinorojenega od Očeta, polna milosti in resnice.“ Zato rečemo še enkrat: Bogu hvala.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Šolsko vprašanje na Vzhodu. Katoliške šole v škofiji Malaka, Singapur, so izredne važnosti. Lani jih je obiskovalo 55.000 učencev; večina izmed teh še niso katoličani. Tudi nekatoliški učenci ohranijo po končanih šolah do svojih katoliških učiteljev veliko spoštovanje in ljubezen. Bivši učenci katoliških šol za vzemajo vedno prva mesta v trgovini, prostih poklicih in tudi v športu. Škoda, da škofija nima višjih šol! Zato mnogo katoliških dijakov študira na katoliških univerzah v Angliji, Avstraliji in Združenih državah Severne Amerike. Od teh katoliška Cerkev v domovini mnogo pričakuje. Katoliško vzgojo odraslim posredujejo z osebnim občevanjem s posamezniki in z vzgojnimi, socialnimi in modroslovnimi predavanji. Socialne organizacije prireajo tečaje za socialno vzgojo. Na koncu tečajev so vedno izpiti. Tudi borci J. O. C. (žosistovske organizacije) imajo svoje posebne vzgojne tečaje. Člani Katoliške akcije prirejajo med letom večkrat zborovanja z duhovnimi obnovami. Na teh zborovanjih se poglobljajo v verske resnice in dobivajo navodila, kako naj jih branijo. V zadnjem času se je začel tudi tečaj za katoliške učitelje. Vodijo ga irski jezuiti. Vzgoja katoliških učiteljev je velikega pomena za versko in kulturno življenje v škofiji.

V Franciji izdelujejo nove filme v treh kopijah: ena je za Kanado, druga za Evropo in tretja za Južno Ameriko. Ti zadnji filmi morajo biti polni golote, kajti južnoameriški gledalci si jo želijo, trdijo kinolastniki iz južnoameriškin držav. Ni čuda, da je katolicizem v teh

državah tako na nizki stopnji in da potem ni ne duhovniških ne redovniških poklicev.

Katoliška univerza v Tokiu se uveljavlja. Katoliška univerza v Tokiu, ki jo vodijo jezuiti in ima ime „Sophia“ — modrost, je prejela od japonske vlade dovoljenje, da sme podeliti doktorsko čast. Če hočemo razumeti važnost tega vladnega odloka, moramo vedeti, da univerza na Japonskem nima tistega značaja kot v Evropi. Ime univerza nosi 228 višjih šol, toda le 42 izmed njih more podeliti vse akademske naslove. Izmed 72. državnih zavodov, ki se imenujejo univerze, le 21 podeljuje vse naslove. Izmed njih je 9 samo medicinskih fakultet. — Univerza „Sophia“ ima 4 fakultete: bogoslovno, modroslovno, gospodarsko in leposlovno. Na podlagi dovoljenja japonske vlade bo mogla odslej podeljevati Japoncem doktorske diplome tudi iz gospodarstva in literature. V Rimu je 1950 dobila pravico podeliti doktorski naslov iz modroslovja, v kratkem pa bo dobila — tako upa — pravico podeljevati doktorat iz bogoslovja. — Katoliška univerza v Tokiu je bila ustanovljena 1913. Poleg svojega najvažnejšega dela — vzgoje in izobrazbe visokošolcev — izdaja japonsko katoliško enciklopedijo, katere peti zvezek je že pripravljen za tisk. Izdala je tudi mnogo šolskih knjig in različnih revij. Profesorji te univerze vodijo vzgojni odsek katoliškega narodnega odbora in vodijo razne organizacije katoliških učiteljev. Univerza in škofija vodita sporazumno veliko semenišče tokijskega okraja in bogoslovno šolo za laike.

IV. MEDNARODNI FESTIVAL RELIGIOZNEGA FILMA NA DUNAJU

(23. do 30. maja 1955)

Četrty festival religioznega filma se je odigral na Dunaju in bil deležen neverjetne pozornosti mednarodne publike.

Povdariti je treba, da to ni morda kako snubljenje za religiozne filme, ki sicer niso za široko publiko privlačni. Kdor bi tako mislil, vse premalo pozna Cerkev, ki bi v ta namen ne trošila tolike prizadevnosti. Cerkev hoče prav duhovnike in vzgojitelje opozoriti na moč filma, na njegovo prodorno silo. Nedavno je pisal pedagog W. Würbel v svoji razpravi „Wer antwortet“ takole: „Dovolj je znano, kakšno škodo povzročajo zločinski filmi v dušah zlasti mladostnih obiskovalcev in koliko je te škode že bilo. Tako se je zgodilo na priliko na Dunaju, po predvajanju filma „Dovršeni morilec“, da je bil storjen umor točno po navodilih omenjenega filma. Neko okrožno sodišče je ugotovilo, da na vsakih 200 mladostnih zločincev odpade 190 primerov na redne obiskovalce filma, ki so prejeli pobudo prav iz takih predstav“ (str. 145).

Četudi ta ugotovitev ni pretirana in je kot taka naravnost porazna, vendar beremo v sloveči encikliki Pija XI. „Vigilanti cura“ sledečo izjavo: „Po drugi strani pa zmorejo dobri filmi učinkovati na gledalca globoko moralno. Mimo zabave morejo filmi posredovati dragoceno znanje, poznanje zgodovine in lepote posameznih dežel. Resnico in krepost more film prikazati tako prikupno, da postane privlačna, posreduje medsebojno sporazumevanje narodov, socialnih razredov in posameznih različnih plemen, ter obenem vplivati, da se uveljavi pravičen socialen red v svetu.“

S tega vidika in iz dejstva, da se v svetu danes vedno bolj uveljavlja želja po dobrih in resnih filmih, in da zapadejo v krizo podjetja, ki tega klica

časa ne razumejo, lahko sklepamo, kako važen je tak festival, bodisi za raven splošnega filma in predvsem za nas tako važnega in zanimivega religioznega.

Brez dvoma so glede religioznega filma mnenja še močno deljena. Veliko je zelo razgledanih mož in kulturnih delavcev, ki se upravičeno boje onečiščenja religioznega na filmskem platnu. Toda izkustvo kaže, da utegne moderna tehnika pod vodstvom dobrega in izkušenega pa tudi religiozno oblikovnega režiserja doseči nadpovprečno višino. Apostolski administrator dr. Štefan Laszlo je govoril na konferenci avstrijskih škofov kot glavni referent za filmska vprašanja tudi o tem problemu. Tako pravi: „Religiozni problemi so brez dvoma pripravi za filmsko obdelavo, da, celo več. Če je dobro predstavljen in pravilno zagrabljen, je religiozni film sredstvo, ki lahko prinese evangelij ali blagovest Gospodovo tudi ljudem, ki jih sicer nihče ne more doseči.“ (Uvodni članek v „Programm der IV. Internat. Festwoche 1955“).

Brez dvoma bo bralce „Duhovnega življenja“ zanimalo, kakšna problematika je bila zajeta v tem dunajskem festivalu religioznega filma.

☆

Prvi film z naslovom „Od podeželskega župnika do papeža“, je prikazal na čisto poseben način življenje sv. Pija X. Dejanje se začne meseca julija 1914 v Sarajevu. Franc Ferdinand, avstrijski prestolonaslednik in njegova žena Zofija sta pravkar ustreljena, nato sledi evropska politična kriza, kakršne do tedaj še ni bilo. Pij X. je v svoji delovni sobi in sprejema v izredni avdienci kardinala Merry del Vala, ki je prinesel vest o tem dogodku. V slutnji grozot-

nega viharja mu da papež nalogo, naj vse poizkusi, da se ohrani mir v Evropi.

Režiser je sijajno prikazal kontrast med množicami, ki po vsem svetu molijo za mir, in mrzlično delavnostjo diplomatov, ki z vso ostrino zahtevajo vojno. Upanje na mirno rešitev postaja vsak dan manjše. V papežu vstaja in raste nemir. Po znanih izjavah iz njegovega življenja, ki so prišle tudi pri procesu kanonizacije v poštev in pretres sodi, „da je v teh težkih časih sposoben voditi Cerkev „le kak svetnik“, ne pa „ubog podeželski župnik“, za kakršnega se Pij X. še vedno ima. Ker se papežu tedaj že tako šibko zdravje poslabša, pokličejo njegovega nečaka v Rim. In ta je edina priča dramatične krize Pija X.

Tedaj, ko nečak moli in roti Pija X., naj ohrani zaupanje vase, se odigra kakor v prividu pred očmi gledalca vse življenje in borba tega izrednega moža in svetnika. Privid doseže višek v konklavu, kjer 62 kardinalov, zbranih iz vsega sveta, voli novega papeža.

Zgodnja jutranja ura priključuje Pija X. zopet v tragično resničnost. Vojna je izbruhnila. Ko pride avstrijski veleposlanik v tajni avdijenci k papežu s prošnjo, naj blagoslovi avstrijske cesarske čete, mu papež odvrne. „Ne blagoslavljam nobenega orožja, le mir blagoslavljam.“

Dogodki se nato prehitevajo, toda papež ne posluša ne zdravnikov, ne ostalih, temveč ostane do zadnjega na nogah. Osebnost še blagoslovi bogoslovce vseh narodov, ki so poklicani pod orožje in morajo nemudoma zapustiti Rim. V tem srečanju z mladimi bodočimi duhovniki Cerkve, ki si bodo vsak čas stali kot sovražniki nasproti in ki bodo prisiljeni medsebojno se pobijati, doseže človeška tragedija velikega papeža vrhunec.

Ko Pij X. ves utrujen in izmučen opravi poslednjič sv. mašo, daruje svoje življenje za rešitev sveta.

Režiral je ta film Umberto Scarpelli, papeža je igral Henry Vidon.

☆

V ponedeljek, 25. aprila, so predvajali življenje slovitega P. Pierra, apostola Pariza, pod naslovom: „Les Chi-

Člani „Tovarišije iz Emavsa“ vneto pomagajo o. Pierru pri iskanju revežev brez lastne strehe

ffoniers d'Emmaüs“. Režijo je imel Robert Daren, film pa je narejen po romanu Borisa Simona. Abbeja je igral André Reybaz. Abbé Pierre si zastavi nalogo, da bedo „ponižanih in razžaljenih“ velikega Pariza omili in olajša. Z očetovim denarjem kupi napol razpadlo, vendar prostorno hišo v Parizu in ji da ime „Emmaüs“. Misli na mali trg v Palestini, kjer sta dva Jezusova učenca zopet dobila zaupanje in vero. Madlena Robinson, ki igra v filmu abbéjevo tajnico, mu stoji ob strani, in ta napol razpadla hiša postane pozorišče čudovitih dogodkov.

Prvi upanec, ki se znajde v Emavsu, je Boštjan, za njim je 10 let težke ječe in prva njegova želja, ko se vrača spet v življenje, je, priti k svoji ženi. Ko potrka na vrata, mu pridejo odprti trije otroci, toda ti so — od drugega, ki je zavzel njegovo mesto pri ženi. — Tedaj poskusi napraviti samomor... Za Boštjanom pride Djibouti, voznik velikega kamiona, ki pa ima, odkar je povozil lastno ženo z malo hčerko, blazen strah pred vozilom. Zatem pride v Emavs — Etienne, ki je ušel iz poboljševalnice. Oče, pijanec je umoril v navalu pijanske blaznosti svojo mater in

sin ima samo eno željo, „da staremu pre-luknja kožo“, čim pride iz zapora. Za-tem se vrste drugi: Crin-Crin, stari igravec na kitaro; Causino, odličen in spreten tat; Kenguru, bivši boksar; An-dré, bivši inženir. Vsi ti prihajajo k pa-tru Pierru s svojimi zgodbami in svo-jimi ubogimi prividi težkih doživetij. Umikajo se življenju, toda Pierre ima zanje edino zdravilo — delo, ki ga v Emavsu nikoli ne zmanjka. Zakaj abbé Pierre ima to taktiko, da prav te brodo-lomce življenja kliče na pomoč, ko je treba pomagati drugim brezdomcem. Tako začne sprejemati cele družine in ko pride gospa Marchand s hčerko Ani-co, ki jo je staknil v podzemeljski že-leznici, ko sta si iskali zasilno preno-čišče, proda abbé svoj voz, da kupi opu-šteni vagon za zasilno stanovanje.

Filip, eden od Pierrovih učencev, bivši pariški cunjar, najde izhod iz naj-hujših težav. Abbejevi gosti začno zbirati odpadke, čistijo podstrešja pa-riških stanovanjskih hiš in z izkupičkom postavljajo nove barake in stanovanj-ske vagone.

V Emavsu pa niso samo gospodarske težave na dnevnem redu, temveč tudi čisto človeške. Kljub prizadevanju P. Pierra, Causino ne preneha krasti. Kljub prigovarjanju potrpežljive tajnice Ba-stien poskuša ponovno samomor, in kljub temu, da skuša Pierre vplivati na mladoletnega Etienna, le-ta zbeži in išče očeta, da maščuje nad njim smrt svoje nesrečne matere. Šele smrt Djiboutija pretrese naselbino v Emavsu, da se vsi zedinijo in začno velikopotezno delo za streho in dom pariškim brezdomcem.

☆

Špansko-nemški film „Dvoboj src“ režira José Antonio Nieves Conde. Scenarij je napisal Gonzalo Torrente Ballester. Film prikazuje mlado moderno dekle, ki živi docela dejanski ljubezni do bližnjega. Brez patosa in brez sen-timentalnosti pomaga vsakemu, ki je pomoči potreben, dokler ne naleti ne-kega dne na moža, ki je cinichen ateist in pisatelj. Ob tem srečanju se v njej zbudi tudi prvič nežna ljubezen. Poštena, kakor je, se trudi ob tem srečanju ostati čista in ohraniti nedotaknjenost do za-kona. Toda ob neki priliki postane šibka

in skoraj popusti. Tedaj pa pokaže ta mož, cinik, da mu ni bilo za njeno lju-bezen. Hotel je le dokazati, da so vse enake... To spoznanje jo pritira tako daleč, da iz ljubezni nastane sovraštvo. In res strelja nanj. Ni ga ubila, pač pa je težko ranjen in v sebi nosi kragljo, ker je operacija nemogoča. Prav to, da stalno niha med življenjem in smrtjo, ga privede od tega, da vseeno tvega smrtnonevarno operacijo in pri tem trp-ljenju spozna, kako zelo je bilo njego-vo življenje zgrešeno. Dekle je že našlo mir in zavetje v samostanu, četudi jo stalno preganja in spremlja zavest težke odgovornosti. Operacija se proti priča-kovanju posreči in on jo najde ter prosi, naj gre vendarle na skupno življenjsko pot, četudi je ni vreden. Po težki notra-nji borbi se odloči za to pot, četudi ga že davno ne ljubi več. Nase vzame križ, ki je težji od tihe odpovedi v sa-mostanu.

Značilno za to vrsto filmov, ki so v preteklih desetletjih vedno in skoro do-sledno iskali rešitev problema samo v nadnaravnem, je teženje, da upoštevajo zakone naravnega reda. Vendar je de-janje v celoti tako, da je videti, kako zelo je vse dogajanje povezano z nad-naravnim svetom.

☆

Film „Terre Sainte“, ki ga je ustva-ril P. Erik Weymeersch, je čisto posebne vrste rešitev problema modernega bo-goiskalca.

Človek naših dni pride v sveto de-želo in po evangeliju išče sledi Gospoda Jezusa Kristusa.

V cerkvi sv. Ane v Jeruzalemu ga vsega prevzame častitljivost in lepota vzhodnega bogoslužja. Patriarh zedi-njene melhiške cerkve opravi božjo službo in tu se potem pričinja pred gle-dalcem Jezusovo življenje, in sicer po-zvzeto iz življenja preprostega naroda v Judeji, Galileji itd.

Cerkev sv. Ane je po starodavnem sporočilu rojstna hiša božje Matere. Na-enkrat vidimo sredi cvetja nežno ju-dovsko deklco, kako se igra.

V Ain Karimu, malem starem gor-skem mestecu pri Jeruzalemu, se sre-čata Marija in Elizabeta. Mogočne raz-valine Baalbeka pričajo o veličini rim-

skega imperija in uvodoma poslušamo zgodbo o ljudskem štetju za cesarja Avgusta. Pred seboj vidimo Betlehem, duplino, ki služi kot zavetje drobnici, vidimo in slišimo pastirje, kako bede pri nočnih ognjih. Nato zopet karavano kamel, ki se počasi pomika proti Egiptu in v tej karavani oslička, ki nosi mlado mater in njenega otročička.

V Nazaretu vidimo v mizarski delavnici lesene pluge in staro orodje iz časa, ko je Jezus delal v delavnici tesarja Jožefa.

Prav tako je prikazana epizoda 12-letnega Jezusa v templju, bežno pa vendarle učinkovito, ker nam filmsko platno prikaže življenje izven templja tako živo, da postane vse polna sedanost.

V nepopisni lepoti vstane pred nami gladina Genezareškega jezera. Ribiči, krepi možje, markantnih obrazov, potomci tistih mož, ki jih je Jezus nekoč izbral za svoje apostole, vrše svoje delo kot nekdanj pred davnimi stoletji. Na obali jezera sanjajo razvaline sinagoge v Kafarnaumu in pred seboj vidimo goro Hattin, ki je vsa pokrita z zlato-rumenimi zlatnicami. Tam so nekoč množice poslušale Jezusov govor o osmerih blagih.

Tudi Kano Galilejsko in Naim vidimo in zelo posrečeno posreduje kamera posamezne Jezusove prilike o delu na polju, v vinogradu, ob setvi in žetvi, pripravi kruha itd.

Trpljenje Jezusovo doživimo v vrtu Getzemani, v prastarem oljčnem gaju, vpricho ogromnih kamnitih stopnic Litostrotos, kjer je Pilat Jezusa sodil. Pred našimi očmi zaživi tudi Via Dolorosa z vso množico ljudi in posameznih obrazov.

Film v celoti povdarja dejstvo Jezusovega življenja, njegove smrti in vstajenja, ter dejstvo, da je moč zla strta, boj je odločen, četudi človeški napuh in samoljubnost človeštvo vedno znova pehata v grozoto in nove nesreče. Kot v prividu vidimo pred seboj v kratkih prebliskih vojne pohode, razdejanja mesta in strahote vojne. Toda v Kristusu in njegovemu nauku je našel božiskalec mir in smisel življenja.

☆

Prvič v življenju je dosegel odločen

in stanovitven filmski producent, da je veliki pisatelj in Nobelov nagrajenec François Mauriac spisal scenarij za film „Le Pain vivant“ ali „Živi kruh“. Sveta maša je predstavljena na človeško raven in tu pripoveduje Mauriac mojstrsko tragedijo ljudi in riše tenkočutno skrivne vzgibe človeške duše, kakor smo tega vajeni v njegovih romanih. Mauriac je po premieri tega filma izjavil, da ga to novo izrazno sredstvo vedno bolj zanima.

Zgodba je v kratkem sledeča: Tereza je strogo dosledna katoličanka, študent Walmy pa je veri docela odtujen. Tereza ima mlajšega brata Luciena ter skrbi zanj in za zagrenjenega očeta, ki ga je žena zapustila. Lucien je lahko miseln in skuša svojo sestro pri očetu očrniti. Poslej se Tereza Walmyja izogiblje. Lucien pa postane Walmyjev prijatelj in zaupnik. Šele Walmy mu odpre pogled za vrednote in odličnost lastne sestre, na kar ga Lucien sam prosi, da skuša sestro pregovoriti, naj vendar odneha od svoje nesmiselne odpovedi. Toda Tereza je našla svojo pot, za očeta je poskrbela, in odšla v samostan. Walmy jo skuša še v samostanu pregovoriti, naposled pa le uvidi veličino žrtve mladega dekleta in to mu odpre pot do verovanja.

Na zelo nenavaden način sta režiserka Margerita Alexandre in režiser Rafael Torrecilla rešila problem, kako Kristusovo osebnost približati modernemu človeku. S filmsko kamero sta odšla v svetovno znani muzej Prado pri Madridu in tu snemala v barvah slike iz Jezusovega življenja in trpljenja. Slikarji El Greco, Velásquez, Murillo, Rubens, Tizian, Goya in drugi svetovni mojstri tvorijo podlago za vzvišeno temo. Vse to dogajanje pa podčrtujejo glasbena dela Bacha, Haendla, Beethowena, Wagnerja in drugih slavnih komponistov.

Najbolj izbranim madridskim igralcem in izbornemu orkestru gre bisten del zahvale, da se je ta tako pogumni kakor izredni film tako odlično posrečil.

☆

Za zaključek so predvajali 30. aprila angleški film „Father Brown“ po zgod-

bah konvertita G. K. Chestertona. Uvodne besede za ta film je govoril dr. P. Alfred Focke S. J. P. Browna pri nas že poznamo, ker je pred leti izšel prevod dr. Kimovca pod naslovom: „Grehu princa Saladina“.

V resnici kaj nenavaden pojav, da je duhovnik detektiv. Toda p. Brown se že od nekdaj zanima za zločince. Scotland Yard je mnenja, da spadajo za rešetke, p. Brown pa misli, da bi se jih vendar dalo rešiti.

Višek doseže p. Brown, ko mu škof pove, da bodo poslali dragoceni križ sv. Avgušтина v Rim na mednarodno razstavo. Da bi pa bila dragocenost tembolj varna na potu, naj križ varuje posebna policijska straža. Razlog za to strogost je v tem, da se zloglasni mednarodni tat Flambeau zanima za ta križ, ker je strasten zbiralec izrednih umetnin. Zaeno pa je Flambeau mojster v maskiranju, da ga zlepa kdo ne prepozna. P. Brown sodi, da je policijska straža neumnost, škofa prepriča, da bo najbolj pametno, če on vzame dragoceni križ in ga nese osebno v Rim. Med potjo sreča zelo čudne in sumljive ljudi. Šele v katakombah spozna p. Brown preoblečenega Flambeauja, toda tedaj je že prepozno. — Flambeau izgine in z njim dragoceni križ. Toda mož ne obupa. Spomni se, da ima njegova faranka dragocene šahovske figure, in sicer delo slovečega Cellinija, florentinskega mojstra. Pregovori jo, da jih da na videz v komisijo, na prodaj. Pa tudi te figurice Flambeau ukrade in seveda je p. Brown zelo nesrečen. Ves potrj gre k svoji faranki Lady Warren in tukaj sreča Flambeauja. P. Browna še pogleda ne in mahoma odide. Toda med tem mu p. Brown prav tako neopazno seže v žep in si ohrani za spomin Flambeaujevo zlato dozo. V tej dozi je urezan grb njegove rodbine. Na podlagi tega grba izsledi p. Brown Flambeauja na njegovem razkošnem gradu v Burgundiji. Seveda skuša p. Brown pregovoriti Flambeauja, toda Flambeau opazi, da mu je policija na sledi in Flambeau izgine. Policija pa najde v tem skritem zakotnem gradu neslutene dragocenosti, nakradene po vsem svetu. Sedaj je seveda p. Brown v „gloriji“.

Ko se vrne po tem dogodku nazaj, ima ravno nedeljsko pridigo o izgubljenem sinu. Tedaj pa ugleda med poslušalci Flambeauja, seveda je spet preoblečen in maskiran, toda to pot p. Brown uspe, da ga pridobi za pošteno življenje.

Film je na celi črti žel priznanje in kar je več, utrdil je tudi v mladostnih obiskovalcih prepričanje, da je še tako spreten zločin vendarle zlo in da prinaša le sramoto in novo gorje.

★

Poleg navedenih filmov so bila za časa festivala vsak dan izbrana predavanja najodličnejših kulturnih delavcev. Vsak večer pa je bil predvajan še kak kulturni film, tako n. pr. 24. aprila francoski film „Posvečenje duhovnikov“, 25. aprila italijanski film „Giottove freske“, 26. aprila francoski barvni film „Ave Marija“, 27. aprila nemški film „Pod križem — bratje“, 28. aprila belgijski film „Luč ljudi“, 29. aprila avstrijski barvni film „Zaklad zapada“ in za zaključek francoski film „Gotske umetnine“.

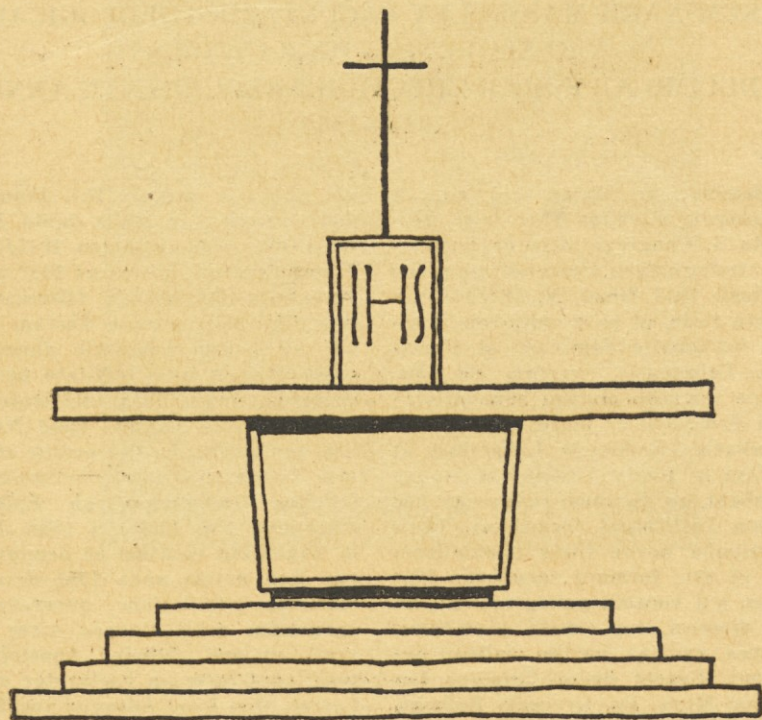
Festival je v celoti uspel, zlasti pa je važno, da so se dejansko prvič tudi visoki cerkveni krogi z vso resnobo posvetili temu vprašanju, ne da bi samo obsojali slabe filme, temveč so poskusili dognati, kako bi bilo mogoče ustvariti filme o resničnih religioznih problemih sodobnega človeka. Za nami je doba, ko so spretni režiserji pokazali nekaj scen iz kake cerkve ali kapelice in je filmska diva pred kamero nekaj sekund molila in potočila kako solzo, pa je že reklama to izrabila, češ da je to globok religiozni film.

To je za nami. Posamezni predavatelji so z vso prodornostjo duha nakazali pota in možnosti resničnega, privlačnega religioznega filma. Seveda so za to delo potrebni domiselni režiserji in dobri igralci. Pa tudi teh v bodočnosti brez dvoma ne bo manjkalo. Zanimanje je bilo vesplošno in bilo je tudi veliko mladih ljudi, ki so z vso nestrpnostjo poslušali izvajanja in si neštokrat pritrkali pri ustih, da so mogli videti umetnine.

Dr. L. Tc.

RELATIO

DE STATU SEMINARII MAIORIS
ET FACULTATIS THEOLOGICAE
PRO SLOVENIS EMIGRANTIBUS

^v POROČILO

OB DESETLETNICI
SLOVENSKEGA BOGOSLOVNEGA SEMENISCA^{v v}
V TUJINI 1945—1955

BREVIS RELATIO

DE STATU

SEMINARII MAIORIS ET FACULTATIS THEOLOGICAE PRO SLOVENIS EMIGRANTIBUS

DECIMO AB EORUM ERECTIONE RECURRENTE ANNO
1945—1955

Seminarium Maius, cui adnexa est propria Facultas Theologica, rescripto S. Congregationis de Seminariis studiorumque Universitatibus die 25. iunii 1945 (Prot. N. 500/45/3) a Sancta Sede, ut pars independens atque continuatio Seminarii et Facultatis Labacensis, erectum est. Eo nempe tempore plurimi seminaristae dicti Seminarii et plures professores Facultatis Theologicae Labacensis ut profugi in terris Austriae et Italiae vagabant, qui in unum congregati hoc novum Institutum formabant. Finis principalis novae illius institutionis fuit et est: formare sacerdotes Slovenos, qui vocante patria redituri, in sua dioecesi, tot orbata pastoribus, lacunas exortas partim saltem explerent. Sancta Sedes Episcopo Labacensi Mons. Dr. Gregorio Rožman, qui profugus in Austria tunc degebat, Institutum huc duplex confidit, eo vero absente Mons. Dr. Aloisium Odar, praelatum domesticum S. S. rectorem et superiorem ecclesiasticum nominavit.

His decem annis Seminarium diversis locis duarum terrarum continentium sedem habuit et versatum

est. Abbatia ordinis Sti. Benedicti dicta Praglia, in Italia iuxta Patavium sita, primum annis 1945/46 id hospitio recepit, postea ad 1947 usque Episcopus Brixinensis (Bressanone, prov. Bolzano) partem liberam aedium ad usum Seminarii dioecesei constitutarum huic Instituto benigne concessit. Anno 1948 incipiente Seminarium loco Bagnoli apud Neapolim, quo patria exsules omnes ad navem conscendendam conveniebant, feliciter transgresso, ab Episcopo dioeceseos Sti. Ludovici (San Luis) in Argentina vocatum eo demigravit, quo loco autem anno 1951 derelicto viciniam popularium quaerens in suburbium urbis Buenos Aires pervenit, ut ope „Scholae Apostolicae“ vocationes iuvenum hortaretur et efficeret. Quo loco, Adrogué vocato, in domo propria, decennio expleto, a benefactoribus empta, stabiliter commoratur.

Eo temporis spatio Institutum eventum sat magnum fuit, quod — in quantum fieri potest — numeris sic exprimere audemus: in Facultate Theologica Seminario adiuncta unus et quinquaginta auditores studia theo-

Summo Pontifici Pio XII.
Aeterni Sacerdotis Vicario
qui pastorali sollertia paternaeque erga gregem
persecutione dispersum sollicitudine
in signum benevolentissimi in populum nostrum animi
Seminarium hoc cum Facultate Theologica
benignissime erexit - munificentissime fovit - studiosissime conservavit
secundo ab erectione lustro exeunte
gratias perplurimas agimus
devotosque nos exhibemus ac subditissimos filios
oboedientiae simul ac charitatis modestum offerendo pignus
moderatores et alumni

logica ad finem perduxerunt et sacerdotes ordinati sunt. Si et sacerdotes alibi ordinati, sed in hoc Seminario ad tempus educationis causa commorantes, his annumerantur, numerus sacerdotum ibi institutionem sacram accipientium sexaginta quinque accedit. Hoc modo octoginta quinque alumni, in his sex qui studia reliquerunt et omnes qui nunc adsunt, Seminario adscripti fuerunt. Septem eorum doctoris honorem consecuti sunt.

Sacerdotes e Seminario nostro egressi permultis in terris animabus pascendis operam praestant: triginta in Argentina, in Italia octo, seni in Iugoslavia et U. S. A., in Belgica et Ecuador terni, bini in Chile et Paraguay singuli autem in Austria, Gallia, Holandia et Hibernia.

Seminario constituto triginta octo alumni primo anno ei adscripti fuerunt. Hic autem numerus quotannis imminuebatur et anno vertente decem solummodo alumni Seminarii Maioris educantur, quippe cum ob terminatum numerum emigrantium Slovenorum maior affluentia desit. Qua de causa Seminario anno 1952 „Schola Apostolica“ adiuncta est, quae nunc sex et viginti alumnos habet.

Seminarium non solum maximi momenti est ob finem suum proprium sed etiam propter multiplices activitates, quibus vitam spirituales inter emigrantes Slovenos corroborando doctrinamque catholicam divulgando necnon ope lectionum typisque exscribendi populares cultiores reddendo communitati emigrantium utilitatem spirituales haud mediocrem praebet.

Numerus professorum inter octo et quinque fluctuabat. Seminarium et Facultati mors repentina et praematura primi rectoris et decani Dr. Aloisii Odar, praelati domestici S. S., acer-

bissima calamitas fuit. Ideo quinque solummodo professores remanserunt, qui et nunc adhuc docent: Dr. Iohannes Ahčin, Dr. Ignatius Lenček, simul fungens officiis decani Facultatis, Dr. Franciscus Gnidovec, hoc tempore Seminarii rector, Dr. Philippus Žakelj, Seminarii quoque director spiritualis, Dr. Aloisius Kukovica, simul administrator Seminarii et magister Scholae Apostolicae.

Benefactorum omnium, qui hoc decenio efficiebant, ut Institutum proposita peragere posset, longe maximus erat Summus Pontifex, nunc feliciter regnans, S. S. Pius XII., qui studium apostolicum ostendendo et curam paternam afflictis ac persecutis praebendo Seminarium quasi exceptione quadam facta condidit et per duos annos una cum Facultate Theologica sustentabat.

Singularis gratia magistratibus Sedis Apostolicae debetur, speciali modo S. R. E. Card. Iosepho Pizzardo, S. Congregationis de Seminariis et studiorum Universitatibus Praefecto, S. R. E. Card. Ernesto Ruffini, nunc Archiepiscopo Panormitano, Revmo. et Excmo. Mons. Iosepho Rossino, tunc Secretariis illius S. Congregationis, et aliis eiusdem officialibus.

Seminario in Argentina degenti eo temporis spatio benevolentissime assistebant huius terrae Nuntii Apostolici Revmi. et Excmi. Archiepiscopi Mons. Dr. Ioseph Fietta et nunc Mons. Dr. Marius Zanin.

Beneficis Seminarii maximis Slovenus Revmus, P. Antonius Prešeren S. I., assistens generalis pro linguis slaviciis, annumerandus est, quod ante Sedem Apostolicam intercedendo erectionem Instituti impetraverit semperque super id tutus sit.

Benefactores fuerunt Seminarii in Italia degentis Episcopi et superiores religiosi et sacerdotes locales, ubi ipsum morabatur. Inter quos imprimis numerandi sunt Excmus. et Revmus. Episcopus Pataviensis Mons. Carolus Agostini, Archiepiscopus et Patriarcha Venetiae postea nominatus, Excmus. et Revmus. Episcopus Brixinensis Mons. Iohannes Geisler eiusque successor Mons. Iosephus Gargitter, Ilmus, Abbas abbatiae benedictinae loco Praglia constitutae Don Gherardus Fornaroli cum sodalibus R. P. Victorino Zancola et aliis, R. P. Bonteluzzi, Rector Instituti Salesiani in Monteortone, Rev. Oswald Salcher, parochus dioeceseos Brixinensis, cum aliis Italiae sacerdotibus; agricolae etiam generosi Praglia vicinae regionis Seminarii fuerunt benefici, qui fructibus terrae suaeli in necessitate existenti auxiliabantur.

Institutum in Argentina Excmus. et Revmus, Episcopus Sti. Ludovici Mons. Dr. Aemilius A. di Pasquo maximis beneficiis afficiebat in dioecesi suam id arcessendo et per annos 1948 ad 1950 impensis propriis sus-

tinendo. Anno autem 1951 Seminarium ab Excmo. et Revmo. Archiepiscopo Platensi Mons. Dr. Thoma Solari amabiliter receptum est. Hic ei imprimis Rev. Augustinus Elizalde, parochus in Ciudadela, Institutum Euskal-Echea et Rev. Ramón Figallo, parochus Stae. Iuliae Bonis Aurisitae, consilio et auxilio benevolentis se exhibebant.

Primis quinque annis Seminarium benefactoribus alienis adiuvantibus ad effectum adductum et confirmatum est. Sed iam inde ab initio in eo sustinendo etiam populares cooperabantur et anno 1950 emigrantes Sloveni curam Instituti sustentandi totaliter in se susceperunt. Episcopus eorum Labacensis, ipse patria exsul et indigens, tamquam altor eorum non quiescit colligens inter emigrantes Slovenos ad sustentationem Seminarii sui necessaria.

Moderatores alumnique omnes Seminarii his et omnibus benefactoribus maximam gratiam habent Altissimum constanter supplicantes, ne quod animo magno munerantur, umquam eis desit, sed potius fiat pretium uberrimi Eius favoris.

SVETA STOLICA O POMENU SEMENIŠČA

Oldmek iz pisma, ki ga je 9. junija 1954 pisala Kongregacija za semenišča in univerze gospodu slovanskemu generalnemu asistentu jezuitskega reda, p. Antonu Prešernu, ob poslanem poročilu o semenišču:

„Vemo, koliko žrtev nalaga to semenišče slovenski skupnosti v tujini, zlasti prevzvišenemu škofu ljubljanskemu, dr. Gregoriju Rožmanu. Prosimo Vas, da sporočite Prevzvišenemu in tistim, ki mu pomagajo pri tako vzvišenih apostolskih podjetjih, najtoplejše čestitke te svete Kongregacije. Ne bomo se nehali z vsem srcem zanimati za semenišče, v katerem je upanje bodočega prenovljenja slovenskega naroda, ki je zgleden in do občudovanja junaški v življenju po veri in v obrambi katoliške vere...“

ZA UVOD

Kar ne moreš verjeti, pa je le resnica: 10 let je minilo, kar smo ob končani vojni zapustili domovino in šli v tuji svet. S to desetletnico letos obenem praznujemo desetletni spomin žalostnih dogodkov, ki so ta naš težki korak spremljali.

Prišle bodo kmalu na vrsto bolj vesele desetletnice, ko se bomo spominjali dogodkov iz našega življenja v tujini, ki so priča naše žilave volje do življenja in dela. Med prvimi teh dogodkov je prav ustanovitev slovenskega semenišča v tujini, ki je bil eden tolažilnih pojavov sredi tistih težkih dni, ki jim je letos deset let. To semenišče je prva versko-kulturna ustanova povojnih slovenskih izseljencev, ki nam jo je dala naklonjenost Cerkve in podjetnost ustanoviteljev. Deseta obletnica našega semenišča tako sopada v samo desetletnico naše poti v tuji svet.

Našemu podobni učni zavodi navadno vsako leto izdajajo poročilo, s katerim pred javnostjo polagajo račun o svojem delu. Nam tega razmere ne dopuščajo vsako leto, pač pa je bilo izdano neko splošno tako poročilo ob petletnici semenišča l. 1950 in je prav, da ga izdamo spet sedaj po novih petih letih za desetletnico. Pričujoče poročilo naj v glavnih potezah predstavi življenje in delo semenišča v desetih letih obstoja. Namenjeno je predvsem dobrotnikom; njim hoče dati obračun in jim predstaviti, kaj so s svojimi žrtvami tako velikodušno podprli, in se jim tako za dobroto javno zahvaliti.

Da ne bi poročilo napravilo napačnega vtisa, je prav, da h koncu opomnimo, kaj ni namen tega poročila. Ni namen samohvala, čeprav pač mora poročilo govoriti o pozitivnih rečeh semenišča. Saj je vsako človeško delo pomanjkljivo tega se najboljše zavedamo, čeprav o tem tu ne govorimo. Če gre komu ob tem hvala, je to najprej Bogu, potem pa vsem dobrotnikom, ki so delo in uspehe ustanove omogočili. Kateri v semenišču delajo, se čutijo kot v njih službi in njih poverjeniki, ki si bolj ali manj uspešno prizadevajo storiti, kar morejo in morajo.

Adrogué, 1. novembra 1955.

Vodstvo semenišča

Prezvzišeni gospod škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, visoki predstojnik slovenskega semenišča v tujini, ki mu je sveta stolica ob nastopu begunske poti izročila to ustanovo v varstvo in vzdrževanje. Duhovniki, ki so izšli iz tega semenišča, in vsi, ki smo sedaj v njem, ob desetletnici ustanove izražamo Prezvišenemu, ki nam je postal kot krušni oče, za velike dobrote iskreno hvaležnost in kot svojemu škofu najglobljo vdanost in spoštovanje!

Pomen slovenskega semenišča v tujini

Bogoslovno semenišče vzgaja nove duhovnike. To je bistveno in glavno njegovo delo, brez katerega semenišča ni. Če to prav izvrši, je veliko in dovolj.

V tem je tudi bistveni in glavni pomen semenišča. Kolik pa je ta pomen za Cerkev in narod, more razumeti, kdor se malo zaveda, kaj je Cerkev in svojemu narodu katoliški duhovnik. Cerkev brez duhovništva in duhovnikov sploh ni, svojemu narodu pa je katoliški duhovnik vedno bil in je tudi danes in bo ostal učitelj, prosvetitelj in v mnogočem voditelj. Zato Cerkev in res katoliško ljudstvo semenišče, ki jima daje novih duhovnikov, tako cenita in toliko zanj žrtvujeta. Vsak duhovnik jima je velika dragocenost, ki ju je veliko stal in sta zanj tudi gmotno veliko žrtvovala.

Če imamo to pred očmi, se nam jasno odpre pomen desetletnega poslanstva in dela našega slovenskega semenišča v emigraciji. V posebnih, težkih okoliščinah ga je Cerkev ustanovila in mu dala posebno poslanstvo, da v tujini vzgaja, dokler more, slovenske duhovnike, ki naj bi služili domovini, če bi jih klicala; če ne in dokler ne, pa naj služijo Cerkvi, kamor jih bo poslala božja previdnost. Saj je apostolsko polje duhovnika tako prostrano in je duhovnik nazadnje doma povsod, kjer so duše, ki ga potrebujejo.

Danes, po desetih letih moremo

ugotoviti, da to upanje Cerkve in slovenskega ljudstva, ki sta ustanovo vzdrževala, ni bilo varano. V tem času je na bogoslovni fakulteti semenišča diplomiralo in bilo posvečenih v duhovnike 51 gojencev. Torej je dala ustanova povprečno pet duhovnikov na leto, kar v teh razmerah ni malo. Ne štejemo tu tistih, ki so samo začasno bili med gojenci semenišča, pa so končali drugod. Če štejemo vse, ki so se z ustanovo okoristili, je bilo ta leta v celoti vpisanih 85 slušateljev-gojencev.

In če pomislimo, da je en sam duhovnik v obeh Cerkveh toliko vreden...

Ti mladi slovenski duhovniki, ki jih je 65, če štejemo vse, ki so vsaj nekaj časa kot bogoslovci bili v tem semenišču, danes delajo po različnih deželah. V Argentini jih je 30, v Avstriji 1, v Belgiji 3, v Čilu 2, v Ekvadorju 3, v Franciji 1, na Holandskem 1, na Irskem 1, v Italiji 8, v Jugoslaviji 6, v Paraguayu 2, v Peruju 1, v ZDA 6. Porazdeljeni so na 13 držav dveh kontinentov.

Tako se blagoslov, ki ga krščanskemu ljudstvu Bog deli po tem semenišču, danes razliva tako na široko.

Pomislimo še, da bi mnogi od teh brez našega semenišča verjetno nikdar ne dosegli vzvišenega cilja duhovništva. Po uredbi božje previdnosti je prav to semenišče ta leta med slovenskimi izseljenci vzbujalo in privabljal nove poklice in jih tudi privedlo do cilja.

Kako je semenišče svoje delo vršilo in ta svoj cilj doseglo, bo vsaj delno razvidno iz nadaljnjih sestavkov poročila.

Poleg tega splošnega, glavnega pomena ima semenišče v posebnih zgodovinskih okoliščinah še poseben pomen za slovenske izseljence. Semenišče je odlična versko-kulturna ustanova med našimi izseljenci v Argentini. Velikodušno prispevajo pri vzdrževanju semenišča iz gmotnimi žrtvami, pa imajo od njega tudi duhovno-versko in narodno-kulturno korist.

Ustanova ni brez pomena za versko ter teološko izobrazbo med slovenskimi izseljenci. Duhovniki semenišča po možnosti namreč v Argentini tudi pomagajo pri slovenskem dušnem pastirstvu, zlasti z duhovnimi vajami in verskimi predavanji. Še dalje pa seže ta vpliv semenišča po pisani besedi, po sodelovanju pri verskem tisku, bodisi v listih, bodisi v samostojnih spisih in knjigah. Tako deluje ne le semenišče samo, ampak že tudi v semenišču vzgojeni naši duhovniki zunaj v dušnem pastirstvu.

Ustanova je kot nek izreden dar sv. stolice stalna priča naklonjenosti Cerkve do katoliškega slovenskega naroda, ki je bil Cerkvi vedno tako vdan in je za vero že toliko trpel. Semenišče nam kot neko darilo Cerkve že zgolj po svojem obstoju pomeni tolažbo v naši narodni nesreči in nam je vzpodbuda in trajen nagib, da trdno vztrajajo v tradicionalni zvestobi do sv. Cerkve.

Z vsem tem je zvezana tudi neka narodna korist za Slovence v emigraciji. Vse to delo namreč semenišče vrši v topli slovenski besedi, govorjeni ali pisani, ki ohranja obenem z našo vernostjo živo slovensko misel, slovensko zavest in čutenje. Se-

Preč g. slovenski generalni asistent jezuitskega reda, p. Anton Prešeren, ki je s svojim vplivom pri sveti stolici dosegel ustanovitev našega semenišča in je to pod njegovim pokroviteljstvom vedno varno stalo in delalo

menišče, kot slovenski duhovnik sploh, sredi tujine ne pozablja svojega naroda in njegovih kulturnih vrednot, ki jih ceni in obenem z vero uči ceniti svoje rojake. Zakaj semenišče nazadnje ni zgolj verska, ampak tudi odlična narodno-kulturna ustanova.

Tako je semenišče za Slovence v emigraciji nazadnje tudi neka verska in narodna vez. Naša skupna zadeva je; sad skupnih žrtev in prispevkov. Od svojega dajemo tu po svoji mož-

nosti v dober namen in imamo tu priliko dati za svojo stvar. Z veseljem ugotavljamo, da naklonjenost semenišču kar splošno in brez razlike zajema Slovence v tujini in da vsak po možnosti da svoj prispevek rad in z umevanjem. Vse žrtve in prispevki za semenišče nas plemenito vežejo in niso brez pomena ali celo škoda za skupnost, temveč velike koristi. Utrjujejo med nami narodno, kulturno in versko zavest. Zdi se, da bi začutili med nami precejšnjo praznino, ko bi semenišče nenadoma prenehalo.

Iz semenišča so leto za letom odhajali novi duhovniki. Ob omejenem številu naših izseljencev, med katerimi semenišče dela, novi poklici pač niso mogli rasti v isti meri. Število bogoslovcev se je zato vedno bolj krčilo.

A ustanova naj do konca izvrši svoje poslanstvo in doseže čim več dobrega. Iz ljudstva samega je prišel

glas, naj bi sprejemalo v vzgojo mlajše slovenske fantje, ki bi jim starši radi dali izobrazbo in dobro katoliško vzgojo. Tako je bila pred tremi leti ob semenišču ustanovljena „Apostolska šola“, dijaški zavod za slovenske katoliške dijakke. Iz njega naj izidejo možni novi poklici za semenišče in naj vzgoji slovenskih katoliških izobražencev, ki jih naš čas potrebuje podobno kot duhovnikov.

Dijaški zavod ima letos 26 gojenčev.

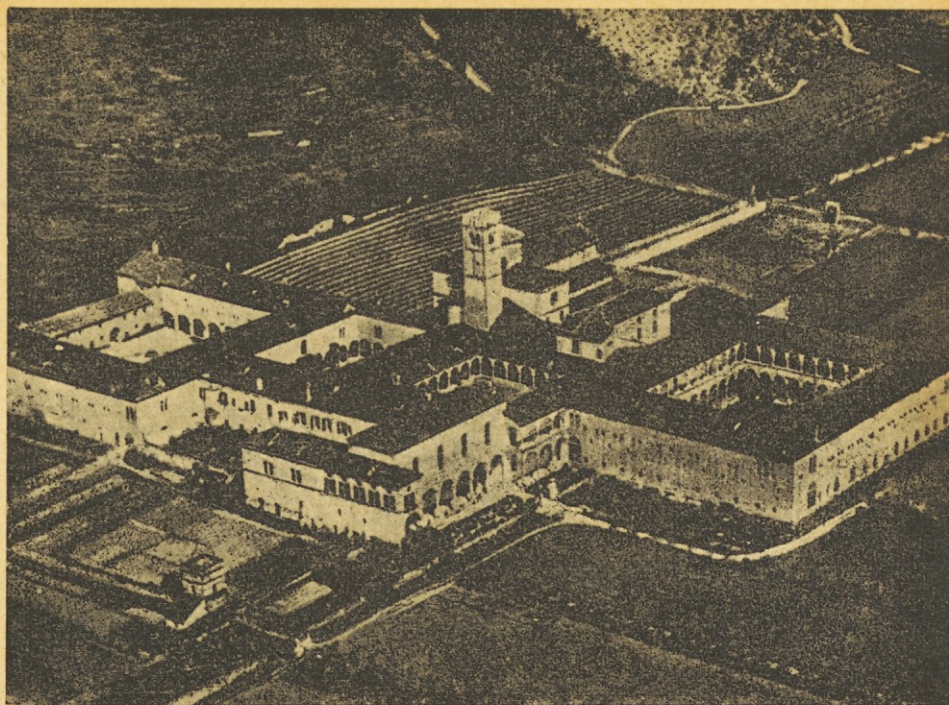
Pred desetimi leti ustanovitelji verjetno niso pričakovali, da bo semenišče moglo delovati toliko časa in da se mu bodo ob vseh težavah vendar odpirale tolike možnosti dela. Živel in delalo je v negotovosti iz leta v leto, predano popolnoma vodstvu božje previdnosti. Vzdržimo in storimo še nadalje vsak svoje; morda je božja volja, da ob naših skupnih žrtvah ustanova doseže še kaj lepega.

IZ SEMENISKE KRONIKE

V maju 1945 je bilo med slovenskimi begunci tudi veliko ljubljanskih bogoslovcev. Okrog šest in trideset je bilo vrnjenih z narodno vojsko. Izmed ostalih jih je bilo še isto leto enajst posvečenih za duhovnike v Krki na Koroškem (gg. Ceglar Ludvik, Česen Dušan, Erman Jože, Guštin Jože, Končan Leopold, Kvas Jože, Malenšek Janez, Pibernik Avgustin, Rupnik Janez, Turk Martin, Žakelj Vinko). Kozina Mirka pa je posvetil škof Rožman v Anversu na Tirolskem. Nekateri od teh so nekaj mesecev kasneje v novoustanovljenem našem semenišču v Pragli na bogoslovni fakulteti opravili še zadnje izpite in prejeli di-

plomo. Drugi bogoslovci, so se večinomoma zbrali v taborišču Monigo v Italiji.

Ker jih je bilo mnogo že pred koncem študijev in so vedeli za številne profesorje begunce, so si naravno želeli, da bi neke skupaj končali študije. Pozanimali so se na raznih krajih. Na praznik Marije, Pomočnice jih je salezijanec dr. Štefan Farkaš obvestil, da bi se morda lahko nastanili v benediktinski opatiji Praglia pri Padovi, kjer so med vojno dobili zatočišče tudi salezijanci. Patri benediktinci so dali dovoljenje 29. maja. Po dogovoru s prelatom dr. Alojzijem Odarjem so se prvi profe-

Starodavna benediktinska opatija Praglia pri Padovi, kjer je slovensko begunsko bogoslovje začelo svoje življenje. Njegovi prostori se vidijo na sliki na skrajni levisi

sorji in bogoslovci prav za praznik semeniške zavetnice Srednice vseh milosti 31. maja 1945 naselili v Pragli, da nadaljujejo pretrgane študije, pa tudi, da začno novo dobo v novem semenišču.

Kongregacija za semenišča in univerze je 25. junija 1945 po posredovanju slovanskega asistenta jezuitskega reda p. Antona Prešerna priznala novo ustanovo za ljubljansko semenišče in teološko fakulteto ter potrdila za rektorja in dekana prelata Odarja. Prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, ki se je silno razveselil semenišča, je imenoval za spirituala dr. Karla Truhlarja. Ekonomijo je prevzel dr. Štefan Farkaš

SDB in kasneje g. Jernej Svete.

Gospodarski obstoj semenišča so omogočili darovi, sv. očeta, kasneje pa zlasti dobrotniki iz ZDA; to zadnje so izvedli g. Luis Baznik, † mons. Franc Gabrovšek in ameriški slovenski frančiškani.

Semeniško življenje v Pragli je bilo dosti urejeno, dasi prostori niso bili najprimernejši; saj sta si jih delili dve kleriški skupnosti pa tovarna za kolesa.

Še izven semenišča so bili 17. junija 1945 posvečeni za duhovnike v Zermattu pri Trevisu štirje ljubljanski bogoslovci (gg. Levstek France, Osana Janez, Palčič Milan, Pogačar Andrej) in trije mariborski (gg.

Fale Mirko, Janežič Stanko in Zagoršek Franc). Razen enega so vsi ti še isto leto na fakulteti semenišča v Pragli dokončali študije, opravili zadnje izpite in prejeli diplomo. V semenišču že pa je dokončalo zadnji letnik in, bilo posvečenih v letu 1946 pet novomašnikov (gg. Boljka Stanko CM, Dolšina Stanko, Smerkolj Anton, Vidic Franc, Zorko Stanko).

Počitnice 1946 so bogoslovci preživeli na Južnem Tirolskem.

☆

V prvih mesecih 1946 že so bili salezijanci primorani odpovedati semenišču posojeno opremo, ki so jo sami potrebovali. Vprašanje obstoja semenišča je postalo spet bolj pereče. Po mnogih poskusih in možnostih rešitve je končno obljubila sv. Kongregacija podporo še za šolsko leto 1946/47, streho pa je dobilo semenišče v Briksnu na Južnem Tirolskem, kamor se je preselilo v septembru 1946. Tamkajšnje bogoslovje je odstopilo drugo nadstropje semeniške stavbe.

Število bogoslovcev je znatno poraslo s prihodom novih prvoletnikov, ki so bili večinoma maturirali že na begunskih gimnazijah v Avstriji in Italiji.

Na mesto v jezuitski red odišlega spirituala dr. Truhlarja je bil imenovan kanonik dr. Janez Kraljič. Mesto ekonomia je ostalo nezasedeno. Profesorski zbor je tu štel osem moči (mons. dr. Alojzij Odar, mons. dr. Matija Slavič, prof. dr. Ivan Ahčin, prof. dr. Ignacij Lenček, dr. Janez Vodopivec, dr. Janez Kraljič, dr. Karel Truhlar, dr. Ludovik Čepon).

Posvečenih je bilo v Briksnu osem novomašnikov (gg. Čretnik Janez, Jambrovič Avgust, Kavalar Stanko, Kladnik Franc, Novak Štefan, Pečnik Darko, Pogačar Tomaž OF, Reven Zdravko), eden pa v Tridentu (Gorenc Jože Ladislav OT).

Življenje v Briksnu je bilo splošno za semenišče zelo ugodno. Pa so razlogi velevali drugam: Kongregacija

ni mogla več podpirati, italijanske oblasti niso bile naklonjene, položaj beguncev bi bil po odhodu zaveznikov nejasen in so jih zato ti sami sili na izselitev.

V poštev je prišlo več možnosti: razpust semenišča, bogoslovci pa se porazgube po laških semeniščih; slovenski zavod v Rimu; izselitev vsega semenišča kam v Ameriko. Prvi dve rešitvi nista bili sprejemljivi oz. možni. Zato je vodstvo s privoljenjem Kongregacije za semenišča in univerze ter škofa Rožmana sprejelo ponudbo škofa di Pasqua-a iz San Luisa v Argentini. Do aprila 1948 se je vse semenišče v dveh skupinah preselilo v San Luis. Prva skupina je zimski semester opravila v taborišču Bagno, medtem ko je druga do prevoza čez morje ostala v Briksnu, potem pa doživela posebno avdienco pri sv. očetu.

☆

Semeniško poslopje v San Luisu je bilo še nedograjeno, pa so ga na hitro priredili; prav tako je bilo z opravo.

Ker niso vsi profesorji sledili v Argentino, se je profesorski zbor tu skrčil na sedem in kasneje na pet (mons. dr. Odar, prof. dr. I. Ahčin, prof. dr. I. Lenček, dr. Franc Gnidovec, dr. Filip Žakelj, Alojzij Košmerlj, Jože Košiček. Odšla sta Jože Košiček 1949 in Alojzij Košmerlj leta 1950).

Spiritual je bil do maja 1950 svetnik Alojzij Košmerlj, od srede maja t. l. dalje pa, dr. Filip Žakelj. Ekonom je bil spočetka škofijski, od 1. maja 1950 pa dr. Ignacij Lenček.

Vzdrževal je semenišče do 30. aprila 1950 sanluiski škof z državno podporo. Tedaj je moral to podporo odreči in spet je prišlo semenišče v hudo nevarnost, da se razpusti. Pa se je zavzel naš Prevzvišeni in obljubil, da bo sam zbral po ZDA darov, tako da bo moglo semenišče nemoteno dalje opravljati svojo nalogo. Res jo je in v mnogočem laže in uspešneje kot doslej, ker je bila neumornost Pre-

V Briksnu na Tirolskem so se počutili bogoslovci kot kje na Gorenjskem

vzvišenega res neizčrpna in prav očetovska zdaj tudi v tvarnem pogledu.

V San Luisu se je življenje v semenišču še bolj razgibalo. Kar vsa društva, ki so delovala v semenišču doma in nato v Italiji so oživila: Marijina kongregacija, Tretji red sv. Frančiška, Bogoslovna zveza, Cirilsko društvo, Misijonski krožek. Izhajal je tedensko „Naš Dom“, izšel je zbornik „Misel“. Polno je bilo akademij in proslav, slovenskih, katoliških in prosvetnih večerov ter predavanj. Bližnji hribci in pampa so nudili dosti sprehodnih in izletnih točk. Obširni prostor ob semenišču je bil kot nalašč za vsakovrstne sportne panoge; vsako leto so se vršili veliki športni dnevi.

Skrbeli so za čistočo in red bogoslovci sami. Ekonomiji so pomagali tudi z obdelovanjem precejšnjega

vrta, ki mu pa suša kar ni dala roditi po željah in potrebah.

Liturgično življenje je nujno bilo živo zaradi pogostnih asistenc v stolnici in drugih mestnih cerkvah.

Počitnice je semenišče redno prešivljalo v prelepi samotni Carolini, kjer so jezuiti nudili svoje prostore in obširno posest.

Najlepši dnevi v San Luisu so bili tisti, ko je prvič prišel med svoje profesorje in bogoslovce prevzvišeni škof ljubljanski dr. Rožman. To je bilo od 24. do 27. oktobra 1949.

Posvečenja so bila v San Luisu večkrat; skupaj je bilo posvečenih sedem slovenskih novomašnikov (gg. Lovše Janez, Novak Franc; Ogrin Janez; Grile Janez, Kukovica Alojzij, Ogrin Anton, Zupančič Alojzij).

Za bivanja v San Luisu je semenišče imelo tudi štiri bogoslovce do-

mače sanluiske škofije. Dva od teh sta končala študije in bila posvečena za duhovnika v našem semenišču (gg. Olgufin Antonio, Rezzano Ramón), dva pa sta končala drugod (gg. D'Ymporzano Daniel, Wakiuchi Domingo).

☆

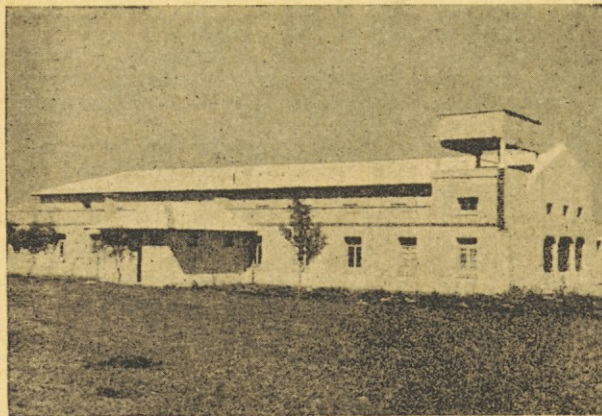
Pa našega romanja še ni bilo konec. Škof di Pasquo je nameraval v letu 1952 preseliti malo semenišče v semeniško poslopje, ki ga je dotlej dal na razpolago nam. Hotel je na ta način polagoma začeti s svojim velikim semeniščem, ki ga sanluiska škofija kljub tolikemu pomanjkanju duhovnikov še nima. Tako bi torej bilo naše semenišče ob koncu leta 1951 spet na cesti. Poleg tega je zaradi duhovniškega naraščaja nameraval škof dr. Rožman ustanoviti svoj zavod, ki bi seveda moral biti bliže slovenskim naseljencem.

Začeli smo spet opravljati devetdnevnice k škofu Baragi. Vodstvo se je odpravilo iskat primerne poslopja okrog Buenos Airesa. Našli so končno hišo v Adrogué in jo najeli s 15. avgustom. Slovenski rojaki so se zavezali, da jo bodo čimprej priredili in opremili v ta namen. Že 17. avgusta pa je nenadno prišlo do selitve. Prekinjen je bil začasno pouk. V Adrogué se je začelo preurejevanje

in povečava stavbe, pri čemer so bogoslovci prav mnogo pomagali. Kmalu so se vselili vsi profesorji in bogoslovci, ki so se bili za nekaj tednov potaknili po gostoljubnih slovenskih družinah.

Spet se je pričelo redno semeniško življenje, a s podvojeno hitrostjo v študiju, da nadomestimo zaostanek.

Velik dogodek je bil 30. september 1951, ko je g. prelat Odar prvič daroval sv. mašo v novi kapeli, prejšnji garaži. Tisti dan se je zbralo dosti Slovencev na ogled svojega semenišča, pa tudi za to, da ga gmotno podpro z dobičkom srečolova. Sploh so ti meseci pokazali pravo podobo tega, kaj je slovenski človek zmožen žrtvovati za svoje duhovniške pripravnike: od vseh strani so tedaj prihajali darovi v obleki, denarju, opremi ter posojila za zidavo. Slovensko semenišče, ki je do tedaj živelo skrito v daljnem San Luisu, je nenadno stopilo sredi med številno slovensko skupnost v Buenos Airesu in takoj postalo njeno. Profesorji so začeli odslej tudi osebno, ne le s pisano besedo, zelo posegati v življenje tukajšnjih rojakov z govori, duhovnimi vajami, vodilnim delovanjem v raznih organizacijah itd. Na vseh večjih verskih in narodnih prireditvah je mogoče videti bogoslovce

Semeniško poslopje
v San Luisu

Vrt sredi semeniških poslopij v Adrogué

iz Adrogué kot nekaj izrazito našega v tujem okolju.

Seveda lastno semenišče še ne pomeni popolne urejenosti. Koliko več bremen za Prezvzišenega in slovenske dobrotnike, težav in skrbi za semeniško vodstvo; tudi za bogoslovce. Zato kronika poroča n. pr. 7. oktobra 1951 s silnim veseljem: „Od danes imamo Najsvetejše v kapeli.“ Malokdo more slutiti, kaj to pomeni za bogoslovce. Pa tudi stoji na primer tole: „14. okt. 1951. Lov na — kuharice. Kuhinja nam vzame preveč časa, ker kuhamo sami. Prefekt je nabil listo: dva na dan; drugo: vrsta jedil, ki jih lahko kuhamo po znanju in tveganju.“

V takih razmerah smo spet imeli enega novomašnika (g. Legan Alojzija). V januarju 1952 pa nas je prišel obiskat Prezvzišeni in 13. jan. posvetil enajst novomašnikov (gg. Čuk Julij, Dejak Anton, Flek Vinko, Gosar Anton, Horn Jože, Kunčič Jože, Povše Milan, Puš Jože, Rijavec Venceslav, Rozman Branko, Škulj Anton). Do 5. marca, ko se je poslovil od nas, je bil Prezvzišeni pogosto med nami in se sploh zelo trudil, da uredi semeniške razmere. Lep dan je zlasti

tisti, ko je na podobi Marije Pomagaj v naši kapeli blagoslovil krono in nas izročil Marijinemu varstvu.

Prelat Odar je na lastno željo pustil vodstvo semenišča, ostal pa še delan fakultete. Za novega rektorja je bil imenovan dr. Franc Gnidovec; ekonom pa je postal dr. Ivan Ahčin, ki ga je leta 1955 zamenjal dr. Alojzij Kukovica.

V aprilu 1952 so dozidali še učilnico za škofov zavod in sobo za njegovega prefekta (Dr. Alojzij Kukovica). V marcu so prišli prvi gojenici, devet po številu. Njih število vsako leto raste in jih je letos 26.

Nasprotno pa je število bogoslovcev občutno padlo, ko je končal veliki letnik 1951, in je padalo do sedanjih osem. Zato je bilo tudi zunanje delavnosti manj. Vendar pa so še ostala vsa društva, bilo je dosti akademij — zdaj pogosto skupnih z dijaki —, dosti predavanj v okviru raznih društev. Periodično izhaja „Naš Dom“, dvakrat je izšel zbornik „Misel“. Obnovljeni so bili letni vzhodni dnevi. Novost je vsakoletno zahvalno romanje v Luján ob koncu leta. Ker zdaj bogoslovci povečini imajo tu starše ali

sorodnike, skupne počitnice niso toliko potrebne; le enkrat so šli skupaj v San Esteban v cordobskih gorah. V sportu igrajo največ odbojko. Tudi tu bogoslovci sami čistijo in skrbé za red v semenišču in okrog njega. Vrt je tuka; manjši kakor v San Luisu, dá manj dela, pa več donaša.

V kapeli so bili najlepši dogodki tile: vsi velikonočni obredi 1953, za katere smo navadno hodili asistirat drugam; novomašniško posvečenje v avgustu 1953 (g. Šuštar Jože); večkratne slovesne večernice.

V maju 1953 nas je pretresla smrt dekana fakultete prelata Odarja, ki ima tolikšne zasluge za naše semenišče. Prodekan je postal prof. dr. Ignacij Lenček, ostali profesorski zbor pa zdaj sestavljajo: prof. dr. I. Ahčin, dr. F. Gnidovec, dr. F. Žakelj, dr. A. Kukovica.

Ob koncu leta 1953 so bili v mestu La Plata posvečeni v duhovnike štirje bogoslovci (gg. Makovec Bogdan, Okoren Franc, Stare Alojzij, Škerbec Jože).

Vsa popravila in povečavanja vendar še niso zastostovala za vedno večje število gojencev škofovega zavoda;

tudi je bilo treba sčasoma misliti na bolj primerne prostore za kapelo, učilnice in predavalnice. Zato se je spet začelo iskanje ali bolj primerne poslopja drugod ali pa nakup in počasna priredba sedanjega. Ker je bilo to ugodno na prodaj, so dobrotniki omogočili nakup na dolgoročno odplačevanje. Tako so letos v marcu prišli zidarji ter preurejali in dozidavali s krepko pomočjo bogoslovcev: nekaj sob za profesorje, učilnico in spalnico za dijake zavoda, sobo za kuharico ter najvažnejše, novo prostorino kapelo z zakristijo. Dela so bila v glavnem končana julija. 23. julija je bila blagoslovljena kapela. 31. julija pa sta bila v njej posvečena dva novomašnika (gg. Himmelreich France, Martelanc Jošt).

☆

Če gledamo ob desetletnici nazaj, lahko rečemo: Dosti težav in stalne skrbi, a glej, semenišče živi in stoji bolj trdno kot kdaj koli tudi v sedanjih neurejenih razmerah; raste in bo gotovo še. Toda človeško delo to ni! Bog je rast dajal in naša mogočna Zavetnica nas je varovala.

DELO PRELATA ODARJA

Ko je pokojni prelat dr. Alojzij Odar nastopil pot v begunstvo, je bil na višku svoje delavnosti. Bilo mu je 43 let, pa bi nihče ne mogel reči, da je na svoji, za slovenske razmere izredno nagli poti navzgor potrošil kaj telesnih ali umskih sil. Ni bilo bolj neutrudljivega delavca, kakor je bil on, čeprav je od mladih nog neprestano delal in pisal.

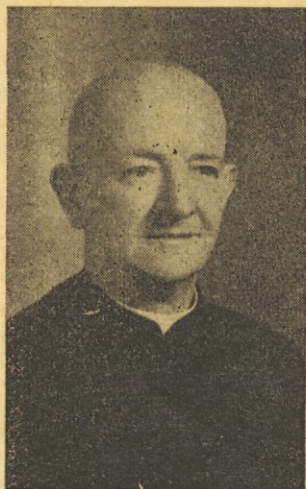
Ni dvoma, da bi bil v rednih domačih razmerah doprinos dr. Odarja k slovenski bogoslovni znanosti še izredno bogat. Toda tudi njegovo delo

v zamejstvu nosi na sebi vrednote trajne vrednosti. Med vsemi tedanjimi slovenskimi bogoslovnimi profesorji v inozemstvu je bil najbolj izrazita osebnost, zmožen ne le zbrati okrog sebe profesorje in bogoslovce, temveč kot tak, ki je svojemu škofu in pa rimski Kongregaciji za semenišča in univerze po svojih moralnih in umskih sposobnostih nudil zadostno jamstvo, da bo pouk na slovenski begunski fakulteti pravilno usmerjen in na primerni višini. V enem in drugem smislu je bil Odar neoporečno

zgleden. Z zvestobo Cerkvi in njene-
mu nauku je združeval globoko bogo-
ljubno življenje. A njegov razum je
bil tako jasen in razborit, tako dobro
pripravljen in urejen, da je bil zmo-
žen tudi težavnih nalog lotiti se brez
oklevanja in jih reševati brez utru-
jenosti. Čim je kak predmet zajel v
vsej njegovi širini in globini, se je
brez oklevanja takoj odločil in sicer
dokončno, v kolikor je bilo odvisno
od njega.

Duhovnika tako velike osebne
vrednosti in sile je v osebi prelata
Odarja imenovala leta 1945 rimska
Kongregacija za vodjo slovenskega
semenišča in dekana bogoslovnega
učilišča v begunstvu. Z njemu lastno
pridnostjo in energijo je začel takoj
s predavanji in sicer iz cerkvenega
prava, ki je bil njegov strokovni
predmet. Prve tedne je predaval tudi
po 4 ure na dan — samo cerkveno
pravo. Ko so avgusta in septembra
pričeli prihajati tudi drugi profesorji,
je bilo treba sestaviti celoten učni
načrt, ki je v glavnem ustrezal učne-
mu redu na teološki fakulteti v
Ljubljani, katere del se je zavod ved-
no smatral. Zaradi pomanjkanja učnih
moči je moral vsak profesor poleg
svoje stroke prevzeti še kak drug
predmet, tako da so bogoslovci dobi-
vali pouk v vseh predmetih kakor
doma v Ljubljani. Prelat Odar, ves
doma v sveti znanosti, je poleg prava
predaval še razne druge bogoslovne
predmete.

Ko gledamo nazaj na desetletno
življenje našega slovenskega bogo-
slovja v begunstvu oziroma izseljen-
stvu, je prvo leto v Praglji bil njen
najsrečnejši čas. Kaj je bilo, kar nas
je mavdajalo z optimizmom? Vse. Po
dogodkih v domovini se je novo živ-
ljenje v spremenjenih razmerah mo-

Prelat dr. Alojzij Odar, prvi rektor
semenišča in dekan bogosl. fakultete

glo istovetiti z brezskrbnostjo, zlasti
ker tudi res ni bilo brez nekaj zani-
mivosti in privlačnosti. Bogoslovna
dru/ina je bila razmeroma močno in
mladostno razgibana. Zastopani so
bili vsi letniki, od začetnikov do no-
vomašnikov. Profesorjem se je nu-
dila možnost, delati in živeti za ne-
kaj, kar je tudi v begunstvu vredno
življenja in ne brezdelno izgubljanje
časa. Končno je tedaj še splošno vla-
dalo prepričanje, da „avantura“ ne
bo predolgo trajala, ko bodo razmere
omogočile povratek v domovino. Res
je splošno dobro voljo grenila misel
na domače in zlasti spomin na 'toliko
pobitih tovarišev bogoslovcev, kate-
rih mlada trupla trohne po kraških
jamah. Toda malo ali nič si nismo
storili iz tega, da so bili stanovanjski
prostori v starem, že deloma opušče-
nem delu benediktinskega samostana
neprimerni in pomanjkljivi zlasti v

zimskih mesecih. Za bivše vojake, vajene življenja na prostem, je celo soba, ki je skozi strop pripuščala dežnico, pomenjala razkošno udobje. Dobri beneški Italijani so nas oskrbeli s hrano, da smo mogli vzdrževati lastno slovensko kuhinjo. Med ameriškimi Slovenci je pokojni mons. Fr. Gabrovšek z drugimi slovenskimi duhovniki zbiral obleko, perilo in obutev, da nam ničesar potrebnega ni manjkalo. Sv. oče Pij XII. nam je na posredovanje preč. o. Antona Prešerna S. J. naklonil denarno podporo. Kongregacija za semenišča in univerze je zavodu priznala isti učni značaj, kakor ga je imela ljubljanska bogoslovna fakulteta, in nam preskrbela tudi učne knjige za prvo silo.

Doba v Praglji je pomenila tudi zato sprostitvev, ker kakšne izven zavodske zaposlenosti še ni bilo. Tako so profesorji in bogoslovci kljub poklicni zaposlenosti našli časa za razvedrilo in izvenšolska opravila. Mnogo so k zdravju in dobri volji prispevali izleti po lepi pragljski okolici in med divno beneško gričevje. Bogoslovci so na velikem, opuščenem dvorišču prekopali trdo ledino in si uredili bogat vrt za zelenjavo, da je ni bilo treba kupovati. Sami so napravljali drva za kuhinjo in skrbeli za red in snago po hiši. Ob deževnih dnevih profesorji tudi taroka niso zanemarili, zlasti odkar so imeli med seboj neutrudnega in neporušljivega kanonika dr. Janeza Kraljiča. Ob lepem vremenu bi pa bila prava škoda, da bi opuščali sprehode, kjer so vabili colli Eugannei z razgledom, ki se je odpiral od Alp do morja.

Tudi pokojni Odar se je družno udeleževal vseh skupnih podvigov, bodisi da je šlo za kratke ali dolge sprehode, bodisi na partijo taroka.

Praglja je zanj pomenila pravi živčni in duševni odmor po napornem delu, ki ga je v Ljubljani opravljal. Tudi telesno se je osvežil in okreпил. Živeli smo ločeno za sebe v lepem božjem miru, še najbolj podobni sosedni benediktinski redovni družini.

Podobno je bilo v Brixnu. Stanovanjske razmere so bile ugodnejše, ker smo izključno za našo uporabo dobili na razpolago celo prvo nadstropje v obširnem brixenškem škofijskem semenišču s predavalnicami in semeniško kapelo. Vsak profesor in bogoslovec je imel lastno sobo. Ekonomsko stran (hrano, pospravljanje, pranje) je za mesečno plačilo prevzelo domače semenišče, tako da niso bili le bogoslovci močno razbremenjeni, ampak tudi zavodsko vodstvo.

Prelat Odar se je tudi v Brixnu izvrstno počutil. Redno je hodil na sprehode in v spremstvu bogoslovcev tudi na dolge izlete po tirolskih gorah. Celo večjih tur se ni ustrašil. Bil je vztrajen pešec, ki je v zeleni naravi znal pozabiti na svoje knjige. Spomnil se je svojega rojstnega Bohinja in rad pripovedoval, kako je dijak in bogoslovec plezal po strmih nah za planikami. In če je bil posebno dobre volje, je kaj omenil tudi o svojih visokih službah, ki jih je opravljal v Ljubljani. Bili so ponosni spomini. Včasih se nam je zdelo, da je za njegovo dinamično naravo profesura v semenišču preozko in pretesno področje. Vendar je bil skrben in posvečal trajno pozornost tudi malenkostnim nalogam, ki so združene z vzgojno in voditeljsko službo v takšnem zavodu.

V San Luisu v Argentini, kamor smo prišli ob koncu 1947. leta, se je pričelo novo življenje. Toda ne čisto

v tem smislu, kakor je pričakoval pokojni prelat in ostali. Takoj drugi dan po prihodu je prelat Odar predložil krajevnu škofu svoj prevod cerkvenega prava in nekaj svojih pravnih spisov, ki jih je imel pri roki. Hotel je s tem opozoriti, da je kot priznan izvedenec v cerkvenem pravu na razpolago škofiji kuriji. Vendar so se v cerkvenem pravu čutili sami dovolj podkovani. Tudi v vprašanih organizacije in dela v Katoliški akciji. Na pokroviteljski način, ki je bil gotovo dobro mišljen, so nam vendar dali jasno razumeti, da se bo nam treba učiti in prilagoditi njim, ki so postali naši novi gospodarji.

V resnici nismo bili več begunci, ampak izseljenci. In če je bila „caridad“ prvi trenutek, ko so nas namestili v napol dograjenem poslopju, ki naj bo nekoč škofijsko semenišče, smo pošteno zaslužili svoj kruh takoj, ko smo brez posebne nagrade pomagali v dušnem pastirstvu, oskrbeli službo božjo v predmestjih in v semenišču vzgajali in poučevali tudi domače bogoslovce. Na pastirsko delo v škofiji je odšlo 8 slovenskih duhovnikov, katerih vzgoja ni sanluisko škofijo nič stala. Mesečna vzdrževalnina za celo semenišče, ki je znašala 4.000 pesov (vključena plača profesorjev, kuharice in kintera), je bila več ko bogato pokrita z državno dotacijo, ki jo je škofija dobivala za semenišče. Leta 1950, to je po dveh letih, pa je že tako naš škof prevzel dr. Gregorij Rožman prevzel nase celotno breme za vzdrževanje semenišča.

Zdi se, da je iz vsega početka vladal nesporazum o značaju našega izseljenskega semenišča med sanluiskim škofom in vodstvom semenišča.

Prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman prihaja v spremstvu rektorja slov. semenišča dr. Alojzija Odarja in sem. spirituala dr. Filipa Žaklja v cerkev Marije Pomočnice kristjanov, da posveti 11 dijakonov semenišča iz Adrogué

Krajevni škof je hotel, da bi semenišče bilo njegovo, to je škofijsko. Prav tako naj bi bogoslovci in duhovniki, ki bi izšli iz semenišča, bili inkardinirani v njegovo škofijo. Toda takšna trajna vključitev v škofijo ni bila mogoča, ker bi bila v nasprotju z značajem slovenskega semenišča v zamejstvu, katero ima po volji ljub-

ljanskega škofa v soglasju s sveto stolico nalogo, da vzgaja slovenski duhovski naraščaj za ljubljansko škofijo. Duhovniki, ki izidejo iz tega semenišča seveda delujejo pod jurisdikcijo krajevnih škofov, kjer so nameščeni — toda le dotlej, da bo moč povratek v domovino.

Pokojnemu prelatu Odarju je kot vodji semenišča pripadla neprijetna naloga, da je po navodilih svojega škofa dr. G. Rožmana branil značaj slovenskega bogoslovnega zavoda. Kot strokovnjak v cerkveno-pravnih zadevah je bil pokojni prelat z lahkoto kos nastalim problemom. Vendar pa v značaju ni imel tiste prožnosti, ki bi se mogla meriti z okretnostjo in mnogoličnostjo romanskega temperamenta. Njegov značaj ni bil ustvarjen za tovrstne naloge.

V domovini si je prelat Odar priporil s svojim delom položaj in ugled, da ni bil samo prerok, ampak tudi sodnik v Izraelu. Kar je vedel, je bilo pametno, pravično in resnično. Ni mu bilo treba več dokazovati svojih trditev ali prenašati ugovorov. Bil je navajen imeti pred seboj vnete pristaše in navdušene poslušalce, ki so s spoštovanjem sprejemali vsako njegovo besedo.

A nekaj čisto drugega je v zunanjem svetu, kjer je vsak človek toliko vreden kakor drugi; je pa še boljši, ako zna gladko nastopati in prikupno govoriti. Prav v danem primeru se je pokazala stara resnica, da more inteligent le med lastnim narodom kaj pomeniti. Prelat Odar, ki je bil pogumen in vztrajen, čigar srce je bilo močnejše, kadar je šlo za koristi slovenskega semenišča, je bil preveč občutljiv in preponosen za negotove kompromise in po njegovo

krivične podreditve. V živčni vojski, kateri smo bili izpostavljeni, se je njegova sladkorna bolezen pričela intenzivneje javljati. Že ni bil več isti, kot nekdanj. Postajal je naveličan in zagrenjen, kar se je tudi v njegovi zunanosti pričelo javljati.

V avgustu 1951 leta smo po 44 mesecih zapustili San Luis in se preselili v Adrogué v provincijo Buenos Airesa. Posebno za pokojnega prelata je preselitev pomenila veliko olajšanje. Poleg večje samostojnosti, ki se je zavodu obetala v novih razmerah, je Odarja gnala v bližino prestolnice tudi želja, da bi zopet živel v stiku s slovenskim življenjem, posebno z izobraženci. Želel je nadaljevati delo, iz katerega je bil spomladi 1945 leta nasilno iztrgan.

Res se je nemudoma z vso dušo vrgel v organizacijsko delo. Takoj je stal v središču kulturnega dela med tukajšnjimi Slovenci, zlasti Katoliške akcije. Izselski katoliški shod in kulturni svet sta bila njegova zamišl. Zaradi lažjega stika z društvenim življenjem in raznimi odbori, katerim je načeloval ali bil vsaj odbornik, se je leta 1952 iz semenišča preselil v središče mesta k sv. Juliji (poleg Martinca). Svojih predavanj v semenišču ni skril po obsegu, pač pa jih je strnil na nekaj dni v tednu, da se mu ni bilo treba toliko vozariti iz mesta. Ko se je že v tem letu (1952) semenišču pridružil še škofijski zavod za dijače, je pokojni prelat odložil vodstvo semenišča in obdržal le dekanat teološke fakultete. S tem, da je odložil upravne in vzgojne funkcije, se je hotel le tem bolj posvetiti znanstvenemu in organizacijskemu delu. Na eni strani je obdržal pobudo za znanstveno delo v semenišču, po drugi strani pa je

Naš Prevzvišeni, dr. Gregorij Rožman, lje ob svojem drugem obisku v Argentini, 13. januarja 1952 v cerkvi „Don Bosco“ v Ramos Mejiji pri Buenos Airesu posvetil enajst novomašnikov našega semenišča

želel izoblikovati čim širši kader laičnih delavcev za kulturno delo. Sredi tega širokopoteznega snovanja nam ga je nenadno iztrgala smrt 20. maja 1953.

Pomen njegovega dela moremo na kratko strniti v sledeče ugotovitve: S svojim delom in zgledom je prepričevalno pokazal, da je tudi v izseljenstvu znanstveno delo mogoče pa tudi nujno potrebno, da se ohrani izseljenski življenjski in kulturni ter da ljudje uma ne bodo prišli praznih glav k odločilni bitki med dobrim in zlom, kakor nam jo slika apokalipsa.

Kot vodja semenišča je rešil mnogo slovenskih duhovniških poklicev, ki bi brez možnosti stopiti v sloven-

sko semenišče v zamejstvu verjetno bili izgubljeni.

Zvesto je pomagal svojemu škofu pri važni nalogi, da se za ceno tudi velikih žrtev s podporo slovenskih izseljencev vzgoje v zamejstvu mladi slovenski duhovniki za delo v ljubljanski škofiji v bodočih spremenjenih razmerah, ko bo povratek mogoč. Posebno v težavnih okoliščinah, ki jih je naš bogoslovni učni zavod preživljal, je pokojni prelat pokazal skrajno požrtvovalnost in brezpogojno predanost svoji nalogi.

Zapustil nam je svetel zgled pošteno in vestno opravljene dolžnosti, ki časti njegov spomin in nas navaja k posnemanju.

NOVI DUHOVNICI

KDO IN KJE SO?

Če je nekdo študiral v zavodu, potem pa vstopi v bogoslovje, opazi takoj zanimivo razliko, samo po sebi sicer malenkostno, ki pa mnogo pove. V zavodu smo študentje v kapeli sedeli tako, da so prvošolci zasedli prve klopi, drugošolci za njimi, potem tretješolci... in v zadnjih klopih so sedeli osmošolci. V semenišču je pa vrstni red prav obraten: zadnje klopi zasedejo prvoletniki, predzadnje drugoletniki... v prvih so pa tisti, ki so tik pred mašniškim posvečenjem. Zakaj tako? Tako zasedanje klopi nakaže bogoslovcem postopno bližanje k oltarju. Vsako leto bliže. Hoče izraziti skrito, a stvarno, da je oltar cilj bogoslovskih let.

Res: oltar, duhovništvo — v tem je izražen ves program semenišča.

Dnevi posvečenj so v semenišču nekaj posebnega. To je nekaj tistega, česar svet ne pozna, nekaj tistega kot pri zadnji večerji. To je domač, družinski praznik, kjer so starejši bratje dosegli cilj, mlajši pa gledajo v njih izpopolnjene svoje želje, svoj nemir, svoje hrepenenje.

In takih dni je bilo v slovenskem begunskem semenišču enajst.

Prvi je bil posvečen g. Boljka Stanko CM v Tridentu januarja 1946, ko se je to semenišče nahajalo v Pragli pri Padovi.

Drugi praznik posvečenja je bil v Monteortone pri Padovi na sv. Petra in Pavla istega leta. Posvečeni so bili gg. Dolšina Stanko, Smerkolj Tone, Vidic Franc in Zorko Stanko.

V Tirolah v Briksnu je bil škof posvečevalec tamkajšnji nadpastir J. Geisler, ki je v briksenški stolnici 29. junija 1947 posvetil gg. Čretnik Naceta, Jambrovič Avgusta, Kavalar Stanka, Kladnik Franceta, Novak Štefana, Pečnik Darka in Reven Zdravka.

S tem je zaključena zgodovina posvečenj v Evropi. V Ameriki so se prazniki vrstili tako-le:

V San Luisu sta bila 8. maja 1949 po rokah sanluiskega škofa dr. Emilia A. Di Pasquo posvečena v tamkajšnji stolnici gg. Lovše Ivan in Novak France.

„Kar koli bodo te roke blagoslovile, /bo blagoslovljeno, in kar koli bodo posvetile, bo posvečeno...“ (Iz obreda mašniškega posvečenja)

Naslednje leto 5. februarja je isti škof posvetil v semeniški kapeli g. Ogrin Janeza.

V San Luisu se je obred mašniškega posvečenja še enkrat ponovil. To je bilo na dan sv. Jožefa leta 1951, ko so prejeli mašniško posvečenje po rokah tamkajšnjega škofa v sanluiski stolnici gg. Grilec Janez, Kukovica Lojze, Ogrin Tone in Zupančič Lojze.

Semenišče se je selilo v Adrogué pri Buenos Airesu in od tedaj so se posvečenja vršila vselej v okolici argentinskega glavnega mesta.

Sedmo posvečenje je bilo 11. novembra istega leta, ko je upokojeni paranaški škof dr. Julian Martínez posvetil v župnijski cerkvi v Turderi g. Legan Lojzeta.

Tako po številu posvečenj kot po osebi škofa-posvečevalca je pa bil brez dvoma najlepši praznik za naše bogoslovje 13. januar 1952. Tedaj je sam naš prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman posvetil v salezijanski cerkvi v Ramos Mejii kar 11 svojih bogoslovcev v mašnike in sicer gg. Čuk Julija, Dejak Antona, Flek Vinka, Gosar Toneta, Horn Jožeta, Kunčič Jožeta, Povše Milana, Puš Jožeta, Rijavec Venclja, Rozman Branka in Škulj Toneta.

Deveto posvečenje je izvršil 2. avgusta 1953 v semeniški kapeli v Adroguéju pomožni laplaški škof dr. Enrique Rau. Posvetil je g. Šuštar Jožeta.

Isti škof je podelil mašniško posvečenje 29. novembra istega leta v laplaški semeniški kapeli sledečim gg.: Makovec Bogdanu, Okoren Francetu, Starc Lojzetu in škerbec Jožetu.

Letos 31. julija se je obred posvečenja ponovil enajstič. To pot je v novi semeniški kapeli v Adrogué-ju posvetil upokojeni paranaški škof dr. Julian Martínez gg. Himelreich Franceta in Martelanc Jošta.

V enajstih posvečenjih je bilo tako posvečenih v duhovnike 38 bogoslovcev. Enajst praznikov, enajst večerov zadnje večerje, enajst dni, ki jih je naredil Gospod. In v njih osemintrideset novih delavcev za Gospodovo žetev, dvakrat po osemintrideset rok za Njegov vinograd, osemintrideset poslancev božjih.

Res velik je Gospod v svoji dobroti. Dal je dežja in rasti slovenskemu bogoslovju v tujini.

To je pa le del zgodovine tega semenišča. Niti še niso podana s tem imena vseh tistih, ki so se vsaj nekaj časa vzgajali v tem semenišču. Saj so nekateri bogoslovci začeli pripravo drugje, pa jo tu končali, drugi so začeli tu, pa drugje končali, tretji so začeli drugje in končali drugje, pa vmes nekaj časa prebili tukaj, nekdo je začel tu in končal tu, vmes pa nekaj časa prebil drugje, drugi spet so začeli tu, pa nikjer končali.

Teh zadnjih — to je tistih, ki so izstopili — je bilo šest.

Takih, ki so se vsaj nekaj časa svojega študija mudili v tem semenišču, je bilo 65. Od teh jih je 20 prejelo vso svojo vzgojo v tem semenišču.

Če vprašamo številke po krajevni namestitvi, nam povedo, da se jih nahaja v Argentini 30 (Dejak, Gosar, Grilc, Guštin, Himelreich, Horn, Jambrovič, Jeretina, Kavalari, Kukovica, Legan, Levstek, Lovše, Makovec, Martelanc, Novak F., Novak š., Ogrin J., Ogrin T., Petek, Pogačar A., Povše, Puš, Reberščak, Rozman, Starc, škerbec, škulj, šuštar, Zupančič), v Avstriji 1 (Slovša), v Belgiji 3 (Ilc, Reven, žakelj), v Čilu 2 (Kunčič, Okoren F.), v Ekvatorju 3 (Čuk, Palčič, Rijavec), v Franciji 1 (čretnik), v Holandiji 1 (Flek), na Irskem 1 (Kos), v Italiji 8 (Gorenc, Janežič, Kozina, Krajnik, Osana, Pečnik, Pogačar J., Zorko), v Jugoslaviji 6 (Erman, Končan, Kvas, Smerkolj, Vidic, Zagoršek), v Paragvaju 2 (Boljka, Jan), v Peruju 1 (Zrnec), v ZDA 6 (Dolšina, Gaber, Hlebš, Kladnik, Okoren D., šuštaršič). Torej je 65 duhovnikov razdeljenih v 13 različnih državah 2 kontinentov.

Dalje nam te številke povedo, da je od teh 54 svetnih duhovnikov, 11 pa redovnikov; 62 jih je latinskega, 3 pa so vzhodnega obreda; predvsem za Slovence jih dela 14, 51 pa predvsem za vernike drugih narodnosti; 52 jih je v dušnem pastirstvu, 13 pa v drugih namestitvah.

Če človek po desetih letih gleda kraje in postaje tega semenišča, pa kraje, kjer se iz njega izišli duhovniki danes nahajajo, njih zaposlitev, stan in leta bivanja v tem semenišču, lahko upravičeno rečemo, da verjetno ni na svetu bogoslovja s tako pisano preteklostjo.

A vse to je le zunanost, le kulisa. Jedro pozna le Bog. In, — predrzno vprašanje — je Bog zadovoljen z njim? A če bi sodili po bogatem blagoslovu, ki ga je izlival na to semenišče, bi si drznili trditi, da je morda pa le zadovoljen.

DUH. ŽIVLJENJE SLOVENSKEGA BOGOSLOVCA V TUJINI

Velika odgovornost za vzgojo slovenskih bogoslovcev v tujini v vzorne bodoče duhovnike, ki ljubijo svoj narod, Cerkev in neumrljive duše, je v desetih letih slonela na ramah dveh ravnateljev semenišča: od maja 1945 do marca 1952 na rajnem prelatu dr. Alojziju Odarju, od takrat pa na sedanjem ravnatelju dr. Francetu Gnidočcu. S skrbjo za red v semenišču, z vzgojnimi govori, potrebnimi opominimi in z vsemi podrobnostmi vsakdanjega življenja v semenišču sta skušala dosežati važen namen.

Po cerkvenem pravu mora biti v vsakem semenišču v oporo ravnatelju spiritual, ki ima uradno dolžnost uvažati bogoslovce v skrivnost notranjega življenja ter skrbeti za rast tega nadnaravnega življenja do čim višje popolnosti. V teh desetih letih so to dolžnost vršili: dr. Karel Truhlar, dr. Janez Kraljič, župnik in svetnik Alojzij Košmerlj ter zadnjih pet let dr. Filip Žakelj.

Vodilo za svoje delo najde vsak spiritual v svetem pismu, zlasti v

evangeliju, v moralnih in asketičnih knjigah, v cerkvenem pravu, v velikih okrožnicah sv. Pija X., Pija XI. in Pija XII., ki so posebej namenjene duhovništvu, v podrobnih škofovih smernicah, v hišnih opravilih, odredbah ravnatelja semenišča; ozirati pa se mora tudi na krajevne cerkvene razmere in še na mnogo drugih okoliščin. Bogoslovcu mora kazati na velike sodobne svetnike, ki so bili duhovniki. Slovenske bogoslovce mora posebej opozarjati na velike slovenske duhovniške vzore, med katerimi sta brez dvoma največja: božja služabnika Baraga in Slomšek. Vsakemu bogoslovцу so vrata k spiritualu glede vseh težav notranjega življenja vedno odprta.

Kakor je bila v ljubljanskem semenišču navada, tako tudi v semenišču v tujini spiritual med šolskim letom večer za večerom po večerni molitvi bogoslovcem podaja snov za premišljevanje drugi dan zjutraj. Vsak spiritual je bogoslovcem kazal največ na Kristusa, najlepši zgled vsakega

duhovnika; v obliki konferenc pa so obravnavali posamezna vprašanja duhovnega življenja, napake, kreposti in druge za resno vzgojo pereče zadeve.

Po posebnem škofovem naročilu zadnja leta vsako sredo opravljamo v semenišču sveto mašo v čast svetemu Jožefu za dobrotnike semenišča. Ob takih priložnostih spiritual opozarja gojence na dolžnost hvalečnosti ter na molitev za dobrotnike. To leto je tako urejeno, da se vrstimo: eno sredo opravi sveto mašo v čast sv. Jožefu za dobrotnike semenišča spiritual, drugo sredo pa prefekt gojencev Škofovega zavoda. Prvo sredo v mesecu vedno premišljujemo o sv. Jožefu (zadnji dve leti).

Veliko premišljujemo o najsvetejši skrivnosti sv. maše in o presv. Rešnjem Telesu. Če ni kake izjeme, redno vsak četrtek, Mislimo, da s tem spolnujemo gorečo željo škofa Rožmana, ki nas je že nekdanj tako opozarjal na pristržno razmerje do Jezusa v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Novomašnike spiritual pred odhodom iz semenišča posebej opozarja na Zvezo duhovnikov, častilcev najsvetejšega Zakramenta. Zdi se, da je v semenišču dosti nežne ljubezni do evharističnega Jezusa. Kadar si bogoslovci sami pripravljajo gradivo za premišljevanje, radi posegajo po premišljevanjih blaženega Julijana Eymarda, velikega apostola najsvetejšega Zakramenta.

Prve petke v mesecu bolj slovesno obhajamo; pred sveto mašo redno premišljujemo o presv. Srcu Jezusovem, opravimo sv. mašo, med katero bogoslovci pojejo, po maši zmolimo zadostilno molitev, zvečer pa imamo litanije presv. Srca Jezusovega z blagoslovom.

Zvesto skušamo opravljati pobožnost prvih sobot v mesecu. Zato redno premišljujemo kako rožnovensko skrivnost. Obenem zadnji dve leti opravljamo tudi tako imenovano duhovniško soboto.

Ob nedeljah zvečer že več let nimamo točk za premišljevanje skupaj.

Vsak si sam pripravi snov za premišljevanje; svetuje se jim pa, da premišljujejo mišli iz pridige pri nedeljski sveti maši. V Pragli so se bogoslovci ob nedeljah poleg jutranje sv. maše udeleževali še dopoldanske slovesne maše v benediktinski cerkvi, v Brixnu pa v stolnici. Odkar obstaja Škofov zavod, pa imajo bogoslovci z gojenci Škofovega zavoda skupno mašo s pridigo. Pridiguje največ rektor semenišča, deloma pa mu pomagajo drugi duhovniki, ki so v semenišču.

Kadar si bogoslovci sami pripravljajo snov za premišljevanje, radi segajo zlasti po Potočnikovem Dobrem pastirju, po Meschlerjevem premišljevanju Jezusovega življenja; tu v španskem svetu so odkrili La Puentaja, ki ga ni mogoče zadosti priporočiti; marsikateri je imel v rokah Vermeerscheva premišljevanja o Materii božji.

Ob važnih liturgičnih dnevih seveda premišljujemo praznično vsebino. Na god sv. Cirila in Metoda ter na vzhodni dan se tudi pri premišljevanju navdušujemo za vzhodno vprašanje. Tudi misijonskega duha je treba vzbujati.

Vsak bogoslovec redno dnevno prebere vsaj eno poglavje svetega pisma. Za duhovno branje si znajo dosti dobro pomagati. Marsikaj lepega so v teh letih prebrali: od lemontskega mesečnika Ave Maria do najvišjih frančiškanskih mistikov, od Povesti duše Male Terezike do dveh velikih karmeličanskih mistikov: sv. Terezije Jezusove in Janeza od Križa, od Kempčanove Hoje za Kristusom do toliko Plusovih spisov, od starih cerkvenih očetov, ki so jih deloma brali v slovenskem prevodu, deloma pa v španski izdaji v zbirki „Biblioteca de los autores cristianos“, do Rodríguezove Vaje v krščanski popolnosti, od Filoteje sv. Frančiška Saleškega do Faberovega dela „Duhovna rast krščanskega človeka“. V prvih letih jim je bil pogosto vzor belgijski duhovnik dr. Edvard Poppe, v zadnjih sedmih

Nova semeniška kapeľa v Adrogué, sezidana za desetletnico ustanove l. 1955

letih pa je skoraj vsak vzljubil vzore svetega župnika Janeza Vianeya; saj je skoraj vsak prebral Trochujev življenjepis svetega arškega župnika. Odkar smo prišli v Argentino, vsako leto obhajamo „dan sv. Janeza Vianeya“, rebeškega zavetnika župnikov. Tudi o Mariji so veliko brali: od Garrigou-Lagrangeve knjige o Odršenikovi Materi in našem notranjem življenju do Alastrueyeve velike mariologije. Sedaj imajo v rokah domačo knjigo o Mariji. Skoraj vsi bogoslovci so se seznanili z Grignionovo knjigo o pravi pobožnosti do Marije, o kateri pravi Garrigou-Lagrange, da je zlata knjiga v zakladnici Cerkve, karmeličanski bogoslovni učenjak Esteve pa, da je nesmrtna knjiga. Nekaj bogoslovcev je prav ta knjiga privedla, da so se po resnem premisleku popolnoma posvetili Mariji. Redno vsak bogoslovec opravlja dvakrat dnevno splošno in posebno izpraševanje vesti: pred kosilom in pred večerno molitvijo; zvečer deset minut.

Vsak teden, redno ob sobotah proti večeru, ima vsak bogoslovec priložnost za sv. spoved. Poleg spiritualov so vzgajali vest bogoslovcev še drugi

redni in izredni spovedniki. V Praglio je prihajal skraja ravnatelj salezijanskega zavoda v Monte Ortone Bortoluzzi, ki je znal tudi slovensko, potem pa salezijanec dr. Fr. Knific. V Brixnu so bili spovedniki misijonar Albin Kladnik, župnik Ravnikar Anton, pa tudi kanonik Franco. V San Luisu dr. Gnidovec Franc, Andrej Pogačar, Franc Levstik; v Adroguéju je skraja prihajal v semenišče kot spovednik gojencev Škofovega zavoda Štefan Novak, sedaj pa prihaja redovnik Craviotti, Družbe duhovnikov presv. Srca Jezusovega iz Betharrama; vsak bogoslovec je imel oz. ima priložnost, da se je spovedal oz. se spove pri imenovanih spovednikih. Kot izredni spovedniki so bili imenovani vsi profesorji v semenišču, Ob raznih priložnostih so bogoslovci opozorjeni, da ima glede izbire spovednika vsak popolno svobodo, ker je Cerkev v tej važni zadevi zelo širokosrčna.

Velik vpliv na razvoj duhovnega življenja imajo vsakoletne duhovne vaje, ki trajajo redno šest dni, gotovo pa vsaj pet dni, a zadnje je le izjema. Opravljamo jih redno bogoslovci in duhovniki skupaj. Vodili so

jih doslej: V Pragli salezijanec dr. Fr. Knific (marca 1946), v Brixnu cistercijanec dr. Tomaž Kurent (1947), v San Luisu pavlinec Frančišek Rotger (1948), nemški jezuit Hörmann (1949), baskovski redemptorist Alfred Sánchez (1950), argentinski jezuit Evgenij Berté, profesor v zavodu Salvador v Buenos Airesu (sredi februarja 1951 na počitnicah v Carolini), v Adroguéju pa superior zavoda Družbe duhovnikov presv. Srca Jezusovega iz Betharrama, ki stanujejo blizu nas in so nam prav naklonjeni, (takoj po škofovem obisku leta 1952), Jožef Villafranca, Družbe misijonarjev sinov brez. Srca Marijinega (1953), slovenski jezuit Ivan Caserman za Marijino leto 1954, letos so nam pa jezuitje poslali iz noviciata v Córdoba našega bivšega gojenca Jožeta Suštarja, ki je vodil za bogoslovce in duhovnike šestdnevne duhovne vaje kar v Domu duhovnih vaj v Villa San Ignacio, ker smo v semenišču imeli zidarje.

Sklepe duhovnih vaj pomagajo obnavljati in utrjevati mesečne duhovne obnove, ki se redno vrše vsako zadnjo nedeljo v mesecu. Od večerne molitve v soboto zvečer do nedeljskega kosila je popoln molk; zjutraj premišljujejo bogoslovci kako resno misel iz duhovnih vaj, po maši napravijo daljše izpraševanje vesti in pregledajo trdne sklepe.

Ob pol enajstih imajo zadnja leta skupno uro molitve. Posebno radi uporabljajo Vrečarjevo Večno molitev in Jakličevo Pred Bogom poklekimo. Večjih skupnih pobožnosti ni, da vsak dobi dosti časa za ureditev svojih odnosov z Bogom.

Zadnja leta smo skoraj redno imeli tudi ob koncu leta duhovne vaje pred prejemom svetih redov. Te duhovne vaje pa redno vodi spiritual. Dvakrat smo pri teh duhovnih vajah premišljevali Baragove kreposti, dvakrat pa Slomškove, dvakrat pa smo ob „Menti nostrae“ zrlj pravo duhovnikovo podobo; s tistimi novomašniki,

ki jih je leta 1952 posvetil škof Rožman, pa smo v šestih dneh ogledali v premišljevanjih dolgo vrsto svetniških likov iz najnovejše dobe.

Nekateri bivši gojenci so se udeležili mesečnih duhovnih vaj v Domu duhovnih vaj v Villa San Ignacio: Janez Ogrin (1952), dr. Lojze Kukovica (1954), Vinko Flek in Alojzij Legan (1955); letošnje leto prav tako bogoslovec Martelanc Jošt, ki je sedaj že duhovnik.

Bolj pomembne pobožnosti poleg vsakdanjih so zlasti tele: litanije z blagoslovom ob sobotah in nedeljah zvečer, bolj slovesno obhajanje večjih praznikov; kadar imamo diakone ali vsaj subdiakone, imamo ob večjih praznikih slovesno mašo. Lepo obhajamo praznik presv. Srca Jezusovega. Meseca oktobra ves mesec vsa semeniška družina moli skupaj rožni venec, v Pragli in Brixenu smo redno obhajali tudi majniško pobožnost, od kar pa smo prišli v Argentino, pa imamo svoje šmarnice od 7. nov. do 8. dec.; zasebno pa vsak bogoslovec meseca maja rad opravlja kako versko vajo v čast Materi božji. Zelo priljubljena pobožnost je bila do leta 1950 Marijino romanje devet dni pred božičem. Odkar smo v Adrogué-ju, je ne opravljamo več, ker so bogoslovci takrat večinoma že na počitnicah pri domačih.

Zelo močno je čiščenje Matere božje v semenišču. Marsikateri duhovnik, ki je šel v teh letih iz semenišča, hvaležno izpoveduje, da so ga v semenišču naučili ljubiti Marijo. Predvsem pospešuje rast Marijinega čiščenja Marijina kongregacija v semenišču. Namesto točk za premišljevanje imamo pred vsakim Marijinim praznikom shod, pri katerem dobe snov za premišljevanje na Marijin praznik. Shode imamo tudi pred Marijinimi prazniki, ki jih ne obhajajo v vsej Cerkvi. Redno od začetka Marijinega leta dalje tudi ob sobotah premišljujemo o Mariji. Pred 1. novembrom 1950 smo se devet dni pri jutranjem pre-

mišljevanju pripravljali na proglastev verske resnice o Marijinem vnebovzetju; prav tako pred 1. nov. 1954 na uvedbo praznika Marije, Kraljice vesoljstva, ter na kronanje čudodelne Marijine podobe, ki jo časte pri Mariji Snežni v Rimu. Marijino leto je močno poživilo zaupanje in ljubezen do Marije. Vsi bogoslovci so si za vse leto določili še posebne verske vaje v čast Materi božji ter si naložili žrtve. Vse leto smo opravljali živo devetdnevnic v čast Brezmadežni, tako da je vsaj po en bogoslovec skozi vse leto s posebnimi pobožnostmi in odpovedmi Marijo prosil za te-le štiri zadeve: zase, za semenišče, za slovenski narod, posebej za škofa Rožmana ter druge slovenske škofo in duhovnike ter za vse milosti, ki bi jih vesoljna Cerkev rada izprosila od Marije v Njenem letu. Za šestdesetletnico, odkar je bil Pij XII. sprejet v Marijino družbo, sta mu obe Marijini družbi, bogoslovcev in gojencev škofovega zavoda, zbrali lep duhovni šopek ter mu ga skušali izročiti preko p. Antona Prešerna, generalnega asistenta Jezusove družbe. Za mednarodni kongres Marijinih družb sta obe Marijini družbi poslali prošnjo, naj bi kongres prosil sv. očeta za proglastitev verske resnice, da je Marija Srednica vseh milosti. Za Marijino krono, s katero je Pij XII. 1. novembra 1954 okrasil Marijino čudodelno podobo, ki jo časte pri Mariji Snežni v Rimu, je obojna Marijina družba zbrala iz svoje revščine majhen dar, ki smo ga odposlali v Rim, najbrž je to edini slovenski dar. Najlepši spomin na ljubezen bogoslovcev do Marije pa bo ostala nova kapelica Marije Pomagaj, ki so jo bogoslovci s svojimi rokami z veliko ljubeznijo pomagali graditi. Svoj praznik Srednice vseh milosti obhajamo vedno z največjo slovestnostjo.

Ves čas je bilo v bogoslovju vedno po nekaj tretjerednikov. Nekateri so z veliko ljubeznijo najprej temeljit, preučili življenje sv. Frančiška As.

škega ter po treznem premisleku stopili v tretji red. Marsikomu je tretji red v semenišču v veliko oporo, da goji pravega Kristusovega duha, zlasti duha skromnosti in spokornosti.

Vsakemu spiritualu je škof Rožman zelo priporočal Bogoslovsko zvezo. Večkrat se je izražal, da je to punčica v njegovem očesu. Njen namen je pomagati njenim članom, da se oblikujejo v take bogoslovce in duhovnike, kot jih želi Cerkev, navajati jih na organiziran način k stalnemu in resnemu spolnjevanju stanovskih dolžnosti, obravnavati z njimi vse, kar jim more pripomoči do lepega duhovniškega značaja, pomagati pa tudi, da se vzgoje v sposobne apostolske duhovnike. V teh desetih letih je Bogoslovska zveza imela več sto predavanj na svojih sestankih. Načrt vsako leto sporočajo škofu Rožmanu. Posvečena je presv. Srcu Jezusovemu, izročena v varstvo Marijinemu brezmadežnemu Srcu, za svojo zavetnico pa posebej časti sv. Tereziko Deteta Jezusa. Člane obenem pripravlja, da bodo kot duhovniki stopili v Apostolsko zvezo. Največja tolažba za spirituala, ki se mora zanimati za pravega duha Bogoslovске zveze, je, da člani vestno izvršujejo shedulo, ki obsega kakih dvajset dolžnosti, ki jih morajo vsak dan vestno izvršiti.

Vsak gojenec se goreče priporoča Baragi; večkrat smo se mu v velikih križih tudi skupaj priporočali. V zadnjih negotovih časih mu vsak dan sproti priporočamo, naj se zanima za naše malo gnezdece v Adroguéju. Upamo, da nas ne bo pozabil.

Če še to dodamo, da vsak bogoslovec posebno ljubi tri pobožnosti: rožni venec, obiske Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu in sveti križev pot, smo vsaj približno podobo duhovnega življenja v semenišču narisali.

Naj Marija Pomagaj še dosti slovenskih fantov pokliče na svoje semeniške Brezje v Adrogué ter jim kot dobra Mati pomaga do zglednih slovenskih duhovnikov.

10 LET DUHOVNIŠKE IZOBRAZBE

Vsa leta v tujini je s semeniščem združeno tudi bogoslovje.

Že 25. junija 1945 je „Sv. Kongregacija za semenišča in univerze“ z dekretom N. pr. 500/45/3 priznala naše begunsko bogoslovje za samostojen del ljubljanske teološke fakultete, z vsemi pravicami in dolžnostmi, imenovala prelata dr. Odarja za njenega vodjo in mu dala obsežna pooblastila. Tako je bila cerkveno ustanovljena naša begunska in nato izseljenska fakulteta. „Hvala Bogu za fakulteto,“ je pisal škof dr. Rožman 1. 8. 1945. Vsi študiji in izpiti imajo enako veljavo kot na drugih teoloških fakultetah.

1. Pravno je bila torej fakulteta zagotovljena, a začeti z delom in nadaljevati ga skozi 10 let, ni bilo lahko. Treba je reči, da se je fakulteta vso to dobo morala baviti z velikimi težavami, ki pa jih je vsaj v toliko rešila, da je mogla brez presledka, seveda v vsej skromnosti, vršiti svojo nalogo.

Od vseh strani so se zbirali bogoslovci v Pragli. Do 1. novembra 1945 je bilo vpisanih rekordno število: 47. Oni iz zadnjega letnika so opravili še končne izpite (19), nekaj jih je šlo študirat na Gregoriano v Rim (5), tako da je ostalo rednih slušateljev 32.

Težak problem so bile učne moči. Pet profesorjev ljubljanske fakultete je odšlo v begunstvo. Od teh je prelat dr. Odar prišel že koncem maja v Praglo, dr. Lenček 13. julija, prelat dr. Slavič 15. avgusta, dr. Ahčin 2. septembra. Le prelat dr. Turk ni mogel priti. Nanovo so bili poklicani v profesorski zbor kan. dr. Kraljič, sem. spiritual dr. Truhlar in dr. Vodopivec. Tako je bilo profesorjev sedem in delo se je moglo začeti v celoti.

Drug problem so bile učne knjige. Vsi, profesorji in bogoslovci, so bili

brez njih. Dr. Lenček je bil poslan v Rim, da poskrbi najpotrebnejše. S pomočjo p. A. Prešerna S. J. je dobil pri Kongregaciji kredit 100.000 lir, iz katerega je nakupil 3 velike zaboje strokovnih knjig in jih po raznih dogodivščinah pripeljal na dvorišče v Pragli s kamijonom kurata poljskih letalskih čet.

Razmere so se občutno zboljšale, ki smo se v juliju 1946 preselili v Brixen: vsak slušatelj je imel svojo sobo, kjer je mogel mirno študirati; klima je bila ugodnejša, podobna naši gorenjski; na razpolago smo imeli bogato knjižnico brixenskega semenišča; več prostora smo imeli za predavalnice; s prihodom dr. L. Čepona, se je število učnih moči dvignilo na osem. Vstopilo je 12 novih bogoslovcev. Moremo reči, da je bila za fakulteto brixenska doba najugodnejša in najlepša.

Marsikaj se je spremenilo ob odhodu v Argentino. Zapustilo nas je več profesorjev, kar je pomenilo znatno škodo za fakulteto. Prelat dr. Slavič je odšel domov, dr. Truhlar je vstopil v jezuitski red, dr. Vodopivec je odšel v Rim, dr. Kraljič in dr. Čepon sta se izselila v USA. Le trije profesorji so odšli z bogoslovci preko morja. Treba je bilo poiskati novih moči. Na predlog prelata dr. Odarja je škof imenoval dva nova docenta: dr. Fr. Gnidovca in dr. F. Žaklja, ki vse od prihoda v Argentino delujeta na fakulteti. Vso dobo so nam pomagali še pomožni predavatelji (Pogačar, Košmerlj, Košiček) in predavatelji-gostje (Lenček L., Kapus, Marolt), ki so izpolnili vrzeli. Najusodnejši udarec za fakulteto je bila smrt prelata dr. Odarja, ki je bil soustanovitelj, vodja in majodličnejši profesor naše fakultete.

Zgodovina naše fakultete v Argentini je šla vzporedno z zgodovino semenišča, ki je že opisana v kro-

Semeniška družina v San Luisu ob prvem obisku našega škofa dr. Gregorija Rožmana, koncem oktobra 1949

niki. Eni so končavali, drugi prihajali. Vendar tako, da je število padalo, kar je umljivo, ker so ljubljanski bogoslovci postopoma odhajali in ostali le oni, ki so vstopili v begunstvu. Iz umljivih razlogov teh ni bilo mnogo. Vendar je bilo v celoti do danes, torej v 10 letih, vpisanih 85 slušateljev. Od teh jih je diplomiralo na naši fakulteti 52, drugje pa 14. Doktoriralo jih je 9; sedem na naši fakulteti: Cigan Fr. (1946), Starc M. (1947), Žakelj F. (1947), Kopušar M. (1950), Gogala M. (1950), Kladnik Fr. (1952), Kukovica Al. (1953); eden na Gregorijani v Rimu (Kos V.) in eden v Innsbrucku (Slovša Al. O. Cist.).

2. In danes? Po 10 letih fakulte-

ta še živi in deluje, seveda še vedno v izredno skromnih razmerah. Skromni so njeni učni prostori in le zasilni; skromna je njena knjižnica, ustanovljena po večini iz darov (taborišče v Spittalu, g. Hladnik) in iz zapuščine g. župnika Lovšina ter predvsem g. prelata dr. Al. Odarja; skromno je število slušateljev: dvanajst vpisanih, od teh 3 doktorandi; skromen je profesorski zbor: dr. Ahčin, dr. Lenček, dr. Gnidovec, dr. Žakelj in dr. Kukovica,¹ ki je po smrti

¹ Profesorji predavajo — poleg seminarjev iz specialnih kurzov — naslednje predmete (seveda ne vseh v enem in istem letu, ker ob maj-

g. prelata prevzel predavanja iz cerkvenega prava; skromno je vodstvo fakultete: dekanski posle vodi dr. Lenček, ki je obenem že 10 let tajnik fakultete. Profesorski zbor ima redne seje.

3. Ali naj tvegamo pogled nazaj? Je fakulteta storila, kar je bila njena naloga? Moremo reči, da je delovala uspešno? Ohranila raven ljubljanske fakultete? Važna in resna vprašanja. A smo še preblizu, da bi mogli o tem podati zanesljivo sodbo. Naslednje pa moremo reči:

Uredba o katoliški bogoslovni fakulteti v Zagrebu in Ljubljani (17. maja 1935) pravi: „Naloga katoliške bogoslovne fakultete je: a) da daje

hnem številu slušateljev nikdar ni istočasno vseh letnikov):

Dr. Ahčin: Socialno filozofijo (4 sem. po 3 ure tedensko); cerkveno zgodovino (2 sem. po 5 ur), zgodovino teologije (2 sem. po 2 uri); primerjalno veroslovje (2 sem. po 2 uri), pedagogijo in katehetiko (4 sem. po 1 uro); dogmatiko (2 sem. po 3 ure).

Dr. Lenček: moralno teologijo (4 sem. po 5 ur); shol. filozofijo (4 sem. po 5 ur); zgodovino filozofije (2 sem. po 2 uri); apologetiko (2 sem. po 3 ure); cerkveno pravo (2 sem. po 2 uri); pastoralko (1 sem. po 4 ure), dogmatiko (1 sem. po eno uro).

Dr. Gnidovec: dogmatika (4 sem. po 7 ur); pastoralka (1 sem. po 4 ure); biblična grščina (2 sem. po 1 uro).

Dr. Žakelj: Sv. pismo Stare zaveze (2 sem. po 6 ur); hebrejščina (2 sem. po 1 uro); Sv. pismo NZ (4 sem. po 5 ur); Cerkev (2 sem. po 3 ure); ascetika in mistika (2 sem. po 2 uri); liturgika (2 sem. po 2 uri); homiletika vsa leta po 1 uro.

Dr. Kukovica: cerkveno pravo (3 sem. po 4 ure).

Za te predmete je bilo v Ljubljani — 15 profesorjev.

katoliškim slušateljem bogoslovno izobrazbo in usposobljenost za službo duhovniškega poklica; b) da jih uvaja v spoznavanje virov, pouči o znanstvenem raziskavanju in delu ter jih usposobi za učiteljski poklic; c) da bogoslovne nauke čim bolj goji in pospešuje.“ (čl. 1; str. 6). To nalogo je fakulteta vršila ves čas, seveda v okviru možnosti begunskega in izseljenskega življenja. a) Profesorji in slušatelji so se zavedali važnosti in pomena solidnega bogoslovnega znanja za uspešno vršitev duhovniške službe posebno v današnjem času. Izpiti kažejo, da so se bogoslovci resno trudili. Vkljub povečani zaposlenosti so profesorji skoro za vse predmete izdelali svoja lastna predavanja (skripta) na podlagi priznanih strokovnih del. Predavali so vse glavne predmete in veliko večino stranskih, kakor to predpisuje fakultetna uredba in se je vršilo v Ljubljani. Z velikimi osebnimi žrtvami so si polagoma nabavili lepe zasebne knjižnice, v katerih je najti važna dela tudi najnovejša, iz njihovih strok. Raven študija je tolikšna, da so novomašniki, ko odhajajo, zadostno podkovani v bogoslovni vedi za splošno dušnopastirsko delo. b) Seminarji in specialni kurzi skušajo uvajati poedine tudi v znanstveno delo. Sad tega prizadevanja je 7 doktorjev; trije pa so na tem, da doktorirajo. Pri izdelavi dizertacij jim z nasveti pomagajo profesorji. c) Strogo znanstveno se naša slovenska fakulteta v tujini še ni mogla uveljaviti. Vendar se vkljub prezaposlenosti kažejo lepi začetki. Dr. Ahčin je izdal že dva dela „Sociologije“ (Buenos Aires 1954, 1955); prvi del je preveden v španščino in pripravljen za tisk. (Dr. Fr. Gnidovec je napisal prvo slovensko mariologijo: „Matinašega Odrešenika“ (Buenos Aires, 1954). Vsi pa so pridno delovali s predavanji in članki v raznih revijah iz svoje stroke. Poleg tega odločilno sodelujejo pri urejevanju glasila

slovenskih duhovnikov v zamejstvu. Omeniti je treba še, da sta dva bivša člana proforskega zbora dosegla visoko znanstveno priznanje: p. K. Truhlar S. J. je profesor za ascetiko in mistiko na papeški univerzi Gregorijani v Rimu, dr. J. Vodopivec pa na Propagandi, za osnovno bogoslovje. Oba živahno znanstveno delujeta. Zaključno moremo ugotoviti, da more biti fakulteta s svojim dosedanjim delom, upoštevajoč težke okoliščine njenega življenja in boja za obstoj, zadovoljna. Vendar ne tako, da se ne bi zavedala pomanjkljivosti in si ne prizadevala za vsestranski napredek in poglobitev.

4. In bodočnost? Navezana je v veliki meri na bodočnost semenišča. Ta pa je odvisna od novih poklicev in njih vnete prizadevnosti, od dobrote in smisla dobrih ljudi, v tem in

v vsem pa od božje Previdnosti, ki je 10 let vodila ladjico fakultete po razburkanem morju tujine in ni pustila, da bi se potopila. V posebno odločilni meri se je posluževala dobrote in uvidevnosti sv. Stolice in pa ljubezni ter truda našega ljubljanskega nadpastirja, škofa dr. Gregorija Rožmana. Blagoslavljal je njeno delo. Preteklost nam daje nekakšno pravico, da zaupamo v bodočnost. Vsi se bomo še bolj trudili, da bi bili svoji nalogi kos. Po dolgem romanju smo se ustalili v lastnem revnem domu, ki je — upamo — zadnji pred — vrtnitvijo. Najlepše bi res bilo, da bi se fakulteta mogla vrniti v narode svoje starejše sestre ali celo matere: ljubljanske teološke fakultete in se spet spojiti z njo v en sam hram bogoslovne znanosti. Bog daj, da bi to bilo!

v NAŠI DOBROTNIKI

Da naše semenišče sploh je, da je moglo živeti in izvršiti svoje delo, je zasluga dolge vrste dobrotnikov, ki so vse to omogočili, tako da je nazadnje vse to dobro njih delo.

V prvi dobi ustanove, prvih pet let, ko si begunci sami nismo mogli pomagati, so ti dobrotniki bili pretežno tujci, izven slovenske skupnosti. Po njih je ustanova nastala in se utrdila. V drugi dobi, zadnjih pet let, pa semenišče vzdržujejo skoro izključno domači, slovenski dobrotniki v tujini.

Mislimo na dvojne dobrotnike: na tiste, po katerih je ustanova nastala, ki so ji dali življenje; in na tiste, ki so ji z gmotno podporo zagotovili življenje in omogočili delo.

V obojnem pomenu je prvi dobrotnik našega semenišča sv. stolica, ki je s toliko skrbjo in naklonjenostjo po neki izjemi v izrednih razmerah ustanovila to semenišče in ga prvi dve leti tudi gmotno vzdrževala (1945—1947). Zato smo vsi v prvi vrsti dolžni hvaležnost sv. očetu papežu Piju XII. in ob njem kot prefektu Kongregacije za semenišča in univerze eminenci kardinalu Jožefu Pizzardu.

V zvezi s sveto stolico so prvi dobrotniki semenišča vplivni njegovi prijatelji, ki so pri njej vse to posredovali. Med temi moramo kot največjega posebej omeniti gospoda slovanskega asistenta jezuitskega reda, p. Antona Prešerna.

Takoj tedaj so semenišču priskočili na pomoč z gmotno podporo slovenski naseljenci v USA pod vodstvom tamkajšnjih slovenskih duhovnikov mons. Franca Gabrovška, slovenskih frančiškanov pp. Bernarda Ambrožiča, Hugo Brena in Odila Hajnška. Ostali so semenišču vedno zvesti do danes z velikodušno podporo bodisi posameznim gojencem, bodisi ustanovi kot taki.

Veliki dobrotniki so bili semenišču prva leta ob njegovem bivanju v Italiji, v Praglji in Briksnu, tamkajšnji škofje, redovni predstojniki, italijanski duhovniki in dobro ljudstvo.

Ko se je urejala skupnost novih slovenskih izseljencev, so naši voditelji in slovenski duhovniki in redovniki takoj posvetili vso pozornost in naklonjenost semenišču. Bili so to predsednik minister dr. Miha Krek, ravnatelj slovenske pisarne v Rimu Andrej Križman, Jože Košiček, Janez Dolšina in čč. šolske sestre v Rimu.

V Argentini je velik dobrotnik našega semenišča škof v San Luisu, mons. dr. Emilio A. di Pasquo, ki je ustanovi za tri leta (1948—1951) dal novi dom in jo dve leti v glavnem tudi gmotno vzdrževal.

Od 1. maja 1950 vzdržujejo semenišče Slovenci v tujini sami, zlasti izseljenci v USA in Argentini. Novo breme je tedaj s to skrbjo prevzel na svoje rame naš prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman, ki mu je že prej, skozi od ustanovitve, bilo semenišče glavna velika skrb.

Semenišče s tem gospodarsko ni bilo oslABLJENO, ampak postavljeno na trdnjše temelje. Dotlej je bilo skozi pod tujo streho in odvisno od negotove tuje naklonjenosti. Tudi v Adrogué, blizu Buenos Airesa, v laplaški nadškofiji, kamor nas je ljubeznivo sprejel † nadškof dr. Tomaž Solari in se je semenišče iz San Luisa preselilo tja v avgustu l. 1951, je bivalo v najeti pristavi. Ko so skromni prostori postali pretesni in je bila potrebna povečava, obenem pa je hiša bila pod razmeroma ugodnimi pogoji in na dolgoročno odplačevanje na prodaj, so jo slovenski dobrotniki z letom 1955 za desetletnico ustanove kupili in jo dali semenišču na uporabo. Tako ima semenišče, čeprav skromno, vendar svojo streho.

Semeniška družina v Adrogué ob desetletnici, v septembru 1955

Obenem pa je ob povečavi prejelo še toliko potrebno in zaželeno novo kapelo, ki je za skromne razmere semenišča kar lepa in dovolj velika.

Na pobudo in prošnjo Prezvzišenega stoji njegovemu semenišču/z gmotno podporo ob strani med Slovenci po svetu množica dobrotnikov, med duhovniki in laiki, v vseh poklicih in stanovih. Požrtvovalno zbirata med njimi potrebne prispevke v USA in v Argentini posebna odbora s svojimi poverjeniki. K vsem tem nam članom semenišča hite hvaležni misli vsak dan v iskreni molitvi, vsako sredo posebej pri sv. maši za dobrotnike. Na vse te dobrotnike posebno mislimo, ko pripravljamo to poročilo, ki ga iz iskreno hvaležnega srca njim posvečamo.

Vsem dobrotnikom in prijateljem semenišča se prav lepo zahvaljujejo gojenci, vodstvo, pa vsi, ki so in še bodo deležni blagoslova po tem semenišču. Vsi stopamo pred Vas, dobrotnike semenišča, z iskrenim „Bog Vam poplačaj stotero!“, z željo in prošnjo k Bogu, da bi Vam ne manjkalo kar velikodušno za semenišče darujete, ampak bi Vam bil dar vir obilnega in vsestranskega božjega blagoslova.

KULTURNO-PROSVETNO DELO V SEMENIŠČU

Cerkev danes veliko zahteva od bogoslovcev — bodočih duhovnikov. Ne zadostuje le nekaj let bolj ali manj površno pregledovati debele in številne bogoslovne učbenike, marveč se je treba šest let krepko poglabiti v sveto vedo, ki govori o Bogu ter naši poti do njega; potrebno je izoblikovati iz sebe duhovniško osebnost ter se vsestransko pripraviti za uspešno apostolsko delo. Ta priprava pa ne bi bila popolna, če bi bodoči duhovniki pozabili na narodno ter splošno kulturno-prosvetno delo, kajti prava kultura vodi duše k Bogu, daje narodu krščanski značaj, plemeniti življenje.

Tega so se slovenski bogoslovci doma desetletja in desetletja zavedali. Zato ni nič čudnega, da so bili ravno mnogi duhovniki v domovini tisti, ki so narodu tudi v kulturno-prosvetnem delu največ pomagali.

Tu v tujini pa so naloge še večje. Mladi bogoslovci se morajo usposobiti za delo med ljudstvom, v katerem živijo, a ob tem ne smejo pozabiti svojega naroda, iz katerega so izšli in med katerim bodo tudi delovali, če bo taka božja volja.

Zato smo se tudi v našem begunskem semenišču trudili, da tudi glede tega izpolnimo svojo dolžnost. Res je, da so bile včasih zunanje ovire, da ni moglo iti vse tako po sreči, kot smo si želeli, ali vendar, bilo je veliko dobre volje med nami za vse kulturno-prosvetno delo in marsikaj smo tudi izpeljali. Naj potegnemo tudi o tem medle črte.

Za našo splošno ter narodno kulturno prizadevanje so nam služili listi, ki smo jih pisali ter urejali, mnoge pa prejeli od drugih, naše petje, ki je bilo večkrat kar na lepi višini, naša predavanja, naše proslave

in akademije, naša skrb za ohranitev pristrčnih narodnih običajev in še in še... Za vse to v veliki meri skrbi v semenišču Cirilsko društvo, ki je prav to njegova notranja naloga.

Naj omenimo najprej naše liste!

Ker je pisana beseda sredstvo, po katerem se tako na široko širi vsako kulturno delo, zato smo se tudi slovenski bogoslovci urili v njej. V teku 10 let smo imeli dva hišna lističa ter revijo „Misel“. Prvi list je nosil ime „Delo in vzgoja“ ter je zagledal beli dan v Pragli, na naši prvi postaji begunskega življenja. Drugi pa se je imenoval „Naš dom“. Izhajal je v sanluisškem semenišču, ki kot oaza stoji sredi argentinske pame; periodično izhaja še danes. Oba lista sta bila skrbno urejevana hišna tednika. Velikega pomena pa je bila revija „Misel“, glasilo vseh slovenskih bogoslovcev v tujini. „Misel“ je začela izhajati v letu 1946. Dve leti so jo urejali slovenski bogoslovci v Rimu, sami pa smo pri njej zvesto sodelovali. Potem pa, ko smo prišli v San Luis, je tudi uredništvo padlo na naša ramena. V San Luisu je izšel le en letnik, potem je „Misel“ utihnila za štiri leta. Na novo je zaživela v Adrogué-ju in sicer v obliki zbornika. Prvi je izšel v letu 1953 (ter smo ga posvetili Prevzvišenemu gospodu škofu dr. Rožmanu za njegovo 70-letnico, drugi pa naslednje leto.

„Misel“ je kar dobro urejena bogoslovska revija, enakovredna nekdanjim revijam in ljubljanskem semenišču. V naši „Misli“ najdeš poezijo in prozo, tehtno pisane članke filozofske ali bogoslovne vsebine, sestavke, ki govorijo o duhovniški svetosti, kroniko, v kateri je vklesano naše

življenje in delo ter naša pot do duhovništva.

Od drugod pa smo tudi prejeli številne časopise in revije. Slovenski akademiki, raztreseni po vsem svetu, so nam kot svojim univerzitetnim kolegom pošiljali svoja glasila. Prihajale so med nas druge slovenske revije in tudi tujih ni bilo malo.

In naše petje!

Koder koli je živelo naše bogoslovje, tam je živela tudi naša slovenska pesem, dragocen spomin na dom. Verjetno ga ni slovenskega kraja v begunstvu, koder bi se toliko ne pel kot v našem semenišču — hiši tihe sreče mladih Slovencev. Peli smo vsi, obenem pa smo imeli tudi pevski zbor, ki se je vadil ter nastopal, kadar je bilo primerno in potrebno. Peli smo v kapeli, v za to določeni sobi ter na našem vrtu ob tihih večerih po trudapolnem delu. Naša pesem je bila v latinskem, španskem, a največ v domačem slovenskem jeziku.

Posebno pozornost zasluži naš pevski zbor, ki je bil včasih bolj številen, včasih pa manj, kot se je vrtelo naše število.

Že v Pragi je pogosto nastopal pri mašah, ob raznih godovih ter novih mašah. Močno se je okrepil v Briksnu, v kraju, ki te nehoti spominja na slovensko zemljo. Tu je pel redno dvakrat mesečno pri skupni sv. maši, sodeloval pri praznovanju Brezmadežne, ki so ga priredili tirolski bogoslovci in na akademiji tirolskih študentov ob obletnici kronanja papeža Pija XII. Tudi v San Luisu ni nič zaostajal za Briksnom. Pogosto je nastopal ob raznih slovesnostih v stolnici, na domačih akademijah, nekajkrat celo v sanluisškem radiju. V Adrogué-ju pa se je število zbora znatno zmanjšalo. A kljub temu pogosto poje. Najbolj ganljivo je bilo, ko je pel pri pogrebnih sv. maši za svojim rektorjem prelatom Odarjem.

Pa predavanja, proslave in naši „slovenski večeri“

Da bi čimbolj spoznali ter vzljubili svoj narod, narodno-kulturne dobrine ter se seznanili s splošnim kulturnim delom v svetu, smo imeli v teku 10 let številna predavanja. Razni predavatelji — po večini naši gg. profesorji — so nam osvetljevali zasluzne ljudi iz naše preteklosti ter polpretekle dobe ter dobo, v kateri je živel tedaj naš narod. Tako smo se spomnili nadškofa Jegliča, škofa Štomška, dr. Korošca, Ehrlicha in Tomca, Aleša Ušeničnika, pesnika Prešerna in drugih. Tudi druga predavanja, kot: Slovenski katoliški inštitut; Katoliško tiskovno društvo; Splošna izobrazba; Sodobna mariološka znanost; Pravoslavna semenišča; Zborovanje katoliških izobražencev v Amsterdamu; Komunistično pojmovanje prava; Življenje in delo evropskih semenišč; Eksistencializem, so nam veliko koristila.

Zelo slovesno pa smo obhajali razne proslave.

Vsako leto smo za 31. majnik — praznik Marije — Srednice vseh milosti, naše patrone, pripravili lepo marijansko akademijo. V neizbrisnem spominu nam bo ostala akademija ob proglasitvi verske resnice o Marijinem vnebovzetju. Ta se je izjemoma vršila v latinskem jeziku, kar je zunanje slavlje še povečalo. Vsa leta nismo pozabljali tudi misijonskih proslav. Na njih smo razpravljali o našem svetniškem kandidatu — škofu Baragi, o zgodovini misijonov, o delu slovenskih in tujih misijonarjev danes, o posameznih misijonskih deželah itd. Po želji sv. Cerkve smo tudi v našem semenišču obhajali „vzhodni dan“. Zjutraj smo imeli sv. mašo v vzhodnem obredu, potem pa primerno akademijo, na kateri smo se seznanjali s tako važnim vzhodnim vprašanjem. Med gospodi, ki so maševali v tem obredu ter nam predavali, smo imeli tudi srečo sprejeti

med nas p. Filipa Regis S. J., bivšega rektorja zavoda „Russicum“, ki je to leto umrl.

Še ene vrste proslav ne smemo prezreti. To so proslave, ki smo jih s hvaležnim srcem priredili svojim dobrotnikom. Res, mali, vidno izraženi dar!

Vsako leto smo priredili akademijo na čast sv. očetu. Dvakrat smo se spomnili s posebno proslavo svojega škofa dr. Rožmana in sicer ob 20-letnici njegovega škofovanja ter ob 70-letnici rojstva. Dvakrat smo tudi vidno izrazili hvaležnost svojemu rektorju prelatu Odarju. Prvič smo praznovali njegovo srebrno mašo, drugič pa smo se zbrali na njegovi žalni proslavi. S prav prijetnimi prireditvami smo se spomnili srebrne maše svojega profesorja dr. Ahčina ter kanonika dr. Kraljiča in sanlu-

iškega škofa di Pasquo, ki nas je prvi sprejel v svojo škofijo, ko smo prijadrali v ta novi svet. Lepo je bilo tudi na proslavi ob priliki 50-letnice spirituala Košmerlja.

Tudi „slovenski večeri“ so bili nekaj posebnega v našem semenišču. Obstojali so v tem, da smo se določene večere zbrali v skupni sobi ter ob branju odlomkov slovenskih pesnikov in pisateljev ter ob petju slovenskih narodnih pesmi, močnejše začutili domovino.

Še in še bi lahko listali po naši kroniki, v kateri je zapisano naše življenje in delo, a naj bodo te vrstice dovolj, naj slehernemu našemu dobrotniku in bračlu pokažejo, da se slovenski bogoslovci tudi v tujini, tudi v našem semenišču, z ljubeznijo trudijo za narodno ter splošno kulturno-prosvetno delo.

EN DAN V SEMENISČU

Večkrat nas kdo vpraša: „Kaj pravzaprav delate v semenišču?“ Marsikdo misli, da samo molimo ter se učimo maševati in pridigati. Drugod je povedano, kako si prizadevamo za napredek v duhovnem življenju, česa se učimo in kaj delamo. Tu bodi le opisano, kako si čez dan slede molitev, delo, študij, razvedrilo. Gotovo so dnevi v semenišču vsaj tako pestri kot zunaj v svetu, čeprav si marsikdo misli, da umiramo od dolgega časa.

„Rana ura — zlata ura.“ Če kdo hoče take zlate ure — v semenišče naj pride! Vsak dan jo dobi. Predstojniki nam jo v svoji očetovski ljubezni vsak dan nudijo. Še upirati se ne smes. Vzeti jo moraš in — zgodaj vstati. Kot imajo navado civilizirani ljudje, se tudi bogoslovci zjutraj umijemo in bolj ali manj osnažimo. Kaj hočemo, je pač navada taka. Čas je seveda za vsako delo odmerjen: toliko, da si pripravimo postelje, pa nas že kliče

zvonec k skupni jutranji molitvi. Bogu in Mariji bodi posvečen ves dan!

Pol ure, ki nas loči od svete maše, posvetimo premišljevanju. Tako se pripravimo na najsvetejšo daritev, ki bo nekoč naše najodličnejše duhovniško opravilo. Zato pač zasluži daljšo pripravo. Vsakodnevna sveta maša in sv. obhajilo nas združita z Gospodom. Če Bog da, bo čez nekaj kratkih let že vsak sam izmed nas stopal pred oltar in opravljal najsvetejšo skrivnost.

Prve ure dneva posvetimo torej Bogu in svoji duši. Sedaj pa pride na vrsto tudi telo. Dajmo mu torej, kar mu gre, saj ni veliko potrebno: skodelica kave, kos kruha ali dva z maslom. Pri zajtrku lahko govorimo med seboj. Od skupne večerne molitve pa do sedaj je namreč zapovedan popoln molk. Molk je poglavje zase. Molčimo, oziroma vsaj molčati bi morali, razen v prostem času, ki ga je nekako tri in pol ure na dan.

Le malo nam torej manjka do kartuzije!

Po zajtrku se začne vsakodnevno delo. Najprej pospravljanje sob gg. profesorjev in drugih semeniških pritikin. Ker živi semenišče le od dobrote naših rojakov, prispevamo svoj delež k temu tudi mi: po svojih močeh pripomremo, da ni potreba početi števila uslužbencev.

Nato pa šola. Predavanja imamo večinoma v obednici ali pa v sobah gg. profesorjev. Kot vse ostalo, je tudi naša fakulteta zelo skromna. Niti ene predavalnice nima, knjižnica pa je nameščena kar na nekem hodniku. Pa to ni tako važno, glavno je dobra volja. Pri predavanjih, ki se vrše večji del dopoldne, nam gg. profesorji razlagajo predmete, ki so potrebni za duhovnikovo izobrazbo. Ker sta šola in študij naši glavni stanovski dolžnosti, je razumljivo, da je velik del dnevnega reda določen zanju.

Čas po končanih predavanjih pa skupne opoldanske molitve, navadno izrabimo za molitev sv. rožnega venca. Eden izmed bogoslovcev pa med tem pripravi obednico za kosilo. Tudi strežba pri mizi je delo, ki ga opravljamo sami, lepo po vrstnem redu: po tri dni vsak. Da je hrana dobra in izdatna, lahko razvidite iz fotografij. Večina nas prav dobro izgleda.

Prosti čas po kosilu izrabimo večsah za delo na vrtu, sicer pa za razvedrilo. Odbojka, ki je zaradi naše malostevilnosti skoraj izumrla, je prav dobro sredstvo za razgibanje telesa in sproščenje živcev. Največkrat pa ta čas porabimo za prosto kramljanje.

Popoldanski počitek, ali kot mi pravimo „siesta“, je bil v semenišču doma le želja in sen. Toda v tej deželi pravijo, da je potreben. Kdor torej hoče, si ga lahko privošči, ostali pa ne smejo delati hrupa in nemira. Toda vsake prijetnosti je na tem sveztu konec. Zvonec neusmiljeno in brezobzirno zopet kliče k študiju. Kar

smo slišali pri predavanjih, je treba ponoviti in se tako, že sedaj pripravljati na izpite, ki bodo ob koncu polletja. Zagrabiti je treba z vso resnostjo, kajti uboga študentovska para mora znati povedati v 20—30 minutah to, za kar potrebuje profesor cele tri mesece. Pa ne samo šolski predmeti, tudi druga sodobna vprašanja morajo biti predmet našega zanimanja. Od vseh strani namreč vstajajo za duhovnika resne naloge. Zanje se mora zanimati že bogoslovec, da jim bo v življenju kos.

Vsako delo človeka utruji, tudi študij tako. Da se glava nekoliko spočije in shladi, dnevni red razumevajoče prekine študijski čas z malico in polurnim odmorom. Delo, igranje ali razgovor store, da se nam odmor redno zdi prekretek. Toda neizprosni zvonec ne pozna človeških čustev.

Začetek ali konec tega študijskega časa navadno uporabimo za zasebne obiske Najsvetejšega. Pa tudi sicer čez dan stopimo večkrat pozdravit svojega Gospoda.

Še vsakodnevna pevska vaja po večerji, pa zaključimo svoj študijski delavnik. Skupna večerna molitev in kratke misli za premišljevanje drugi dan zjutraj v kapeli zaključita dan, ki je zares potekel v duči gesla „moli in delaj“.

Kdor od zunaj gleda bogoslovsko življenje, upravičeno ugotavlja, da ni lahko. Že zavodskega življenja, reda in discipline, ne prenese vsakdo. Semeniško življenje nalaga bogoslovcu vse več. Naš dan ima nekako pet ur predavanj, štiri ure študija, tri ure molitve, dve uri najrazličnejšega dela v hiši in vmes drugo z razvedrilom. To prenese samo, kdor ima poklic; kdor ne, kmalu odide sam. A bogoslovci, ki ima poklic, živi to življenje ob vseh žrtvah z veseljem, ker ve, da ga vodi k visokemu cilju.

En sam pogled v semenišče kaže, da je to dom obilnega dela, molitve, pa tudi veselja.

SKOFOV ZAVOD

Leta 1948 je slovensko begunsko semenišče začelo z delom v Argentini. Semenišče je tedaj imelo 30 bogoslovcev. Ti bodo v šestih letih, kolikor traja bogoslovni študij, semenišče izpraznili. Novih kandidatov, abiturijentov ne od doma ali pa z begunskih gimnazij, ne bo vstopilo toliko, da bi opravičevali nadaljni obstoj ustanove. Naj torej semenišče preneha? Dvojna škoda bi sledila iz tega. Prvič: prenehalo bi ne samo za slovenski katolicizem, temveč tudi za slovensko begunsko skupnost in kulturo pomembna ustanova; drugič: marsikak duhovniški poklic bi se ali sploh zgubil ali pa vsaj zgubil za Slovence, če ne bo slovenskega semenišča. Zato je treba torej zagotoviti semenišču zadosten dotok novih kandidatov, da bo moglo še naprej živeti. Da bi čakali le tiste, ki bodo „kakor veš ali znaš“ končali ob težkih gospodarskih in drugih okoliščinah svoje srednješolske študije in potem kot zrela jabolka padli v semenišče, ne bi bilo prav. Kaj pa drugi, ki zaradi neurejenih razmer študija sploh začeti ne bodo mogli in bi morda vendarle kdaj bili duhovniki, ko bi se jim dala možnost študija in zavarovala klica njih duhovniškega poklica. In če je že sicer škoda za vsak duhovniški poklic, ki se zgubi, je še veliko večja škoda, če se zgubi kakšen naš slovenski duhovniški poklic. Domovina bo ob dnevu svobode krvavo potrebovala duhovnikov, zakaj starejši duhovniški rod izumira, mladim kandidatom pa stavijo toliko ovir na pot, da bodo samo najpogumnejši prišli na cilj. Tako bo vedno več vrzeli, ki jih puščajo odhajajoči duhovniki, ostalo neizpolnjenih. Zato naj se v svobodni tujini vzgoje novi slovenski duhovniki, ki bodo nekoč polno usposobljeni lahko stopili doma v opustošen vinograd Gospodov. Kaj

torej konkretno storiti da se rešijo poklici in da se ohrani ustanova?

Kot najboljša rešitev tega vprašanja se je pokazala ustanovitev slovenskega dijaškega zavoda, ki bi nudil dobro krščansko vzgojo ter omogočil zahtevano srednješolsko šolanje vsem tistim, ki bi kazali upanje, da kdaj postanejo duhovniki. Storjen je zatoj bil sklep, da se ustanovi tak zavod in sicer zaenkrat pod okriljem slovenskega semenišča. Semeniško vodstvo, ki ga je škof Rožman poveril s to nalogo, je premagalo marsikatero težavo, predno je moglo uresničiti ta sklep. O zadevi se je dogovarjalo s sanluiskim škofom — žal brez uspeha. Po preselitvi semenišča v Adrogué l. 1951, so glavne zapreke odpadle. V naglici je bilo dozidanih in primerno opremljenih nekaj dodatnih prostorov k že obstoječi stavbi, tako da je aprila 1952 za začetek šolskega leta zaživel slovenski dijaški zavod.

Zavod se po škofovih zavodih v št. Vidu imenuje „Škofov dijaški zavod“. Namen ustanove je povedan v 2. odstavku osnutka zavodovih pravil: „Namen škofovega dijaškega zavoda je priprava gojencev, ki imajo duhovniški poklic za vstop v slovensko veliko semenišče. A v ustanovi je zavarovana popolna svoboda pri izbiri poklica. Zato naj vsi gojenci prejmejo popolno tukajšnjo izobrazbo (s potrebno slovensko) z „bachilleratom“, državno priznanim, da bodo tisti, ki ne bi vstopili v veliko semenišče, mogli uspešno nadaljevati in dovršiti visokošolske študije na tukajšnjih univerzah in postati dobri slovenski v Argentini vzgojeni inteligenti in najboljši katoličani, po dobri katoliški verski vzgoji, ki so jo v zavodu skupaj z duhovniškimi kandidati prejeli.“ Obiskovanje državnih šol gotovo ni brez velikih nevarnosti zaradi npravno malo zdravega okolja

Semeniška družina v Adrogué leta 1953

šole in ceste, a svoboda pri izbiri poklica in možnost nemotenega nadaljevanja študija za tiste, ki ne bi stopili v semenišče, sta dva tehtna razloga, da se je zavod odločil za državne šole. Vpliv slabega okolja pa skuša preprečevati s primernimi vzgojnimi sredstvi.

Ustroj in življenje v zavodu je podobno urejeno kot v nekdanjih škofovih zavodih. Vodstvo zavoda tvorijo rektor, spiritual in ekonom, ki so isti kot v bogoslovnem semenišču. Tem je za neposredno vzgojo in pouk gojencev dan v pomoč poseben prefekt. Pomagajo pa po potrebi pri vzgoji in pouku gojencev tudi semeniški profesorji in bogoslovci. Zavod ima trenutno na razpolago naslednje prostore: 1 veliko spalnico, kjer je postelj, delno dvojnih, za 18 mlajših gojencev, 1 veliko učilnico za istih 18 gojencev; stranišče in umivalnico; 1 manjšo sobo, ki je za ostalih 8 gojencev hkrati učilnica in spalnica. Vsak gojenec ima oddeljen prostor v oblačilni omarici, v polici za šolske potrebščine in nočni omarici. Kapela je ena in skup-

na za semenišče in dijaški zavod, toda verske vaje se vršijo ločeno po komunitetah; le služba božja ob nedeljah in praznikih ter večerni blagoslovi ob sobotah, nedeljah in praznikih so obema komunitetama skupni. Poleg hiše je igrišče za igranje žogo in balinišče. V teh prostorih torej gojenci preživljajo svoje dneve.

Prvo leto je imel zavod 9 gojencev: 3 gimnazijce in 6 ljudskošolcev, leta 1953 je število gojencev naraslo na 17, leta 1954 na 24, letos pa jih imamo 26, od teh 16 gimnazijcev iz različnih razredov in 10 ljudskošolcev. Gimnazija, ki jo obiskujejo, je daleč naokoli znan „Colegio nacional Alte Brown“, kakih 15 kvader oddaljen od zavoda. Gojenci hodijo v šolo peš, le ob zelo slabem vremenu se vozijo. Ljudska šola je bila prvo leto le 4 kvadre oddaljena od zavoda, naslednje leto pa smo izbrali drugo, ki je sicer 7 kvader dalj kot prejšnja, a je boljša. Do letos je bilo za zavod vprašanje šol pereče, letos se je pa tudi to vprašanje ugodno rešilo. Nekateri od gimnazijcev so namreč zaradi pomanjkanja prostora v Adro-

Maj dam

*Moj dom so štiri stene, pod močan,
v njem luč, toplota kakor sončni dan;
po mednih hruškah, grozdju vonj*

*sladak,
kot da sem se preselil v čebelnjak.*

*Trije smo notri: Bog, moj angel, jaz.
Prijetno nam mineva vsak dan čas.
Vesolja dosti — saj nas je sam smeh,
ker teže sam se smeješ kakor v treh.*

*Priznati moram: meni je najbolje.
Oná dva vsako noč nad mano bdita,
jaz pa se v sanjah vozim tja do sveta.*

Bogoslovec Janko

.....
gué morali hoditi v gimnazijo v oddaljeni Lanús in Llavallol. Obiskovanje različnih šol je zelo neprijetno prizadevalo zavodski red. Tako je n. pr. kosilo bilo treba kuhati in deliti v treh obrokih, ker se je pouk na različnih šolah začel oz. končaval ob različnem času. Letos pa so dobile gimnazije ukaz, da morajo sprejeti vse kandidate, ki se priglasijo. Tako sedaj vsi gimnazijci hodijo v Adrogué in sicer enako kot ljudskošolci dopoldne.

Poleg zunanje šole, ki je pripravljena nanjo gojenčeva prva in poglavna dolžnost, imamo tudi obvezno domačo šolo. Pri tem domačem pouku se polagajo gojencem temelji katoliške in slovenske kulture. Poučujejo se naslednji predmeti: verouk (ki ima še poseben pomen, odkar so ga ukinili v šolah), ki se poučuje v dveh skupinah, ločenih po starosti in izobrazbi, za vsako skupino po dvakrat na teden; slovenščina, enako ločena v dve skupnini, po dvakrat na teden; zemljepis in zgodovina Slovenije; lepomisli (za ljudskošolce) in latinščina za tiste, ki se je uče že v šoli.

Takšen je, recimo, zunanji okvir življenja v zavodu. Kakšno pa je vsakodnevno življenje v zavodu? Da dobimo približno sliko o tem, pogledajmo, kako gojenec preživi v zavodu en dan. Gojenci vstanejo ob 5.40. Vstajanje je res nekoliko zgodnje, a če hočemo, da so dnevno pri sveti maši, ne gre drugače. V 20 minutah mora biti umivanje, napravljanje in postiljanje postelje pri kraju. Mimogrede omenim, da si gojenci postiljajo, strežejo v obednici in čistijo svoje prostore sami. Ob šestih gremo v kapelo k jutranji molitvi, ki ji takoj sledi maša z obhajilom. Molimo in pogledamo v kapeli izmenoma en mesec slovensko en mesec špansko. Med sveto mašo vsaj dvakrat na teden prepevamo, enkrat pa molimo skupno rožni venec. Takoj po maši je zajtrk — kava in več kosov kruha. Obednico si zaradi pomanjkanja posebnega prostora priredimo kar v učilnici. Gimnazijci odidejo v šolo ob 7.15, ljudskošolci pa pol ure pozneje. Do odhoda imajo ti zadnji „prosti študij“. V zavodskem študijskem življenju ločimo namreč dvoje vrst učenja: „šolski“ in „prosti“ študij. Med šolskim študijem se gojenec posveča le šolski stvarini, med prostim pa se sme ukvarjati tudi z izvenšolskim delom; tedaj je čas za učenje kakega tujega jezika, za branje leposlovnih knjig, za risanje, ročno delo in podobno. Po hišnem redu je tak „prosti študij“ dvakrat na teden po eno uro, ob sobotah in nedeljah. Če pa se je kdo pripravil na šolo prej, kot pa v za šolo določenem študiju, ima lahko prosti študij tudi večkrat na teden. Možnost takšnega prostega študija je za marsikoga močan nagib za dobro izrabo šolskega študija, da tako pride čimprej do prostega študija. Gojenci so vse dopoldne v šoli. Ob 12.45 se zadnji vrnejo iz šole. Šole in hoje utrujanim tekne dobro in obilno kosilo. Sledi prosti čas na igrišču, ki ga izpolnimo z igranjem. Imamo dve žogi,

Glavni trakt semeniških poslopij v Adrogué

eno za odbojko, drugo za „težje“ igre, kot so „med dvema ognjema“, košarka in nogomet. Igramo tudi pingpong in balinamo. Na igrišču morajo vsi igrati in tako razgibati telo in razvedriti duha, da bosta sposobna za resno delo. Ob sobotah, ko imamo prostega časa nekoliko več, gremo igrat nogomet na veliko občinsko nogometno igrišče, ki je nekaj sto metrov oddaljeno od zavoda. Ob slabem vremenu preživimo prosti čas v učilnici pri namiznih igrah. Največ se igra šah. Toda prosti čas je hitro mimo, vedno prehitro. Ob dveh že vsak sedi na svojem prostoru, tiho in zbrano pri šolski knjigi. Mlade glave se polnijo z učenostjo: španščino, matematiko, zgodovino itd. Ob treh zvonec prekine učenje za pol ure, ki se izpolni s prostim časom. Ob pol štirih spet zastavimo z učenjem in vztrajamo pri knjigah tja do petih. Resna priprava na šolo zahteva pač veliko časa. Profesorji v šoli so zahtevni in se ne ozirajo na to, da smo tuji. „Plavaj, če moreš, če ne, pa utoni!“ to je njihovo načelo. Med vsakim učenjem je dan poseben čas, ko se

gojenci lahko med seboj o šolskih stvarih kaj vprašajo, si svetujejo in si pomagajo. Pa to le za nekaj minut, za najnujnejše, zakaj fant se mora navaditi delati z lastno glavo in ne s tujo pomočjo. Le tako vzgojen bo zmožen samostojnega dela v življenju. Ob petih je malica: dva velika kosa kruha z medom ali marmelado. Hrana v zavodu je vsekakor zadostna. Od gojencev zahtevamo resno delo, pa jih zato tudi „resno“ hranimo. To je naše načelo. Od petih do šestih smo zopet sredi igranja, če je le mogoče na prostem. Ob šestih jih neutrudni zvonec zopet priklene k študijski mizi, tokrat za eno uro in četrt. Pa vestnemu in prizadevnemu študentu tudi ta čas hitro mine. Ob pol osmih je večerja, med katero vsak večer za nekaj minut beremo kaj lažjega. Letos n. pr. prebiramo Mlakarjeve „Spomine“. Po večerji je pol ure razvedrila v učilnici; tako ne gremo s polnimi želodci v posteljo. Pred večerno molitvijo si še osnažimo čevlje in ob 8.45 gremo pred Gospoda v kapelo, tokrat zadnjič v dnevu, da se mu zahvalimo za prejete

Dnevni red, ki se je v podrobnostih in po potrebi spreminjal, je v glavnem veljal v semenišču ta:

- 5,30 gojenci vstanejo
- 5.50 jutranja molitev
- 6,00 polurna meditacija
- 6,30 sv. maša z obhajilom
potem pospravljanje
- 7,35 zajtrk
- 8—12 predavanja
- 12,30 kosilo
potem prost čas
- 14,00 počitek (siesta)
- 14,55—16,30 študij ali predavanja
- 16,30 malica
potem prost čas
- 17,15 študij
- 19,30 večerja
potem prost čas
- 21,00 večerna molitev in priprava na meditacije
- 21,30 k počitku (22,00 se pogase luči)

dobrote in prosimo ljubeznivega varstva za naprej. Po kratkem vzgojnem nagovoru je napočil čas počitka. Že od večerne molitve naprej pa vlada v hiši strog molk in tihota do naslednjega jutra.

Tako poteče gojencu delavni dan. Ob sobotah, praznikih in nedeljah je spanja in prostega časa nekoliko več. V to navidezno enoličnost vsakdanjosti večkrat vskoči kaka priložnostna točka hišnega reda. Tako imamo n. pr. približno vsak tretji teden kinopredstavo s poldrugournim programom kulturnih filmov od severnoameriškega poslaništva. Ob sobotah in nedeljah dobijo gojenci redno obiske skrbnih mamic s kako dobroto za svojega fanta ali pa očeta s trdo besedo, če je bila zaslužena. Enkrat na teden imamo pevsko vajo za ljudsko petje. Kmalu pa upamo postaviti na noge tudi majhen, vsaj dvoglasen zbor, ki bo priskočil na pomoč bogoslovskemu.

Ob sobotah imajo gojenci priliko za redno spoved; na razpolago sta dva spovednika. Za izredne prilike je spovednik seveda vedno pri roki.

V zavodu deluje tudi Marijina kongregacija, ki vnema v gojencih jubezen do Marije in po njej do Jezusa ter razvija apostolsko delavnost med zavodarji samimi in med tovariši v šoli. Enkrat tedensko imamo sestanke, ki jih vodi g. spiritual za manjšo skupino; vsakih štirinajst dni je shod za vse; vsakih štirinajst dni tudi sestanek apologetičnega krožka, ki že dve leti deluje. V okviru kongregacije naj bi se polagoma ustanovili še različni krožki kot misijonski liturgični in drugi. Vsako leto imamo tudi dvo-dnevne duhovne vaje. Literarno pa gojenci poskušajo delovati v svojem listu „Zavodarju“, ki mu teče že drugo leto življenja in ki naj bi izhajal vsakih 14 dni.

Takšno je v glavnih potezih naše življenje v zavodu. Na videz enolično, v resnici pa zelo razgibano. Ob resnem študiju, ki razumljivo zavzema večji del našega dneva, najdemo časa in priložnosti za zabavo, iskreno veselje in zdravi humor. Hkrati pa je ves dan, celotno življenje v zavodu šola za vzgojo značaja. Zavodsko življenje samo vzgaja voljo k točnosti, marljivosti, tovarištvu, spretni izrabi časa in sposobnosti. Vse pa preveva krščanski nadnaravni duh: vzgajamo z božjo pomočjo in za večnost. Vse je naravnano na to, da se vzgoje značajni, katoliško in slovensko zavedni fantje, ki bodo dobri duhovniki ali pa zgledni laiki.

Iz velikodušne pomoči in zaupanja, ki ga je bil škofov dijaški zavod od Slovencev po svetu do sedaj deležen, je sklepati, da se begunski Slovenci za vedamo pomena in poslanstva, ki ga zavod ima. Bog daj, da bi ta velikodušnost in razumevanje ne popustila. Tako upamo, da bo iz zavoda izšel marsikak slovenski duhovnik, gotovo pa mnogo dobrih slovenskih katoliških laikov.

NA ZASLUŽENE POČITNICE

(V sanluiških gorah v februarju 1950)

„Volcje“ preže na
jagnjetino, okusni,
na različju pečeni
„asado“

Med petjem in
godbo — šala in
smeh

GOJENCI IN SLUŠATELJI V DESETIH LETIH NAŠEGA SEMENIŠČA

1. Duhovniki, ki so končali študije in bili posvečeni v semenišču

Boljka Stanko CM (jan. 1946)
Dolšina Stanko (29. jun. 1946)
Smerkoļj Anton (29. jun. 1946)
Vidic Franc (29. jun. 1946)
Zorko Stanko (29. jun. 1946)
Čretnik 'Ignacij (29. jun. 1947)
Jambrovič Avgust (29. jun. 1947)
Kavalar Stanko (29. jun. 1947)
Kladnik France (29. jun. 1947)
Novak Štefan (29. jun. 1947)
Pečnik Darko (29. jun. 1947)
Reven Zdravko (29. jun. 1947)
Lovše Ivan (8. maja 1949)
Novak Franc (8. maja 1949)
Ogrin Janez (5. febr. 1950)
Grile Janez (19. marca 1951)
Kukovica Alojzij (19. marca 1951)
Ogrin Anton (19. marca 1951)
Zupančič Alojzij (19. marca 1951)
Legan Alojzij (11. novembra 1951)
Čuk Julij (13. januarja 1952)
Dejak Anton (13. januarja 1952)
Flek Vinko (13. jan. 1952)
Gosar Anton (13. januarja 1952)
Horn Jože (13. januarja 1952)
Kunčič Jože (13. januarja 1952)
Povše Milan (13. januarja 1952)
Puš Jože (13. januarja 1952)
Rijavec Venceslav (13. januarja 1952)
Rozman Branko (13. januarja 1952)
Škulj Anton (13. januarja 1952)
Šuštar Jože (2. avgusta 1953)
Makovec Bogdan (29. novembra 1953)
Okoren Franc (29. novembra 1953)
Stare Alojzij (29. novembra 1953)
Škerbec Jože (29. novembra 1953)
Himmelreich Franc (31. julija 1955)
Martelanc Jošt (31. julija 1955)

2. Duhovniki, ki so končali študije in prejeli diplomu v tem semenišču

Erman Jože (1945)
Guštin Jože (1945)

Jan Ivan CM (1945)
Janežič Stanko (1945)
Končan Leopold (1945)
Kvas Jože (1945)
Levstek Franc (1945)
Osana Janez (1945)
Palčič Milan (1945)
Pogačar Andrej (1945)
Zagoršek Franc (1945)
Žakelj Vinko (1945)
Gorenc Jože Ladislav OT (1947)

3. Duhovniki, ki so bili začasno gojenci tega semenišča

Gaber Franc (odšel v USA)
Hlebs Milan (odšel v USA)
Ile Anton (odšel v Russicum v Rim)
Jeretina Janez CM (v Rim na Gregoriano)
Kozina Karel (v Russicum v Rim)
Kos Vladimir (na Gregoriano v Rim)
Krajnik Pavel (v Russicum v Rim)
Okoren Dušan CM (na Gregoriano v Rim)
Petek Janez CM (na Gregoriano v Rim)
Pogačar Jože (odšel v Briksen)
Rebersčak Franc CM (na Gregoriano v Rim)
Slovša Alojzij fr. Bernard O. Cist. (odšel v Salzburg)
Šuštaršič Janez (odšel v USA)
Zrnc Anton CM (na Gregoriano v Rim)

4. Sedanjí bogoslovci semenišča

Mavrič Marko
Rant Jože
Prijatelj Franc
Skvarča Alojzij
Langus Janez
Borštinar Matija
Grom Franc
Pintarič Anton

5. Doktorirali na teološki fakulteti semenišča

Cigan Franc (1946)
 Starec Martin (1947)
 Žakelj Filip (1947)
 Kopušar Milan (1950)
 Gogala Mirko (1950)
 Kladnik Franc (1951)
 Kukovica Alojzij (1953)

Bečan Marijan
Grbec Friderik
Kralj Tomaž
Škulj Janez
Urbanija Franc
Marolt Primož
Škulj Edvard
Sparhakl Janez
Berčič Janez
Boltežar Janez
Šenk Jože
Mežnar Janez
Štefe Filip
Jesenovec Marijan
Indihar Marijan
Martinčič Jože
Strah Anton
Škulj Jože
Škraba Jože
Poglajen Avgust
Majersič Marijan
šabič Branko
Šerjak Peter
Škraba Stanko

6. Izstopilo je v desetih letih šest gojencev iz semenišča

7. Argentinski duhovniki iz našega semenišča

Olguín Antonio (1948)
Rezzano 'Jesús Ramón (1951)
D'Ymporzano Daniel
Wakiuchi Domingo
8. Letošnji gojenci „Apostolske šole“
Markež Franc
Rodé Jurij

ŠTEVILČNO GIBANJE USTANOVE V DESETIH LETIH
(po stanju v začetku vsakega šolskega leta)

Šolsko leto	45/46	46/47	48	49	50	51	52	53	54	55
	Praglia Brixen		S a n L u i s				A d r o g u é			
Semenišče:										
filoz.	14	16	7	7	12	2	3 13	1 3*	4	4
teol.	24	16	24	22	24	19	7	9	6	6
skup.	38	32	31 ¹	29 ²	26 ³	21	13	13	10	10
Dijaški zavod:										
ljudska šola ...							6	6	9	10
gimnazija ...							3	11	15	16
skup.							9	17	24	26
Profesorji	7	8	7	6	5	5	6	6 ¹	5	5
Kuhinja (ekon.) ..	2	—	3	2	2 ¹	2	2	2	2	3
Celotno prebiv. ...	47	40	41	37	33	28	30	38 ¹	41	44

* leta 1952 in 1953 so bili 3⁴ pripravniki na filozofijo.

1 4 Argentinci

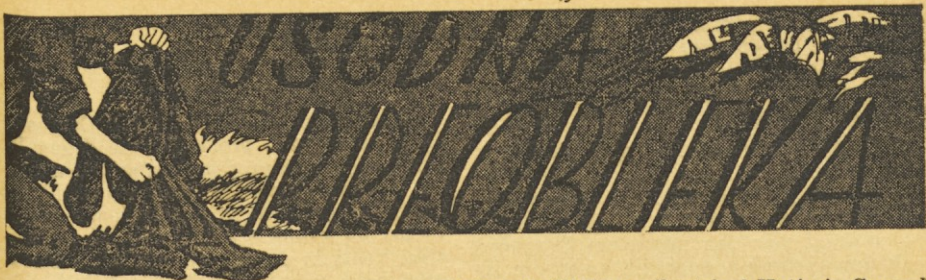
2 2 Argentina

3 1 Argentinec

Dolga je pot do duhovništva...
(Pogled ob vstopu s ceste na semeniški
vrt v Adrogué)

Vsebina poročila: Povzetek poročila v latinščini 660 — Za uvod 664
— Pomen slovenskega semenišča v tujini 666 — Iz semeniške kro-
nike 668 — Delo prelata Odarja 674 — Novi duhovniki — kdo in
kje so? 680 — Duhovno življenje slovenskega bogoslovca v tujini
683 — Deset let duhovniške izobrazbe 688 — Naši dobrotniki 691
Kulturno-prosvetno delo v semenišču 694 — En dan v semenišču
696 — Škofov zavod 698 — Gojenci in slušatelji v desetih letih
704 — Številčno gibanje ustanove 705

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

NEUSPELI OBISK

Tisto noč je hotel Carmody študirati. Pred seboj je imel sv. Avgušтина in prevod knjige sv. Tomaža Akvinskega: Summa Theologica. Moral si je delati silo, da ni zaspal ob branju. Snov sama ga je le malo zanimala.

Nenadoma je začul korake na hodniku. Nato je nekdo potrkal in že je cerkovnik John Wong odprl vrata. Za njim se je nejasno odražala zdravnikova postava.

„Oče, ali znate igrati šah?“ je zdravnik vprašal brez kakšnega posebnega uvoda.

„Nekaj že. Kar prav ste prišli, ker sem že sit knjig. Dobrodošli torej,“ je dejal Carmody in se dvignil, da sprejme doktorja Sigmana.

Zdravnik je položil šahovsko desko na mizo, razpostavil figure in zraven govoril: „Hvala Bogu, da igrate. Navadno duhovniki ne ljubijo šaha. Edini duhovnik, ki sem ga do sedaj spoznal in je igro dobro obvladal, je bil nemški jezuit, po imenu König.“

Pri teh besedah je pogled zdravniku obstal na knjigah, ki jih je Carmody pravkar odložil. „Sv. Avguštin in sv. Tomaž? Glejte, kaj vse ljudje še berejo v 20. stoletju! No, da, morda vas bom še kdaj prosil, da mi posodite sv. Tomaža. Piše za mošlo miselnost. Sv. Avguščina pa ne prenesem. Preveč vzdihuje in se bije po prsih. Pa pustiva razgovor o tem za kako boljšo priložnost! Danes naj bo šah prvo.“

„Se strinjam popolnoma,“ je pritegnil Carmody.

Doktor Sigman je bil v sebi prepričan, da šah dobro igra. Zato je bil nemalo začuden, ko je izgubil dvakrat zapovrstjo. Ni mogel seveda vedeti, da je v budističnem samostanu Carmody dolge noči preigral z Mieh Yangom.

Pogledal je Carmodyja in s smehom, ki je izražal jedkost pripomnil: „Zmoti sem se na celi črti. Vi igrate veliko bolj kot preje omenjeni Nemec König. Zdi se mi, da ste morali v semenišču precej zanemarjati pobožnost in študij, da danes šah tako obvladate.“

„Tudi vi igrate dobro. Najbrže ste tudi vi zanemarjali svoje delo Ali so bile to diagnoze ali prognoze, vam seveda ne vem reči.“

Oba sta se poredno pogledala. Prvič sta občutila oba moža v sebi nekaj, kar bi moglo biti začetek prijateljstva. Toda doktor Sigman je že imel pripravljen drug predmet pogovora.

„Najino delo je v marsičem slično. Jaz zdravim telesa, vi zdravite duše. Toda moja metoda je uspešnejša. Jaz grem boleznim do dna, vi ji pa samo poganjke porežete.“

„Kako to mislite?“ je vprašal Carmody, ko je istočasno dvignil oči iznad šahovskih figur.

„Bom kar naravnosten, oče O'Shea. Ali vi veste, da živijo v vasi številka tri štiri ženske, ki živijo od svojega telesa in so spolno okužene?“

Carmody se je zdrznil. „Ne, tega nisem vedel,“ je tiho priznal.

„No, kaj storite vi s človekom, ki je te ženske obiskal in se pride k vam spovedat?“

„Pomagam mu, da obudi kesanje, ga pripravim do trdnega sklepa, da ne bo šel več tja in mu dam nato odvezo.“

„Zelo lepo. In ste prepričani, da bo svoj sklep držal?“

„Tisto ravno ne! Saj poznate kitajsko naravo!“

„Vidite, pa smo tam!“ je zmagoslavno ugotavljal zdravnik. „Vaša metoda ne odpravi zla; jaz pa delam drugače: pokličem ženske k sebi, jih ozdravim in spolne bolezni je konec! Kaj je torej bolj uspešno: moja znanost ali vaša krščanska morala? Za mene ni nobene dvoma!“

Carmodyjev izraz se je zresnil. „Vaša rešitev ni rešitev problema. Prava rešitev je v tem, da vi ljudstvo odvrnete od greha in moške prepričate, naj pustijo na miru one ženske, ženske pa kot Kristus Marijo Magdaleno odtrgate od greha in jih utrdite na poti poštenosti.“

Zdravnik se je zasmehljivo zasmejal. „No, kar poskusite! Že sedaj vam želim veliko uspeha!“ In s pogledom, obrnjenim na šahovsko desko, je dostavil: „To pot ste igrali slabo in igro izgubili. Zdi se mi, da vas je movica o tistih ženskah vrgla s tira.“

Pospravil je figure, zgnil šahovsko desko, želel lahko noč in že je odmeval njegov korak na hodniku.

Carmody je ostal sam.

„Torej prostitucija,“ je govoril sam s seboj. Spomnil se je na dnevnik p. Colemana. Morda pa v njem stoji kaj zapisano o tej žalostni zadevi?

Dnevnik patra Colemana je bil nekaj posebnega. Brez čustev, brez topline, golo naštevanje. Notri je stalo, koliko ljudi se je spovedalo v določeni noči, koliko vernikov je bilo pri maši to in to nedeljo, koliko bolnikov je obiskal, koliko stopinj je dosegla temperatura zjutraj in zvečer, kdaj je listje pognalo oziroma odpadlo, kdaj je padel dež ali sneg ali kdaj je bilo lepo vreme. Le o prostituciji ni bilo besede. Kakor da bi ta problem za misijonarja ne obstojal.

„Saj bi bilo tudi zame bolje, če bi za to ne vedel,“ si je govoril Carmody. „Toda, doktor Sigman me je izzval. Šel bom v levji brlog in se spoprijel z nesreč-

nicami. Morda jih pridobim za dostojno življenje.“

☆

V četrtek popoldne je bil Carmody prvič popolnoma prost. Ni več deževalo, zato pa je bila vročina neznosna in polna sopare. Sonce je posušilo mlakuže na tlaku pred cerkvijo, Carmody se je vsedel na kamnite stopnice pred cerkvenimi vrati in motril mrčes, ki je plesal pred njim v zraku, delal kroge, se prekopiceval, približeval in oddaljeval.

Ob pogledu na letече žuželke se je spomnil svojih preteklih let. Tudi on je nekdaj letal iz kraja v kraj. Ko se je zdravil v samostanu med gorami, je veliko trpel ob misli, da mu ne bo več dano krožiti po nebesnih višinah. Sedaj mu je ostal samo še spomin: prijeten, a ne več boleč.

Misijonska postaja se je zdela mrtva. S kraja, kjer je sedel, je mogel videti eno izmed kril misijonske bolnišnice. Tam je vladala bolničarka Anica Scott. Videl jo je vsak dan in zanimivo: kadar je bil poleg nje, je bil miren. Toda ob večerih, ko je hotel zatisniti oči, se je začel isti miselni ples. En glas mu je govoril, naj se Anici približa in ji iskreno pove, kdo da je. Drugi ga je opozarjal, da je Anico vključil v obljubo, ki jo je naredil pri prvi maši ob oltarju in da ni imel pravice zaljubiti se vanjo. Carmody pa se je prekladal v postelji z ene strani na drugo. Bolj ko se je trudil, da si jo izbije iz glave, bolj je mislil nanjo. Bil je v sredi začaranega kroga in ni mu videl izhoda. Ni poznal njene preteklosti in ni poznal razlogov, zakaj se je zatekla na Kitajsko. Le sedanost mu je bila jasna in ta sedanost ga je privlačevala: manj: bila je polna življenja, aktivna, povsod izžarevajoča dobro voljo, a istočasno mirno dostojanstvena in iskreno pobožna. Doktor Sigman mu je sicer dejal, da je naivna in neumna, a ta trditev ga ni mogla prepričati.

Senca, ki jo je metala cerkev na prostor pred vhodom v svetišče, je nudila Carmodyju mikaven zaslon. Sončna toplota mu je prijetno delala in ga napolnjevala z občutki lahne omamljenosti. „Le kam sem šel!“ je modroval sam

pri sebi. „In kako čudovit duhovnik sem!“ se je norčeval v mislih iz sebe. „Ne znam filozofije in ne poznam sv. pisma, da o dogmatiki sploh ne govorim! Edino, kar mi še nekam gre, je latinščina in obredi, ki jih moram vršiti vsak dan. Ubogi ljudje, ki me častijo v misli, da sem pravi predstavnik Cerkve! Oh, kaj bi dejali, če bi vedeli, da sem le navaden in strahopeten katoličan, ki se mi upal pogledati usodi v obraz in se raje skril pod zaščito duhovniškega talarja.“

Pogled mu je obstal na mravljah, ki so drsele mimo njega, vsaka mogočno otovorjena. Gledal jih je s simpatijo in občudovanjem. Te so točno vedele, kaj morajo storiti in v tem so Carmodyja daleč prekašale.

„Jim, sicer tudi ti veš, kaj moraš storiti, toda nimaš poguma dvigniti se,“ si je dejal. „Pustiš se ogrevati od sončnih žarkov, ker je to pač prijetnejše kot iti v vas številko tri in se spoprijeti z nečistostjo, ki tam vlada.“

Carmody ni imel nobene želje, da bi se srečal z onimi ženskami. Niti ni vedel, kako naj se vede pred njimi. Če bi ga doktor Sigman ne bil izzval in namignil, da vera ne zmore toliko kot znanost v primeru kot je prostitucija, nihče ga ne bi spravil na pot. Tako pa je čutil, da bo treba iti.

Počasi se je dvignil. Rad bi se bil pošteno pretegnil, pa se je spomnil, da duhovniki tega javno ne delajo, pred vrati cerkve še posebej ne. Toda tudi brez tega se je prijetno počutil. Počitek v senci mu je dobro storil. Že mi več pomisljal. „Če danes ne prodem v ono mesrečno naselje, ne bom utegnil morda nikoli več. V kratkem nastopi lepo vreme in tedaj bo prišel Mieh Yang, da me odpelje...“

Jim Carmody ni o tem niti najmanje dvomil. Dobro je vedel, da ga Mieh Yangovi izvidniki neprestano opazujejo. S svoje strani ni mogel storiti drugega kot čakati. Izhoda iz kletke itak ni bilo mobenega.

Sonce je žgalo naravnost. Cesta je izpuhtevala vročino, ki jo je lajšala nekoliko sapica, ki je prihajala od reke in

Blejski otok se je be'lo oblekel

hladila topli zrak. Spotoma je srečal nekaj oseb, ki so se mu smehljaje globoko priklonile. Ko je šel skozi vas številka dve, je vzbudil splošno pozornost. Isto se mu je zgodilo v naselju številka tri. Ko pa je zavil iz vasi po stezi, ki vodi v pobočje za vasjo, so se ljudje spogledali. Njih obrazi so dobili prestrašen izraz. Carmody jih je razumel. Saj tudi njemu ni bilo lahko pri srcu.

Steza se je vila vedno više med riziškimi borovci. Zrak je postal bolj svež in povsod na okrog je vladal blažen mir. Ničesar ni dalo vedeti, da so v bližini človeška bitja.

Ko je prehodil nekaj sto metrov, so borovci izginili. Pred njim se je odprla jasa in onkraj nje je stala hiša, zgrajena iz nežgane opeke rumene barve. Zraven hiše je poganjalo grmičje in se bohotil španski bezeg. Lega hiše mu je bila nadvse všeč. Obstal je in motril lepi

prizor. „Bog je dober z vsemi,“ si je mislil pri sebi. „Lepoto zemlje je razlil križem krašem po svetu. Ljudje so potem tisti, ki dajo božji zemlji svojski izraz. Eni zgradijo na njej cerkev in misijonsko postajo, drugi pa hišo za greh.“

Carmody se je nenadoma začutil negotovega. Ženske so ga zagledale in ena izmed njih se je postavila med podboji vrat. Bila je suha in srednje postave. Ogrnjena je bila v kimono sinje barve. Bilo je edino oblačilo, ki ga je imela na sebi. Ni bilo mogoče ugotoviti njene starosti, toda njene kretnje so bile trde in v očeh ni bilo več mladostnega bleska.

„Ali prihajaš z denarjem,“ je vprašala s surovim glasom.

„Ne, denarja nimam s seboj,“ je Carmody odgovarjal.

„Potem zgini od koder si prišel! Ne potrebujemo te!“

Carmodyju je stvar začela postajati všeč. Vedno mu je dobro delo, kadar je kdo v njem zbudil duh bojevitosti. Postavil se je nekaj metrov proč od vrat in mirno začel govoriti:

„Sem duhovnik s katoliške misijonske postaje,“ je dejal.

„Že vemo, kdo si. In vedi, da nočemo ničesar slišati ne o tebi ne o misijonu—“

„Prišel sem vas vabiti, da obiščete našo cerkev.“

Ženske so prasnile v smeh. Najmanjša, ki je bila še najbolj dostojno opravljena, mu je pljunila v obraz. Carmody se ni premaknil. Bil je trdno odločen vzdržati in uveljaviti svojo avtoriteto.

„Tako, kot sedaj živite, ni častno za vas,“ je nadaljeval. „Pojdite z menoj in zaposlil vas bom na misijonski postaji.“

Učinek njegovih besed je bil nepričakovan. Vse štiri so začele vpiti in ga obmetavati s priimki ki jih je le deloma razumel. Tista, ki se je prva na vratih prikazala, je vriščala: „Ti si naš sovražnik. Prepoveduješ moškim, da nas obiščejo. Preje so bili vedno tu.“

Njene oči so izražale sovraštvo, pa tudi strah. Ni mogla razumeti, zakaj ne bi smela več živeti tako, kot je ži-

vela vse do tedaj. Bila je prepričana, da ji duhovnik kot ostalim tovarišicam dela krivico in zato odločena, da brani svoje „pravice“. Carmody, ki je slišal njen hripavi glas, jo je razumel — in čutil sočutje do nje.

„Nisem vaš sovražnik,“ je ponovil. Nato je iskal primernih besedi, da dokaže resničnost svoje trditve, toda ni jih našel. Mrzlično je pletel nove misli, toda vse se mu je razblinilo v nič.

Medtem so ostale tri ženske, ki so se bile do tedaj krile za hrbet tiste, ki je stala med vrati, planile na prosto in začele pobirati kamenje. Carmody je vrgl glavo nazaj in obraz je dobil izraz vojaškega poveljnika. „Lepa stvar,“ si je dejal. „V stari zavezi so kamenjali žensko, ki se je spozabila, tu pa hočejo ženske, ki so izgubile čut za sramežljivost kamenjati duhovnika, ki jim hoče dobro.“

Energično je zavpil: „Kamne proč!“

Bil je to glas, ki je nekdanj ukazoval Mieh Yangovim vojakom. Ženske so ga presenečene pogledale. Toda ker niso bile vojaki, ampak ženske, je vedel, da bodo začele z obmetavanjem, čim bo presenečenje splahnelo.

Tisti hip je začul za seboj nagle korače. Obrnil se je in začuden opazil, da teče proti njemu eden izmed njegovih ministrantov.

„Oče, ena izmed žensk v vasi hitro umreti. Takoj iti k njej.“

„Hvala ti, da si prišel,“ je odvrnil Carmody. Ne da bi pogledal na ženske, se je obrnil in spustil po pobočju hriba navzdol. Za njim so ostale ženske, še vedno presenečene in neodločene. Tri od njih so še stiskale kamne v rokah. Carmody se je spotoma spomnil na zdravnika doktor Sigmana. „Telo je lažje zdraviti kot dušo,“ si je dejal. „Doktor Sigman se bo morda delal norca iz mene. Naj se le! Jaz zase sedaj vem, da človek človeka ne more spreobrniti, če mu Bog ne pride masproti.“ To spoznanje ga je napolnilo z mirom. Čutil se je le, da se je šele ob obisku pri štirih nesrečnicah do njega dokopal.

(Nadaljevanje in konec v prihodnjem letniku.)

POGOVOR PRI MIZI

NORAH SMARIDGE

Pri mizi se najlaže razvije družinski pogovor, če se le nekoliko potrudimo za to. Ni treba, da bi bil vsak tako zaposlen z jedjo, da bi pozabil na vse okoli sebe. Z razgovori pri mizi se starši in otroci nauče medsebojnega pogovora, ki je pameten, prisrčen in doberhoten.

Razgovor ni potreben samo za razvoj medsebojnih odnosov in družabnosti v družini. Starši imajo tudi moralno dolžnost, da naučijo otroke naravnega in sproščenega pogovora. Samo na ta način bodo ostali v stiku z mišljenjem, delom in družbo, ki jo imajo otroci izven doma. Treba je mnogo takih pogovorov, da otroci dobe zaupanje do staršev, da se morejo vedno pogovoriti z njimi o vseh vprašanjih in težavah.

Otroci bi radi govorili s svojimi starši

Pri zasliševanju mladoletnih zločincev na vprašanje: „Zakaj se nisi o tem razgovoril s svojimi starši?“ dobi preiskovalni sodnik večinoma isti odgovor: „Z mojimi starši? Z njimi se o nobeni stvari ne morem razgovoriti.“

Tako mišljenje je vse preveč razširjeno med doraščajočo mladino. „Moja mati sploh ne bi razumela“; „Raje umrem, kot da bi to povedal očetu“; „Saj ni vredno govoriti, moji starši me nikoli ne poslušajo“. Take in podobne opazke so zelo pogostne med mladino. Še celo med odraslimi slišimo podobno. „Jože ne govori s svojim očetom. Saj se nikoli nista bogve kaj dobro razumela.“ „Z materjo, odkar sem poročena, se malo bolje razumeva, ampak samo na zunaj.“

V vseh takih primerih nezaupanja izvira še iz otroških let, ker se starši in otroci niso naučili razgovarjati se o otroških problemih in doživljajih. Razgovor je najboljši način za izmenjavanje misli in nazorov, za izglajevanje nasprotij v okusu in prepričanju. Če se

starši in njihovi otroci hočejo naučiti odkritosrčnega razgovora, morajo začeti s takimi družinskimi pogovori že zelo zgodaj.

Razgovor med starši in otroki je umetnost

Zaradi zrelostne razlike starši in otroci težko pridejo do takega pogovora. Prepogosto se zgodi, da le starši otrokom govorijo, ne poskušajo pa se pogovarjati z njimi. Pravi način pogovora je umetnost, ki se je morajo ljudje naučiti, kakar marsičesa drugega.

Mlada mati je potožila svojemu sosedu, da jo njen triletni sinko neprestano nadleguje z vprašanji: „Zakaj? za-

Tiho zadovoljstvo

(Foto Ivo Bricelj, Buenos Aires)

kaj ? zakaj? Vprašanje zo vprašanjem. Največkrat mu sploh ne odgovorim. Saj ne vprašuje zato, ker bi hotel vedeti, zakaj. Menda mu je samo njegov lastni glas tako všeč. Vaš Tonček je znosnejši, saj nikoli ne poskuša zbuditi pozornosti z neprestanimi vprašanji.“

Tončkov oče se namuzne: „Saj mu ni treba, ker moja žena in jaz sama začneva pogovor z njim. Mnogo staršev ne ve, da morajo oni voditi pogovor z otroki; pogovor, ki je primeren stopnji otroškega razuma. Kadar si z otrokom, se ne smeš zakopati v svoje misli in skrbi ter mu le od časa do časa vreči kako besedo kot psu kost. Če tako ravnaš, se otrok čuti zanemarjenega, in začne s sto vprašanji, samo da bi zbudil tvojo pozornost.“

Mlada sosedka je strmelala: „Saj se vendar ne moreš pogovarjati s triletnim otrokom.“

„Seveda se lahko,“ je rekel Tončkov oče: „Prehiti ga z vprašanjem. Daj mu priliko, da ti odgovarja in se sam izraža. Vprašaj ga na primer, po kateri poti gredo danes na sprehod? In ko odgovori, obravnavaj z njim vse razloge za in proti, kot bi storila z odraslim. Otrok bo imel občutek važnosti in upoštevanja, ko ti bo mogel povedati svoje nazore, in tako bo vajin razgovor kar resen.“

Tončkov oče je imel prav. Majhen otrok ima prav tako rad razgovor, kjer more povedati svoje mnenje, kot vsak odrasel človek. In kot odrasli tudi on želi nekoga, ki bi ga poslušal. Ob takih razgovorih starši na najlažji in najboljši način spoznajo, kaj otroku roji po glavi.

Skupni obedi so najboljša prilika za razgovor

Obedi v družini so vsakdanji dogodek, kjer je po navadi vsa družina zbrana in zato so najboljša prilika za razgovor. Otroke je seveda treba opominjati na oliko pri mizi, vendar pa se obed ne sme spremeniti v priložnost za neprestano opominjanje in pridige. Mati naj to opravi mirno, tako da ostane glavni poudarek še vedno na zanimivem pogovoru.

V mnogih družinah se zgodi, da se

pogovor ustavi, kakor hitro sedejo k mizi. Človek ima občutek, da je v živalskem vrtu, kjer je jed tako velike važnosti, da se neha vsa človeška civiliziranost.

V takih primerih je najbolje, da družinski člani določijo, naj vsak pri mizi pove kaj zanimivega, kar se mu je zgodilo čez dan. Ko eden govori, naj ga drugi ne prekinajo, razen v sili. Vsi poslušajo, kot bi pozorno poslušali gosta.

Sprva seveda taki pogovori ne bodo dosegli zaželenega uspeha. Najmlajši bo morda povedal le, da je njegov psiček ušel, ali da ga je sosedov Peter udaril. Osemletna hčerka na primer bo sprva znala povedati le, kaj je učiteljica rekla v šoli. Še celo oče bo včasih preveč utrujen, da bi povedal kaj več kot: „Danes sem južinal v restavraciji na vogalu Yonge in Dundas.“ In mama, ki je vedno prezaposlena, bo prišla na dan s takim brezpomembnim dogodkom kot na primer: „Ankino obleko so poslali nazaj iz čistilnice.“

Toda treba je začeti in nadaljevati. da bodo otroci pozneje imeli mnogo več zaupanja in sproščenosti v pogovorih z njimi, če se bodo naučili takih razgovorov že v zgodnjih letih.

Sadovi družinskih razgovorov

Vztrajnost vedno rodi sad. Kmalu bodo člani v takih družinah opazili, da njihovi pogovori pri mizi postajajo zanimivejši. Otroci začno pripovedovati svoje dogodivščine, izražati svoje lastno mnenje. Tako se tudi njihov besedni zaklad širi. Oče se spomni prijetnih reči, ki so se mu pripetile med dnevom in marsikdaj se mu vsi od srca smejejo. Tudi materine zgodbe si polagoma poiščejo pot ven iz gospodinjskih opravkov in skrbi in vsi z zanimanjem poslušajo kako novico, ki jo je čez dan prebrala v časopisu ali slišala v radiju.

Taki družinski pogovori so v veliko pomoč pri preprečevanju nepravil in zablod. Otrok, ki zna prosto govoriti v svojem družinskem krogu, ne bo nikoli postal zagrenjen in vase zaprt. Ne bo v nevarnosti, da zaide na napačna pota, ker bo doma lahko odložil svoje skrbi in probleme in mu ne bo treba iskati

drugih prilik za razbremenitev svojih težav in za uveljavljanje svojih teženj.

Razgovori med starši in otroki se morajo zgodaj začeti

Mnogo je staršev, ki mislijo, da se bodo mogli pametno razgovarjati s svojimi otroki šele tedaj, ko bodo ti dosegli primerno starost. Takrat šele — tako mislijo — se bodo mogli pogovoriti o rečeh, kot so denar, ura prihajanja domov, gledanje televizijskih oddaj, kino itd. Toda taki pogovori morajo v družini postati navada mnogo prej, preden otrok doseže starost, v kateri začne samostojno misliti. Sicer pogovori med starši in otroki ne bodo nikoli sproščeni in pristni, debate bodo enostranske, kjer bosta oče in mati dajala navodila in ukaze, otroci pa bodo le malo ali pa sploh nič sodelovali.

Marsikatera mati toži: „Moja hčerka mi nikoli nič ne pove. Ko pride domov, se po navadi zapre v svojo sobo in, razen k večerji, je ni na izpregled.“ Take matere so tega same krive. Niso si pridobile hčerkinega zaupanja v zgodnjih letih, ker niso nikoli z zanimanjem in

razumevanjem poslušale njenih majhnih zgodb in dogodivščin. Mati, ki že takoj v začetku ustvari med seboj in hčerko zaupno odkritosrčnost, ima tudi pozneje možnost, da hčerki svetuje v stvareh, kot so fantje, poroka itd., ker ji hčerka sama od sebe zaupa svoje probleme.

Na vsak način morajo starši začeti z družinskimi razgovori že takrat, ko so otroci še majhni. Otroci v takih družinah ne bodo nikoli povzročili staršem prevelikih težav in skrbi. V družbi se bodo znašli, ker bodo vedeli, da se z odraslimi da govoriti. V moralnem oziru si starši in otroci ne bodo tuji, ker bodo starši poznali nagnjenja svojih otrok in bodo tako mogli preprečiti marsikatero moralno nevarnost, kot na primer obiske nezahvalnih klubov in zabavišč, slabo

Starši ne doživljajo presenečenj nad odločitvami svojih otrok, ker približno vedo, kakšni so njihovi načrti za bodočnost. Zato lahko svojim otrokom tudi razumevajoče in ljubeznivo pomagajo doseči zaželeni cilj.

Po „Catholic Home Journal“
priredila H. G.

ALI JE EINSTEIN VEROVAL V BOGA?

Pred koncem svojega življenja je svetovnoznani fizik in matematik Albert Einstein, nemški žid, ki je dolgo časa živel kot begunec v Združenih državah Sev. Amerike, dal nekaj izjav o Bogu in veri.

Po njegovem mnenju so se vere razvile iz občutka strahu pred nekim bitjem, ki ga primitivni ljudje niso sicer poznali, pač pa domnevali. Kasneje se je ta strah spremenil v moralno religijo. Ta religija je pokazala ljudem nato pot v še popolnejšo — kozmično religijo. Ta vera obstoja v tem, da se človek osvobodi vsake misli o kakršnikoli odvisnosti od Boga. Kajti Bog ni drugače kot življenje vseh stvari v vesoljstvu, ki se na različne načine javlja navzven. Seveda ni Boga, ki bi plačeval ali kaznoval stvari, ki jih je ustvaril. Saj se Bog v njih poraja, razvija in spreminja. Jasno je torej, da je Einsteinovo vrhovno bitje kaj borno: v človeku moli, psuje, se veseli, trpi, umira in razpada: v kači se plazi po tleh, v rastlini se ponuja živalim za hrano, v živali pa se nudi ljudem na razpolago, včasih je pa tudi žival tista, ki nadvlada človeka.

Iz povedanega sledi, da po Einsteinu človeška duša ni neumrljiva in da ni mogoče govoriti o kaki morali na verski podlagi. Človek mora biti dostojen zato, da lahko tudi od sočloveka isto zahteva. Einstein dosledno tudi zanika svobodo človeške volje. Vsak človek dela ali „po nepremagljivem notranjem nagonu“ ali „radi zunanjega ukaza“, zato njegova odgovornost ni nič večja kot mrtvega stroja, če povzroči kako nesrečo.

Čudno po vsem tem, da je Einstein obsojal razna totalitarna gibanja kot nacizem in fašizem, če so pa nacisti samo sledili „nepremagljivi sili“, ki jih je gnala v zločine.

Tudi zgodovine Einstein ne pozna kaj dosti. O katoliški Cerkvi je trdil, da je sovražnica znanosti, čeprav ni treba biti ravno štiriran, da veš, da je ravno katoliška Cerkev rešila grško-romansko kulturo in izobrazila s svojimi šolami in vseučilišči vso Evropo.

Tako vidimo, da s tem, če je nekdo velik v eni stroki, še ni nujno velik v ostalih, toda kot filozof je bil majhen, zgodovine ni dosti poznal in glede vere je praktično ostal na ničli.

So na samo za DEKLETA!

DEKLE, KI ŽELIŠ LJUBITI IN BITI LJUBLJENA

Preden se poslovim od Tebe, bi Ti za konec še rada povedala nekaj, kar je včasih težko izraziti, pa je skoro bolj potrebno kot vsakdanji kruh. Spregovoriti bi Ti želela še nekaj besed o tem, kako glej na moški svet na sploh in kako še posebej na tistega, ki se Ti približuje ali Ti je simpatičen.

Prvo, kar moraš vedeti, je različna naloga spolnosti in ljubezni pri fantu in dekletu. Fant žensko spolnost in ljubezen meri po sebi, dekle pa moško prav tako. Z drugimi besedami: zmeta, ki je vir mnogim nesporazumom in razočaranjem na tem področju je v tem, da si moški žensko ljubezen in spolnost predstavlja tako, kakor jo on sam na sebi doživlja, obratno pa si tudi ženska moškega v svojem odnosu do sebe predstavlja tako, kakor ona to čuti v svoji naravi.

Za žensko pomeni višek življenjske sreče: ljubiti in biti ljubljena; spolne želje so tem ljubezenskim željam podrejene tako, da žena na sploh, če ne more ljubiti in biti ljubljena, ni srečna, pa naj si bi imela na voljo še toliko spolnega življenja. Nasprotno pa je ženska narava lahko srečna vse življenje, tudi če tega nikoli ni okusila, samo da jo je tešila

zavest, da je ljubila zvesto, bila ljubljena in da je „vedela, za koga je živela“.

Če je torej pri dekletu in kasneje pri ženi na splošno bolj naglašena ljubezen, je pa pri moški naravi navadno bolj poudarjena spolnost. Zanj „ljubiti in ljubljen biti“ pomeni tudi sicer višek sreče, kakor nam to nešteti pisatelji in pesniki opevajo, toda njegova narava ostane pri tem neutešena, ako njegova ljubezen ne najde svojega izraza v spolnem združenju.

Rekla sem že, da dekle pri ljubezni za svojo osebo navadno nima drugih zahtev kakor: biti ljubljena, to je: vedeti, da je samo ona izvoljenka njegovega srca; slišati, da jo hvali, kako je lepa, dobra, da ji obljublja zvestobo, srečo, lepo življenje in podobno. Pri poštenem dekletu navadno ni drugega; pa saj je to za njeno dekleško ljubezen že višek sreče in zadoščenja. Sama mu tudi podobno odgovarja: kako mu bo zvesta, kako ga bo rada imela, kako bo v skupnem zakonskem življenju zanj skrbela, kako lepo življenje mu bo naredila in podobno. Njej prija prisrčnost ljubezni in zvestoba v ljubezni; zanjo je že osrečujoče, da o ljubezni in zvestobi govorita, da delata načrte za prihodnost.

ako bosta spletla „skupno gnezdece“, kako uredila, da bo to in ono lepše. Drugih želja dekle navadno nima, zlasti ne želja po spolnem življenju.

S fantom, če je razbrzdán, pa je povsem drugače. On ve, kaj dela, kaj hoče, kaj bo. Dekle pa zasanjana v svojo srečo in svoje načrte za prihodnost stoji ob njem nič hudega sluteča. Ne ve, kaj se v njem godi, ne ve, v kakšni krizi je že. Prav tako pa tudi on ne ve, da z dekletom ni tako, da ona ni v nikakršni krizi. Usodno je pa, da sodita drug drugega vsak po sebi. Fant sodi dekle po svojem razpoloženju, zato postaja zahteven, dekle pa fanta po sebi, zato vanj popolnoma zaupa, se zanese nanj. Ona se takorekoč nič hudega sluteč igra ob njem in z njim, ne da bi vedela ali slutila, da se igra z ognjem.

Zato je pa razočaranje navadno samo pri dekletu, ne pri takem fantu. Ta ni razočaran, saj je dosegel, kar je trenutno celo nameraval; njemu je to šlo po načrtu. Pač pa je razočarana ona, ako je šla na snidenje ali ako je njegov obisk nič hudega sluteč sprejela, v sladkem upanju, kako bosta kramljala o lepoti svojih prihodnjih dni, pa je prišlo do nečesa, na kar niti v sanjah ni mislila, kaj šele, da bi to zavestno nameravala.

In potem pride najbolj žalostno: Po vseh pristrčnostih, ki so bile med njima, in ko bi bilo pričakovati, da bo njuna zveza še trdnjša, se zgodi prav nasprotno: fant je zgubil spoštovanje do dekleta. Mesto da bi mislil na svojo krivdo, dolži njo: „Ona je kriva! Zakaj pa je okrog mene hodila? Nič ni boljša kot druge; vse so enake.“

Nasprotno pa je res, da tudi slab fant začne dekle spoštovati, če se mu uspešno ustavlja, večkrat jo ima celo rajši in je ne zapusti, čeprav ji je v navalu čustev grozil, da jo bo. S takim ravnanjem dekle fanta še vse bolj nase pritegne in fant, ko se strezni ji je zelo hvaležen, ker je bila toliko močna, da je sebe in njega obvarovala nepremišljenega dejanja. Zato pa je razodela veliko življenjsko zrelost mladenka, ki je nekoč rekla: „Dekleta se premalo zavedajo, da je zlata nit, s katero fanta nase prive-

žejo: ne popustiti in ohraniti primerno razdaljo.“

Še nekaj bi Te pri tem rada opozorila. Na „usmiljenje“ do fanta. Znano je, da je v vsaki dobri ženski naravni čut usmiljenja zelo močno razvit. Človek se ji kmalu zasmili in iz usmiljenja do njegove bede, bolečine in potreb je sposobna vsakovrstnih žrtev. To velja tudi za njen ljubezenski odnos do fanta. Fant se ji kmalu zasmili. In iz usmiljenja do njegove „osamljenosti“, „otožnosti“ in samote, ko ga nihče ne razume, mu ustreže v marsikateri njegovi želji. Marsikaj si sme fant dovoliti, česar bi si ona sama več ne upala brez lepega opravičila, ker da usmiljenje, ki je lepa „čednost“, pač to zahteva. Izgovarja se:

Kip Brezmadežne v farni cerkvi Cerklje na Gorenjskem, slavnostno okrašen ob priliki sklepa Marijinega leta

MOJ BOŽIČ

Pod težkim snegom zemlja spi,
a zvezde šepetajo
in angeli ob Detetu
vso noč pojo, igrajo.

Ko mogel v hlevček bi še jaz,
še jaz za hip stopiti,
ko mogel božje Dete bi
prav na srce priviti.

Ko mogel slamo bi mehko
za vzglavje mu zrahljati,
in trudno roko kot ovčar
okrog vratu mu dati.

Potem s pastirji grem domov,
vso pot pojoč zahvalo,
da mi je Dete prav to noč
spet dobro roko dalo.

Marjan Jakopič

„Saj nič nima od mene, pa naj mu še poljub odklonim!“ — čeprav sama ve, da je bilo s tem poljubom še marsikaj v zvezi, kar bi celo naš papir težko prenesel.

Fant pa to pri dekletu kmalu opazi. Zato rad zabrenka na struno usmiljenja. V tem so fantje pravi umetniki. Nič ga ni sram, da se pred deklico prikazuje kot najbolj sočutja potreben, otožen, zapuščen, nerazumevan in nesrečen človek, ki bi edino uteho mogel najti le pri nji, „svojem angelu“, „svoji sreči“, a glej, še ona je „kruta“. „Če si že zdaj taka, kakšna boš še potem, ko bova poročena!“

S takim in podobnim govorjenjem obstreljuje trdnjavo njenega srca, v katerem se steber za stebrom ruši, dokler se v trenutku vse ne zamaje in se razrahljana stavba dekliskega dostojanstva na mah vsa podre.

Usmiljenje pomeni za deklo zadnje opravičilo za vse, kar fantu v svojih ljubezenskih odnosih dovoli. Zanj je

to tem bolj zapeljivo, ker se ne zaveda, da je tudi čustvo usmiljenja v tem primeru in v takem razpoloženju že izraz spolnosti. Ne zaveda se, da tako usmiljenje ni več tako nedolžno, kakor se na prvi pogled kaže. Misli, da je to navadno čustvo usmiljenja brez kakih drugih primesi; v resnici pa je vsako čustvo usmiljenja do fanta pri dekletu izraz podzavestne ljubezni. Marsikater deklet fant sicer „ne mara“, mu ljubezni ne vrača; on hodi za njo, ona se mu izmika. Končno pa se ji „zasmili“, „saj je res tako sam“ in z usmiljenjem mu začne vračati tudi ljubezen.

Moški se vedno veliča, da je „močnejši“. Ženo v zgodovini in v sedanosti še vedno imenujejo „rahljejši“ in „nežni spol“, zato bi bilo edino dosledno in naravno, da bi se deklet moškemu smililo, ne pa narobe, da naj bi se moški nji smilil.

Če je že kdo kdaj usmiljenja vreden, naj se deklet zaveda, da je samo ona vsega usmiljenja vredna, ako je šla s fantom do zadnjega dejanja. Zato mora ne samo ljubezen in spolnost, temveč tudi svoje usmiljenje trezno in previdno presoditi!

Za konec bi ti rada povedala zgodbo, ki je resnična in se je pred leti v Ljubljani dogodila. Stopil je k neki materi fant in jo poprosil, da hčerki dovoli iti z njim za nekaj dni na izlet v planine. Mati odkloni. On: „Gospa, ali mi ne zaupate?“ Ona: „O da, popolnoma vam zaupam!“ On: „Ali mogoče svoji hčeri ne zaupate?“ Ona: „Tudi njej popolnoma zaupam.“ On: „Zakaj ji potem ne dovolite?“ — Ona: „Obema skupaj pa ne zaupam,“ je modro odgovorila mati, ker je poznala nasilnost in omamnost spolnega nagona.

Zato pa: zavedaj se stalno te resnice, da je namreč spolna narava pri fantu nasilna, pri tebi pa slabotna in neodporna. Če boš to veliko spoznanje vedno upoštevala, zraven pa molila, hodila k zakramentom in častila zaupno Mater božjo. Te zagotavljam, da ne boš doživela bridkih razočaranj, ki so strla že toliko mladih src. Da se Tebi kaj takega ne bi nikdar primerilo, Ti prav iz srca želi

Tvoja znanka Vesna

PO SVETU

NAGOVORI SVETEGA OČETA

Sveti oče je sprejel katoliške voditeljice in vzgojiteljice. Papež je tudi v počitnicah sprejemal različne obiskovalce in jim govoril o važnih sodobnih življenjskih vprašanjih. Tako je 26. avgusta v Castel Gandolfo sprejel katoliške voditeljice in vzgojiteljice, ki so imele mednarodno zborovanje v Rimu. Poleg predsednice mednarodnega odbora, kneginje Marije Massimo Lancelotti so se zborovanja udeležile tudi zastopnice Italije, Francije, Belgije, Nizozemske, Nemčije, Avstrije, Anglije, Luksenburga, Švice, Kanade in Združenih držav Severne Amerike. Papež jim je govoril v francoščini. Najprej jih je pristrčno pozdravil in jim svetoval, naj skrbno porabijo vse skušnje, ki so jih zdodaj pridobile. Potem pa jim je govoril o odrešenju in krščanski vzgoji. Vsak krščanski vzgojitelj mora voditi svoje gojence ne samo do zemeljskega, ampak do zadnjega, večnega cilja, h krščanski svetosti. Človeške moči same ne morejo zagotoviti milosti, nadnaravnega življenja. Bog je poslal svojega Sina, da je odrešil človeški rod. Krščanski vzgojitelj mora otroke voditi k Odrešeniku in se prizadevati, da ga bodo čim bolj spoznali in vzljubili. Ta služba zahteva od njega veliko poniznost in zvestobo do Kristusovega nauka. Kristus je vzor vseh. Vzgojitelj, ki odklanja Kristusa, ne more biti dober. Vzgojno delo zahteva odpoved sebi, primerne zmožnosti in zavest odgovornosti. Načela krščanske vzgoje so najbolj idealna in optimistična. Vsakemu učenecu dajejo možnost, da postane božji otrok, deležen vseh dobrot odrešenja. Na koncu je papež priporočal vzgojiteljicam, naj posnemajo predvsem Kristusa, največjega Vzgojitelja v ponižnosti, potrpežljivosti in ljubezni do vseh ljudi, posebno do otrok in siromakov. Kristus

mora imeti pri vzgoji prvo mesto. On je vrata k ovcam, njihov kruh, njihova luč, njihova pot in njihovo življenje. Tega Kristusa najdejo v sv. Rešnjem Telesu. Čim bolj bodo z njim združene, tem lažje bodo izvrševale svoje poslanstvo.

Papežev govor na X. kongresu zgodovinske znanosti v Rimu (7. 9. 1955). Zgodovina je znanost, ki je v tesni zvezi s katoliško Cerkvijo. Cerkev je namreč važno zgodovinsko dejstvo. Zato je za vsakega zgodovinarja važno, da se pouči, kaj misli o sebi Cerkev in kakšno je njeno razmerje do zgodovine. Cerkev odklanja historicizem, filozofski nazor, ki trdi, da so vsi duhovni pojavi, spoznavanje resnice, npravnosti pravice, sad spreminjanja in razvoja. Zato dosledno odklanja vse, kar je stalno, absolutno, vse, kar ima večno veljavo. Katoliška Cerkev se zaveda, da vse dogodke vodi Bog. Zato se razvijajo tako, kakor on hoče. Med krščanstvom in zgodovino torej ni nasprotja. Zgodovina nikakor ni plod samo zla, ampak tudi dobrih del. Človek more tudi še po izvirnem grehu izvrševati dobra, krepostna dejanja. Kristusova milost je imela vpliv tudi na ljudi, ki so živeli v predkrščanskih časih. — Kristus je zgodovinska oseba. Njegovo življenje, njegova smrt in njegovo vstajenje so trdno dokazana zgodovinska dejstva. Tudi apostola sveti Peter in Pavel sta važni zgodovinski osebi. Zgodovina Pavlove osebe je že od nekdaj trdno dokazana, Petrovo pa znova potrjujejo važna raziskavanja in izkopanine pod baziliko sv. Petra. Cerkev je od svoje ustanovitve dalje mnogo trpela, vendar pa je svoje bistvo vedno ohranila. Potem papež govori o razmerju Cerkev do države. Cerkev je dal Kristus, njen božji Ustanovitelj, neomejeno oblast na verskem in npravnem polju. Zato je država nima pra-

vice omejevat. Papež Leon XIII. v svojih okrožnicah uči, da sta Cerkev in država v svojem delokrogu neodvisni. Cerkev ima pravico nad duhovnimi, država nad tvarnimi dobrinami. Vendar, četudi sta cerkvena in državna oblast neodvisni, se pa zato ne smeta prezirati ali si celo nasprotovati, ampak med seboj složno delovati. Vsaka oblast je od Kristusa in njegovega namestnika na zemlji. Kadar državna oblast tepta pravice Cerkev, jih je Cerkev dolžna braniti. Konkordati so zanj velike važnosti, ker ji zagotavljajo pravno gotovost in neodvisnost. Končno spregovori papež še o Cerkvi in kulturi. Katoliška Cerkev je prejela svoje poslanstvo za vse čase in za vse ljudi. Zato ni vezana na nobeno določeno kulturo. Cerkev priznava vsako kulturo, ki ni nasprotna človeški naravi. S Kristusovo resnico in milostjo kulturo bogati in jo pogloblja. Samo Cerkev je zmožna, odpraviti duhovna nasprotja, ki ločijo rase in kontinente. Ko je papež Leon XIII. odprl vatikanske arhive znanstvenikom je dejal, da zgodovina ne sme širiti zmot, pač pa mora imeti pogum, povedati jasno vso resnico.

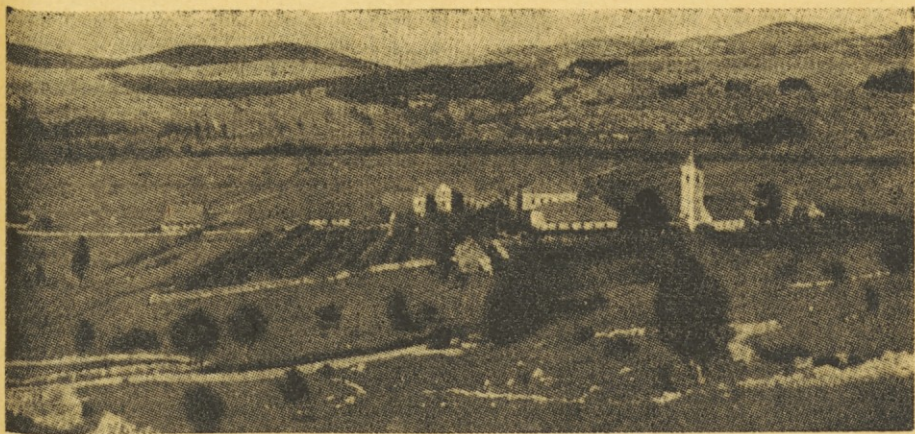
Papežev govor ob otvoritvi IV. mednarodnega kongresa tomistične filozofije. (14. 9. 1955). Papežu je zelo drag globok in trajen študij modroslovnih del angelskega učenika. Zelo je vesel kongresa, ki hoče nauk angelskega učenika spraviti v sklad s tokovi modernega časa. Prava znanost ne more biti nasprotna načelom večne filozofije. Nasprotno! Ta načela ji dajejo luč, ki je celo modroslovci sami niso pričakovali. Potem papež omeni poznistični mehanizem. Ko so študirali znanstveniki sestavine materije, so odkrili gotova pravila. Z njimi so hoteli pojasniti vse, do tedaj še nejasne pojave makrokozma in tudi mikrokozma. Pa so se zastonj trudili. Brez modroslovne znanosti teh pojavov ni mogoče razložiti. Končno preide papež na determinizem. Ta trdi, da se narava razvija po svojih mehaničnih zakonih. Tudi zgodovina je podvržena tem zakonom. Toda načela determinizma mnogo pojavov mikrokozma ne morejo razložiti. To moremo doseči le s pomočjo filozofije, ki računa tudi z verjetnostjo in more prodreti v notranjost naravo, bistvo teles.

GIBANJE ZA „BOLJŠI SVET“

P. Lombardi in sodelavci pri papežu. Sveti oče je pred kratkim sprejel v Castel Gandolfu patra Riharda Lombardi, jezuita, in vse njegove druge sodelavce pri gibanju za „boljši svet“. Tem se je pridružilo še nekaj drugih duhovnikov, ki so se udeleževali dvomesečnega tečaja v Mondragone, da bi se pripravili za to gibanje v svojih škofijah. Navodila za gibanje je dal sedanji sveti oče v svojih okrožnicah.

Tečaj za italijanske škofo. Pred nekaj tedni je priredilo vodstvo gibanja za „boljši svet“ že peti tečaj za italijanske škofo. Več ko 40 škofov je sistematično, načrtno študiralo papežev program za doseg boljšega sveta. Tečaja se je udeleževal tudi p. Lombardi, ki je predložil v odobritev škofom načrt in način tečajev za duhovnike. Drugi dan je tečaj za škofo počastil kardinal Jožef Roncalli, beneški patriarh. V svojem govoru je omenil tudi tečaj, ki so ga imeli v Padovi beneški škofje. Pod vodstvom patra Lombardija so preučevali papeževa navodila za gibanje za „boljši svet“. Izjavil je tudi, da hoče s svojo navzočnostjo dokazati, kako ceni važnost teh sestankov in tečajev. Potem jim je govoril o vzvišenem poslanstvu škofa, o njegovi pastirski skrbi za duše, o veselju in tolažbi, ki jo doživlja škof, pastir in oče duš, pri izvrševanju svoje službe. Krščanska ascetika se ne sme omejevati samo na delo za posvečenje posameznika, ampak se mora razširiti na rešitev in spopolnjevanje vseh duš. Škofje so s tečaja poslali sv. očetu posebno pismo, v katerem mu izražajo vdanost in spoštovanje, obenem pa odločen sklep, da bodo natančno izvrševali njegova navodila, ki jih je dal za gibanje za „boljši svet“. Sveti oče se jim je takoj zahvalil s posebno brzojavko, v kateri se zahvaljuje Gospodu, ki je združil na bratskem sestanku toliko odličnih prelatov, prosi Sv. Duha zanje obilnih milosti pri graditvi boljšega sveta in jim podeljuje svoj blagoslov.

Tudi v Avstriji se je začelo gibanje za boljši svet. Klicu papeža Pija XII. se je odzvala tudi Avstrija, da bo s posebnim gibanjem pomagala graditi z Je-

Smihel pri Sv. Petru na Krasu — eden izmed lepih krajev slovenskega Primorja

z usovim duhom boljši svet. Končali so namreč prvi tečaj posebnih vaj za to gibanje po zgledu onih, ki se že dve leti vrše v Modragone v Rimu. Pobudo za to je dal mons. Pavel Rusch, apostolski administrator v Innsbrucku. Tečaj je obiskovalo okoli 100 duhovnikov iz različnih krajev Avstrije, Nemčije in Švice. Mons. Rusch, ki je povabil patra Lombardija, da je vodil tečaj, se je tudi sam udeleževal sestankov. Na enem sestanku je tudi govoril o socialni pravičnosti v Avstriji in o delu osvajanja kmetov in delavcev. Pater Lombardi je imel za sodelavce dr. Faschinga iz Feldkirchna, R. Farkaša, Madžara in p. Stankea, Nemca, ki je že obiskoval tečaj v Modragone. Toda duša tečaja je bil brez dvoma papež Pij XII. sam, čigar govore o graditvi „boljšega sveta“ je imel vsak duhovnik v rokah in so bili podlaga za študij. Najvažnejši predmet razgovorov in razprav je bilo razmišljanje, kako prilagoditi to gibanje avstrijskim in nemškim razmeram. Vsak narod ima svoje posebne, značilne probleme, ki jih je treba rešiti v Kristusovem duhu. Svet, zgrajen brez Kristusa, bo propadel v medsebojnih bojih, grožnjah in vedno večjih nesrečah. Zato pravi sveti oče: „Ves svet je treba prenoviti prav od temeljev.“

IZ MISLJONSKIH KRAJEV

Katoliški misijoni podpirajo socialno akcijo O. N. U. (Zveze združenih narodov). Med deseto sejo Socialnega odbora Zveze združenih narodov je bilo z velikim zanimanjem sprejeto poročilo Mednarodne konference katoliške „Caritas“ (dobrodelnosti). Podal ga je mons. John O'Grady, njen podpredsednik. Poročal je o socialnem delu misijonov v Aziji in Afriki. Združeni narodi pošiljajo tehnike in strokovnjake v pokrajine, ki so kulturno zaostale, da bi jih preučili in našli boljšo pot do rešitve socialnih in gospodarskih vprašanj v teh krajih. Po-lje socialne akcije je zelo obširno; saj obseba skrb za zdravje prebivalstva, socialno vzgojo, izboljšanje načrtov za zdravo pitno vodo, pouk otrok in prehrano. Mons. O'Grady je poročal odboru o delu, ki so ga izvršili katoliški misijoni ne samo na vzgojnem, ampak tudi na šolskem in socialnem polju. Tudi domačini pri tem delu vedno bolj živahno sodelujejo. Strokovnjakom in potujočim tehnikom je svetoval, naj posvečajo veliko pozornost mišljenju, značaju in navadam teh ljudi. Le tako bodo mogli temu ljudstvu izdatno pomagati in ga pripeljati do bodočnosti, ki bo lepša od sedanjosti ravno ne sončne resničnosti.

Komunisti na Kitajskem zapirajo svoje pisatelje. Radio „Peking“ je objavil, da so zaprli več odličnih oseb. Med temi je tudi Hu Fung, najbolj priljubljeni marksistični pisatelj, učenec Lu Hsuna, ki je umrl 1936 in mu je komunistična Kitajska dala priznanje, da je največji moderni komunistični pisatelj. Že dva meseca prej je kitajski komunistični tisk silno napadal Hu Funga. Dne 25. maja pa je skupščina pisateljev v Peking uobesodila Hu Funga. Predsednik Kuo Mo Jua je v imenu 700 članov izjavil, da je njegovo delo v škodo in pogubo komunistični revoluciji. Razrešil ga je vseh dolžnosti in izključil iz komunistične leposlovne organizacije.

Hu Fung je bil dolgo pravoveren marksist in se na zunaj vedno pokoril predpisom komunizma. V svojih pismih pa je zelo neprevidno odkrival svoje pravo mišljenje prijateljem in učencem. Vsa ta njegova pisma so zdaj v rokah policije. Dnevnik pekinškega ljudstva je objavil 66 njegovih pism, da bi z njimi dokazal njegovo krivdo. Maja 1949, 4 mesece po „osvoboditvi“, je Hu Fung prišel v Peking in zapisal: „Pisateljski svet je v popolni zmešnjavi. Najbolje bi ga bilo umoriti.“ Januarja 1950 je pisal svojemu učencu Lu Lingu: „Opaziti je navadno kihanje, ki more dati povod za predelavo.“ Pozneje je dodal: „Leposlovna sredstva so pokopana v breznu brez dna. Zdi se, da mnogo pisateljev nosi jarem na vratu.“ Svojima prijateljema Lu Lingu in Lu Yuanu govori o ljubljenskih komunističnih stranki: „Strankine muhe in komarji se množe na vseh straneh.“ Avgusta 1950 piše Chang Cung Shiaou: „Mnogo slovečih pisateljev je zdaj izredno potrtih. Velika večina izmed njih živi v organizacijah v težkem in mučnem položaju. To stanje povzroča splošno nezadovoljstvo. Ti pisatelji odpro svoja usta le, kadar so primorani ter počasi in previdno iščejo primerne prostora, kjer bi mogli napraviti razpoko.“ Leta 1951 je pod vplivom protirevolucionarnega nasilja pisal istemu: „Vsa Kitajska je strašno pretresena. Skrite sile strankinih voditeljev izvršujejo divjaške umore.“ Danes je Hu Fung zaprt v posebni celici in zadoščuje za svojo neodpustljivo neprevidnost.

V tolažbo mu je pa lahko, da ni sam, ki tako misli. Kitajec se zna sicer pretvarjati, toda resnici se nikdar ne odpove.

Šolsko vprašanje v Ruanda-Urundi. Težek položaj verskih šol, ki so jih ustanovili katoliški misijonarji, je zelo razgibal domače oblasti v Urundi. Višji deželni svet, ki ga predstavljajo uradniki barundskega ljudstva, izbrani od belgijske vlade, kakor to določa poseben zakon, se je enoglasno izrekel v preteklem letu proti ustanavljanju uradnih laičkih šol. Tudi svet namestnikov splošne vlade Ruanda-Urundi v Usumburi je januarja odklonil ustanavljanje teh šol, četudi je večina članov tega sveta Evropejcev. Kljub temu je pred nekaj tedni belgijski minister za kolonije odprl v Usumburi eno laičko šolo s 14. razredi. Višji svet v Urundi je znova slovesno protestiral. Protestu so se pridružili vsi člani sveta razen predsednika. Minister za kolonije je protest zavrnil s pripombo, da člani sveta ne zastopajo barundskega ljudstva. Zavrnitev je člane sveta zelo vznemljila. Kljub temu pa je vlada s tem protestom dobila hud udarec in veliko ponižanje.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU

Televizijska postaja v Caracasu (Venezuela) je preklicala pogodbo, ki jo je imela z italijansko igralko Gilda Magdalen. Ta naj bi po televiziji izvajala nekaj točk pod naslovom „Odmevi iz Italije“. Ko se je začela pred televizijskim aparatom slačiti, dokler ni ostala le še v kopalni obleki, je vodstvo televizijske postaje oddajo prekinilo in igralko na mestu odpustilo. Jaime Ballantyne, lastnik postaje je nato dejal zastopnikom časopisov: „Do sedaj je televizija v Venezueli vedno služila kulturi. Krščanska morala je več vredna kot vse druge vrednote, zato jo bomo odločno branili.“

V Lurdu zidajo hotel za revne romarje. Od leta 1956 dalje bodo pogostili revne romarje v posebnem hotelu, ki ga blizu griča Kalvarije zidajo zanje. Zidaga Francoska katoliška organizacija za pomoč. Prvi kamen za stavbo so odložili od skale prikazovanja. Temeljni kamen je blagoslovil kardinal Lercaro, nadškof v Bolonji.

POGOVORI S FANTI

MED KNJIGAMI

DR. IVAN AHČIN

O fantovski družini se opravičeno pravi: povej mi, s kom občejuš, pa ti povem, kdo si. Nič manj, verjetno pa še bolj vpliva na usmerjenost in duševno rast mladostnika čtivo, ki mu prihaja v roko. Umljivo. Saj zapisana beseda ostane, ki jo gre človek, na katerega je napravila vtis, še in še prebirat. S knjigo, ki ti je draga, se umakneš v samotni kotiček, da bi se nemoteno v miru z njo pogovarjal, da bi pil njenega duha ali verno zasledoval napeto zgodbo, ki te zajemlje. Med tem ko so nam srečanja z ljudmi že davno izginila iz spomina in je čas zabrisal njihovo podobo, pa zapisana misel, ki se nam je nekoč utisnila v dušo, še po letih zaživi v spominu in nas spremlja morda skozi vse življenje.

Posebno čtivo iz mladih let ostane v trajnem spominu. Mlad človek v zapisani besedi nagonsko išče izpopolnitve svoje doraščajoče osebnosti. Knjiga ga uvaja v nove svetove. Ob njej prodira duh skozi skrivnostne koprene do novih spoznanj in vedno širših obzorij. Ob knjigi se mlada duša ogreva za vzvišene ideale, ob dobri knjigi si volja izkleše svoj vzor, svojo lastno bodočo podobo.

Mlad častnik Iñigo je pri obleganju trdnjave Pamplone bil močno ranjen v nogo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Rana se je le počasi celila. Zdravniki so mu povedali, da za vojaško službo ne bo več, ker bo šepal. Razočaran in nesrečen je dolge tedne ležal na postelji. Pa mu je prišla v roke knjiga s premišljevanjem o Kristusovem življenju. Iz dolgočasia je pričel brati. In je bral in bral. In mu je iz tega branja vzšla nova luč, nov cilj za njegovo silno, kvišku stremečo mlado dušo. Njegova vojaška kariera ni končana! Še bo častnik, toda v Kristusovi vojski, v boju za božje kraljestvo! Iz verskega branja na bolniški postelji so v dolgih premišljevanjih in pokorilih v manreški votlini nastale Duhovne vaje, ki že več ko 400 let vodijo nešteto duš k Bogu. Sv. Ignacij, — ker on je bil mladi častnik Iñigo, — pa je postal ustanovitelj in prvi general „Jezusove kompanije“, tako (se je namreč najprej imenoval slavni jezuitski red Družbe Jezusove.

Podobno je tudi za brezštevila drugih ljudi postala dobra knjiga najboljši prijatelj, ki jim je pomagala vztrajati na pravi poti ali se dvigniti in spreme-

niti življenje, ako so zašli na kriva pota. Usodne pa so posledice slabega branja, kakor prav tako kaže dnevna izkušnja. Slabo čtivo je za slehernega kvarno in škodljivo. A za mladega človeka je pravi strup, ki svojo žrtev uniči telesno in duševno. Mnogi mladi ljudje, ki so zabredli v hude zločine, pri sodni obravnavi odkrito priznavajo, da so zašli na pot zločina zaradi slabega čtiva. Pred kakim letom je Buenos Aires pretreslo poročilo o strašnem umoru, ki je zaradi svoje rafiniranosti in zločinskega cinizma razburil celo takšno velikomestno prebivalstvo, ki je vajeno skoraj dnevno slišati o raznih zločinih. Ko se je posrečilo prijeti zločinca (bil je mlad človek), so na njegovem stanovanju našli kar celo knjižnico z opisi najbolj perverznih zločinov. Mnoga mesta so v knjigah bila podčrtana in opremljena z opombami, kar dokazuje, da mu je šlo tovrstno čtivo v slast, da ga je pridno prebiral in si je po opisu iz knjig tudi sam zamislil svoj „popolni zločin“.

„Papir vse prenese,“ pravijo izkušeni ljudje. Tiska se dobro in slabo, laž in resnica. Voditelji h krepostnemu življenju in zvodniki na opolsko pot nenravnosti in zločina se poslužujejo tiska za svoje namene. To menda že veš, da ni vse dobro in prav, kar se ti ponuja v tiskani besedi. Malovestni ali celo brezvestni izdajatelji časopisov, revij in knjig špekulirajo na nižje nagone čitateljstva in književni trg naravnost zasipajo s tiskanim blagom, ki vzbuja senzacijo in godi nemoralnim, včasih naravnost perverznim nagonom. Posebno takšno mesto, kakor je Buenos Aires, je poplavljen s tovrstnimi tiskovinami, ki v besedi in sliki posp'ošujejo nenravnost in diktirajo nemoralo kot samoposebi umevno, splošno veljavno življenjsko pravilo.

Razume se, da pošten človek ne sega po takem čtivu. Kako naj bo voda v studentu čista, ako iz vseh greznice in kanalov vanjo priteka gnojnica in smrad?

Važno je torej, kaj čitaš. Na splošno velja, da jemlji v roke branje, ki ti bistri duha, plemeniti srce in utrjuje voljo za dobro. Razume se, da se tu ne moremo spuščati v podrobnosti. Toda že vidiš, da nimamo v mislih odsvetovati

ti vsakega branja, ki ne bi neposredno služilo tvoji strokovni ali verski izpopolnitvi. Nikakor ne! Kajti človek že po svoji naravi stremi za zadovoljitvijo in izpopolnitvijo vseh svojih višjih sposobnosti, t. j. duha, srca in volje. Naš um hrepeni po resnici in lepoti, volja po dobroti, srce pa po ljubezni. Le tisti, kdor vsa ta naravna nagnjenja goji in jih harmonično vzgaja, — prizadevanje, ki se pod vplivom milosti more dvigniti celo do nadnaravnih kreposti, — je harmonično, idealno razvita osebnost. Saj celo preprosti ljudje to opazijo, ko pravijo: „Ta pa je človek, ki ima glavo in srce na pravem mestu!“ — Ni harmonično razvit tisti, ki goji in izobrazuje zgolj duha, zanemarljiva pa srce in voljo. Tak človek postane rad neživiljenjski, nesocialen, celo napuhnjén, brez potrebnega smisla in čustva za druge. Pomanjkljivo je tudi vzgajati le voljo. Tak človek more postati mož jeklene volje, ki je zmožen gigantskih nalog in bo dovršil velika dela, toda bo hladen, rad prezirljiv, brez razumevanja za slabosti in nemoči ostalih, ako si ne bo privzgojil tudi čutečega srca. Pa tudi le vzgoja srca k mehkoti, plemenitosti, ljubezni ni dovolj za življenje, ker nad sremem mora vladati razum in nad srečnimi čutili krepka volja, zmožna odpovedi in žrtev. Treba je torej gojiti duha, voljo in srce in tudi zbirati takšno čtivo, ki ustreza vsem tem potrebam naše narave. Torej poleg podučnih, strokovnih, znanstvenih knjig, zemljepisnih in naravopisnih popisov tudi spodbudne življenjepisne mož, ki so se dvignili nad povprečnost in iz sebe nekaj velikega napravili. Posebno koristni in podučni so zgledi konvertitov, ki so mnogokrat šele po dolgih bojih prišli do resnice. A tudi ni treba zanemarjati lepe povesti in poezije. Nekateri veliki moderni katoliški pisatelji so pravi in resnični apologeti, ki nas v svojih romanih in mojstrskih literarnih stvaritvah vodijo bolj konkretno in življenjsko k viru lepote, k Bogu, kakor še tako prepričevalno pisana bogoslovna dela.

Ko gre za primerno čtivo, ki naj ga fant jemlje v roke, vzgojni pisatelji obravnavajo tudi važnost versko izobra-

ževalnega tiska za mladino. Res je, da mu nekateri ne pripisujejo ravno kakega posebnega pomena, češ, mnogi ljudje so vse življenje zvesto hodili po stopinjah Gospodovih, čeprav je njihovo dogmatično in cerkveno zgodovinsko znanje bilo malenkostno. Znana nemška vzgojna pisateljica Schlüter-Hermtes trdi, da človek vzame verskih resnic za življenje toliko, kolikor se jih je priučil v svojih otroških letih od oseb, ki so ga vzgojile. Pri tem se sklicuje na izjavo nekega redovnika, ki je bil mnenja, da je na noht od palca mogoče napisati vse, kar je človeku potrebno za krščansko življenje.

Brez dvoma bi bilo pogrešeno, ko bi kdo pretiraval pomen verskega znanja za bogoljubno življenje. Krivoverci so bili navadno bogoslovno izobraženi. Tudi je malo verjetno, da bomo nevernega ali v zmoti blodečega z umskimi dokazi pridobili za našo vero. Pač pa izkušnja kaže, da naši verski nasprotniki ne ostanejo brezbrizni, če začutijo globino vere, moč verskega prepričanja in če vidijo resnično krščansko življenje. Zgodovina Cerkve nas uči, pa tudi naša lastna opazovanja, da ni obsežnost verskega znanja, ampak sta v prvi vrsti trdnost vere in milost božja, ki odločata o tem, ali kdo sredi Bogu sovražnega okolja svojo vero ohrani ali pa jo zavrne.

Vendar pa se bo fant, ki je temeljito poučen o svoji veri, brez dvoma mogel uspešneje in z večjim pogumom zoperstaviti napadom nasprotnikov, preiti iz obrambe v protinapad in bo tudi sam lažje ostal trden, kakor pa njegov sicer dobromisleč, a neveden tovariš. Zato verskega znanja ne kaže podcenjevati. Brez verskega znanja sploh vera ni mogoča. V versko brezbriznem ali celo versko sovražnem okolju je temeljitejši verski pouk tudi katoliškemu laiku nujno potreben. V njegovi čeprav skromni knjižnici naj zato ne manjka versko poučnih in nabožnih knjig, zlasti ne

svetega pisma. In naj v svoj dnevni red uvrsti vsaj nekaj minut za branje iz kake verske ali nabožne knjige.

Fant, ki ljubi knjigo, jo boš tudi drugim privoščil. Navadi se, da boš daroval prijateljem in znancem knjige, za katere veš, da so res dobre ali so od vestnih ljudi kot dobre priporočene. Knjiga je najlepši dar, ker pomenja trajno vez prijateljstva in spomin na plemenito pozornost, pa naj je bila darovana ob življenjskem jubileju, prijatelju v njegovih notranjih bojih, v dokaz spoštovanja in naklonjenosti dragi osebi, ali bolniku v krepčilo na njegovi bolniški postelji.

Michelangelo: David s stisnjenimi zobmi

Večkrat pravijo: V trpljenju in hudih preizkušnjah stisni zobe skupaj in molče prenašaj bolečine. Res in pravilno. Toda kot kristjan moraš storiti še veliko več. Svojemu trpljenju, ki ga junaško prenašaš, moreš dati darovalni značaj. Spremeniti ga moreš v moč in zveličavno posegati v usodo bližnjih. Tvoje trpljenje more postati rodovitno, le pridružiti ga moraš odrešilnemu t t pljenju našega Gospoda

TAKO SE JE PRIČELO

(Izvirno poročilo za „Duhovno življenje“)

La Toma je naselje na vzhodnem obronku sanluisških gorá. Tam župnikuje slovenski duhovnik Janez Lovše. Ne da bi hotel, je postal po uspeli revoluciji znana osebnost. Pri njem se je namreč skrival nekaj časa brigadni general Dalmiro Videla Balaguer, ki je nato osvobodil Córdobo in dal tako narodni revoluciji neobhodno potrební zagon, da je čez pet dni dokončno uspeša. G. župnik Lovše nam je o dogodkih, ki so sedaj že zgodovina, poslal zanimive podrobnosti, za katere ve le malo naših rojakov. Poslušajmo kar naravnost njegovo besedo!

Danes mnogi mislijo, da je bila Córdoba začetek gibanja za svobodo. Pa se je upor dejansko pričel v mestu Río Cuarto, ki spada sicer pod kordobsko provinco, a je od same Córdobe oddaljeno skoro 200 km. Río Cuarto ima močno tankovsko posadko in letalsko oporišče s številnimi letali. Vojaški poveljnik Río Cuarto je bil že omenjeni general Videla Balaguer, prepričan katoličan in goreč domoljub. Dolgo časa je stal zvesto na strani odstavljenemu predsedniku Peronu. Požig cerkvá in prostaški govor, ki ga je bivši predsednik imel 31. avgusta v Buenos Airesu, sta ga pa prepričala, da je bodočnost domovine obsojena v suženjstvo, če Peron ostane še dalje na oblasti. Začel je iskati zvezo z mornarico, letalstvom, suhozemsko vojsko in civilisti, zlasti tistimi iz Córdobe. Revolucija naj bi izbruhnila do 5. septembra. Toda kot že tolikokrat, je bil med zarotniki tudi Judež. Vlada v Buenos Airesu je zvedela za uporniško gibanje in maglo poslala svoje ljudi v Río Cuarto, da zaprejo generala Videla Balaguer in njegove pomočnike. Toda tudi v Buenos Airesu je „sito puščalo“. Videla Balaguer je bil pravočasno obveščen in se 4. septembra umaknil najprej na neko kmetijo 20 km zahodno od Río Cuarto, ker pa mu je bila policija na sledu, je hitro odpotoval preko kordobskih gora v La Tomo. Policija je izgubila vsako sled za njim.

5. septembra sem imel v La Tomi mrtvaško opravilo za svojim bratom, ki so ga komunisti ubili pred desetimi leti. Prišlo je veliko vernikov. Po maši sem se jim zahvalil za pozornost in jim razložil, kako je prišlo do tega, da je padel moj brat in z njim še toliki tisoči slovenskih mož in fantov.

Nisem še dobro odložil mašnih oblačil, ko je stal za menoj mož, ki me je tako'e ogovoril: „To, kar se je zgodilo z vašim bratom in vašimi ljudmi, čaka tudi nas v Argentini. Perón pripravlja za začetek oktobra pokolj duhovnikov, častnikov in političnih nasprotnikov. Oblast naj bi prevzela delavska milica, na mesto katoliške vere pa bo uvedeno češčenje pokojne predsednikove žene. Do 17. oktobra mora biti vse „očiščeno“. Tisti dan bo Perón uradno proglasil novo sindikalno državo in novo narodno vero. Sem general in odločen, da to preprečim. Sem poveljnik revolucije (comandante en jefe de la Recuperación Patriótica y Moral). Če ne pridem v Córdobo, upora ne bo. Posodite mi svoj calar, tako bom lažje potoval in policija ne bo nič sumila. Lahko verjamete moji besedi. Sem tretjerednik sv. Dominika (pokazal mi je svoj škapulir) in če mi ne zaupate, vam predložim svoje dokumente, ki jih hranim v svojih čevljih...“

Seveda mu sprva nisem dosti verjel. Le preveč je bilo takrat vohunov, ki so skušali Cerkev čim bolj onemogočiti in jo kompromitirati. General ni več silil

Motiv iz kordobskih gorá: Río Ceballos

v mene. Le to me je prosil, naj ga spovem in mu dam sv. obhajilo, kar se je tudi zgodilo.

Nato se je preselil k meni na stanovanje in mi povedal še mnogo v zvezi s tem, kar se je pripravljalo. Spet me je prosil za talar. Ugovarjal sem, da talar ne nudi nobene varnosti več, saj tudi mi duhovniki zadnje čase hodimo v civilni obleki. Toda on je vztrajal pri svojem. Ker mu je bil prevelik, me je prosil, naj grem iskat zanj kakega manjšega na škofijsko kurijo. Izročil mi je proglas, ki naj bi ga natisnili v San Luisu. Ta proglas je bil napisan v La Tomi z datumom 4. septembra „en el puesto del comando, en un lugar de la Patria“. S taksijem, ki ga je plačal sam general, sem se odpeljal v San Luis, kjer pa nisem ničesar opravil. Škof ni hotel o vsem ničesar vedeti. Izročil sem mu proglas, ki pa iz istih razlogov ni nikdar prišel med ljudi. Samo to je maročil, naj povem generalu, naj se pazi in naj ne zaupa vojaškemu poveljniku San Luisa, češ da je fanatičen Peronov pristaš. Tako sem se vrnil v La Tomo praznih rok.

General Videla Balaguer me je že čakal pred vrati župnišča. V moji odsotnosti je kosil mirno v hotelu in spal tam svojo „siesto“. Povedal sem mu vse, kar mi je dejal g. škof. Nasmehnil se je in dejal: „Dobro se zna prikrivati povelj-

nik iz San Luisa! Pred dvema dnevnoma sem bil pri njem in mi je kleče prisegel, da bo ostal revoluciji zvest.“

Govorila sva še precej časa; general je ostal pri meni okrog tri ure. V mestu ga ni nihče spoznal, in ko je zjutraj šel v cerkev, je šel memoteno mimo policijske postaje. Med tem sem mu pripravil talar, ki mi je bil bolj majhen. Oblekel ga je in mu je bil kar prav dolg. Nato sem mu dal klobuk in pelerinco, pa še latinski misal, ki naj bi veljal pred ljudmi za brevir. In tako je odšel iz La Tome. Otroci so ga spotoma prosili za podobice, pa je dejal: „Po revoluciji“. Bilo je okrog osmih zvečer. Drugo jutro zarana je bil že v Córdoba, kjer je ostal v duhovnika preoblečen vse do dneva revolucije. Tam se je sestal tudi z generalom Lonardijem. Revolucionarji so se zedinili, da slednji prevzame vodstvo celotnega upora, general Videla Balaguer pa področje kordobske province. V jutru 16. septembra je general Videla Balaguer zašel še enkrat v mučen položaj. Med tem ko so čete topničarske šole in padobranci pod vodstvom generala Lonardija napadale vladi vdano pehoto, je general Videla Balaguer imel sestanek v hiši odvetnika Castellanos. Policija je zanj zvedela in hišo obkotala. Sam Bog ve, kako bi se revolucija končala, če ne bi prihiteli Lonardijevi vojaki in

generalu rešili iz pasti. Nato pa je Videla Balaguer osebno vodil napad na Cabildo (mestno hišo), kamor se je za barikadirala policija. Revolucionarjem se je pridružilo skoro vse mesto. Po hudih borbah, pri katerih je padlo zelo veliko ljudi in ko je bilo večkrat vse na kocki, je končno Videla Balaguer vdrl v mestno hišo in vpostavil novo oblast. Še isti večer je govoril po radijski postaji, kjer je povdaril, da je bila zmaga Marijin čudež. Sploh je imela vsa revolucija v Córdoba versko obeležje. Čete so hitele v borbo z vzklikom: „Cristo vence — Kristus zmaguje“ in tanki ter leta'a so bili označeni z veliko črko V, sredi katere se dviga križ.

V La Tomi je bilo vse mirno do ponedeljka 19. septembra. Širiti se je začela novica, da prihajajo iz mest na deželo člani Glavne dečavske zveze (CGT), močno oboroženi in da se nekaj pripravlja. Pohitel sem v San Luis, ki je že bil v rokah revolucionarjev. V nedeljo, 18. septembra, se je namreč izvršil odločilni preobrat. Čete, ki so prišle iz Mendoza in San Juana bi se morale v San Luisu združiti s tamošnjimi in nato skupno korakati nad Córdoba. Bilo jih je okrog 3.000. Sanluisčki oficirji so takoj stopili v stik z novodošliimi. Ugotovili so, da poleg mendoškega in sanluiskega poveljnika noben častnik ni držal s takratnim predsednikom. Nato je šlo vse po načrtu. Mesto na Córdoba so čete odšle nazaj v Mendoza in San Juan.

V terek ponoči je prišel v La Toma poseben avto iz Córdoba. Poslal ga je general Videla Balaguer. Vojaki so šli na kmetijo, kjer je dal general zakopati svojo vojaško uniformo in orožje. Ob tisti priliki mi je general poslal pozdrave kot vsem, ki so bili pri gibanju soudeleženi. Tako so ljudje zvedeli, koga so imeli nedavno v svoji sredi, kar jih navdalo z nemalim ponosom.

29. septembra sem opravil na trgu na prostem sv. mašo za vse padle v revoluciji. Udeležba je bila velika, celo peronisti so prišli. Jih je pa v La Tomi zelo malo. Večina so demokrati (konservativci) in radikali. Oltar smo pripravili ob vznožju spomenika generala San Martina. Okrog oltarja so se postavile

vojaške čete in zastopniki vseh šol z zastavami. Ljudstvo je zapelo državno himno, nato se je pričela sv. maša. Med mašo sem imel nagovor in ker so ljudje že vedeli, da se je general skrival v La Tomi, sem javno povedal, da je v naši cerkvi bil pri maši in obhajilu in da je dal časa molil pred kipom fatimske Matere božje, istim kipom, ki je sedaj stal na oltarju. Ljudje so ob tej novici od veselja začeli vzklikati in ploskati. Po končani sv. maši sem opravil libero, dekleta so obsula spomenik in kip fatimske Marije s šopki rož, navzočim vojakom pa jih pripele na prsi.

Prvega oktobra je general Videla Balaguer obiskal Río Cuarto. Iz La Toma je odšla delegacija mož, da ga pozdravi. Vabili so tudi mene, pa sem moral iti prav tisti dan maševat na neko podružnico. General je delegacijo takoj sprejel in se z njo nad eno uro razgovarjal. Dejal je, da je padlo zelo veliko ljudi. Ko so ga vprašali, če lahko že javno povedo, kako mu je šlo v La Tomi, je dejal, da smejo, ker je zmaga dokončana in se nikomur ni treba več ničesar bati.

Še to naj povem, da mi je general Balaguer pred svojim odhodom v Córdoba dal denar, naj opravi nekaj svetih maš za srečen izhod njegove zadeve. Jaz sem opravil tri, g. škofu pa izročil dve. Danes se mi zdi popolnoma jasno, zakaj je general Videla Balaguer zmagal: ni zaupal v sebe in ni iskal sebe, temveč dobro naroda in svobodo vere. Mesto da bi se zanašal na ljudi, se je opiral na Boga in na božjo Mater. Lep nauk tudi za nas Slovence, ki še čakamo, da tudi nam zasiže dan osvobojenja.

Sicer pa smo lahko ponosni, da je slovenski glas šel po radijskih valovih širom po svetu prav v trenutku, ko je argentinski narod slavil zmago svobode. Tudi na tujih tleh smo dokazali, da nam verske svetinje, radi katerih smo šli po svetu, niso prazna beseda. Zato ni bilo slučajno, če smo bili povabljeni, da takoj za kasteljanskim in angleškim govornikom spregovorimo besede pozdrava tudi mi Slovenci. Ne da bi si kaj domišljali, se upamo trditi: tudi mi Slovenci smo pripomogli po svojih močeh k svobodi Argentine.

ARGENTINA

Za dva dni so šli v samoto slovenski izobraženci in se duhovno okrepili v duhovnih vajah, ki so bile 1. in 2. oktobra v prostorih „Hiše duhovnih vaj sv. Ignacija“. Duhovne vaje je vodil dr. Ignacij Lenček. Udeležencev je bilo 24.

Slovenska misijonska podzveza v Argentini je pod geslom „oktober — misijonski mesec“ priredila vrsto lepo uspehih prireditvev, ki so imele namen vzbuditi pri slovenskih rojaki z zanimanje za misijonske probleme. V nedeljo 9. oktobra so mogli rojaki videti v cerkveni dvorani v San Justo misijonski film „Žetev je velika“, katerega dejanje se dogaja v indijskem misijonu Kutack, od koder je tudi škof Tobar, ki se je nedavno mudil v Argentini in dne 7. avgusta govoril tudi Slovencem o Indiji in položaju katoliške Cerkve v njej. — Na samo misijonsko nedeljo 23. oktobra pa so bile misijonske molitvene ure in misijonske prireditve v vseh slovenskih središčih. Glasilo Slovenskega dušnega pastirstva v Buenos Airesu „Oznaniilo“ je skoro vso številko posvetilo misijonski misli. Prav tako so bile vse slovenske pridige na ta dan prežete z isto mislijo. — V zvezi z misijonsko nedeljo je Slovenska misijonska zveza mesto običajnega „Misijonskega zbornika“ izdala 450 strani obsegajočo knjigo dr. Franca Jakliča: „Knoblehar in njegovi sodelavci“. Knjiga, ki ni roman, pa se kot roman bere, je vredna naše pozornosti in jo vsem bralcem „Duhovnega življenja“ toplo priporočamo.

Nova argentinska vlada je v soglasju s papeškim nuncijem uredila tudi vprašanje cerkvenih praznikov. Pred vlado generala Perona so bili sicer v veljavi vsi cerkveni prazniki, toda držala sta se jih le šola in državna administracija, ne pa trgovina in industrija, kar je marsikdaj povzročalo težave Slovencem, ki so vztrajali na praznovanju prazničnih dni. Pod Peronom se je položaj spremenil le v toliko, da je Cerkev proglasila tri praznike: vnebohošč, sv. Peter in Pavel in sv. Jožef za delovne dni, ostali prazniki so pa ostali prazniki za tiste, ki so se jih hoteli držati. Po novem dekretu pa je drugače: božič, novo leto,

Vrhnika — Sv. Trojica

veliki petek in velika sobota, sv. Rešnje Telo, Marijino Vnebovzetje in Marijino brezmadežno Spočetje so pravi prazniki, ki jih je treba držati kot nedelje, to se pravi: počiva vse de.o. Zanimivo je, da imata veliki petek in velika sobota praznični značaj. Tako bo velika noč res prišla do izraza. Pod prejšnjo vlado so se tri dni skupaj praznovali pustni dnevi, kar gotovo ni bilo izraz kake posebne poduhovljenosti argentinskega ljudstva.

Po treh letih vremenskih nevšečnosti, ki so vsakič spremljale sedaj že tradicionalno prireditve naše mladine, organizirane v Slovenski fantovski zvezi in Slovenski dekleški organizaciji, smo letos 6. novembra dočakali nedeljski dan, ki je bil kot nalašč za javno prireditev na prostem. Sonce je pognalo živo srebro do 33 stopinj, kar se je poznalo v točilnici, ki je na noč s praznimi steklenicami pričala o siini žeji udeležencev. Prišlo je nad 700 naših ljudi, ki so si spet zaželeli priti skupaj in se razvedriti v spomladanski prirodi. Značilni

izraz so dajale mlade družine, ki so pripeljale s seboj svoje malčke. Ob pogledu na njih je človek vesel in žalosten. Vesel, ker slovenska kri živi tudi v tujini naprej, pa žalosten, ko vidi, da ti otroci, komaj pridejo v šolo, v slovenski družbi med seboj le še špansko govorijo. Ali niso krivi tega tudi starši, ki ne znajo otrokom vcepiti spoštovanja do svojega jezika in ki niti za to ne poskrbe, da bi jih poslali na slovenske šolske tečaje? Tudi to je bilo opaziti, da manjka slovenska moška mladina od 15 do 25 leta. Zdi se, da ji je argentinska družba ljubša in argentinski klub ali bar bolj privlačen kot slovenska Pristava na Moronu. Zato tem bolj priznaje vsem tistim, ki svojega slovenstva tudi v tujini ne pozabijo in ga gojijo bodisi na sestankih ali tečajih ali telovadbi ali prireditvah, kot je bila omenjena. Telovadni nastop je dobro uspel in ljubke vaje slovenskih deklet iz Lanusa ter izvajanje deklet so želi splošno priznanje. Tudi za zabavo ter jedajo in pijačo je bilo v obilni meri poskrbljeno. Močni zvočniki, ki so last obeh mladinskih organizacij in so to pot prvič zadoneli, so s prenašanjem prijetne glasbe lepo razpoloženje še povečali.

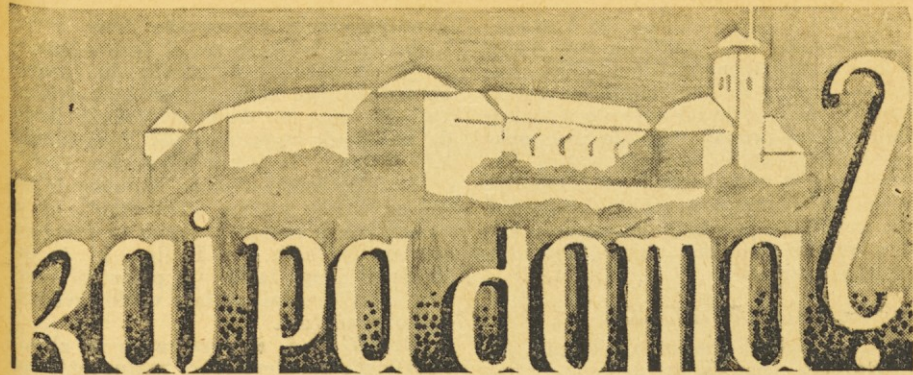
VENEZUELA

Še ni dolgo tega, kar je nadškof iz glavnega mesta Caracas pristal na prošnjo tamošnjih Slovencev in dovolil, da se v njegovi nadškofiji naseli slovenski duhovnik ter organizira dušno pastirstvo med tamošnjimi rojaki. Sedaj nam pa sporoča g. Rojnik Ivan iz Caracasa, da je nadškof dr. Lucas Guillermo Castillo 9. septembra umrl. Štirinajst dni pred smrtjo se je zatekel v bolnišnico. Dan, preden je umrl, se je počutil prav dobro in spovedal večje število težko bolnih bolnikov. Naslednje jutro mu je pa začelo nagajati srce. Najboljši zdravniki so se zaman trudili, da ga rešijo. Ob tričetrt na štiri zjutraj je izdihnil svojo dušo. Predsednik države je takoj odredil tridnevno uradno žalost. Častna vojaška straža je čuvala njegovo truplo. Časopisi, tudi veri nasprotni, so prinesli na naslovni strani sliko velikega pokojnika. List „El Nacional“ je objavil ob priliki njegove smrti dve značilni sliki:

Nadškof s škofom koadjutorjem ob proslavi srebrnega škofovega jubileja na slavnostnem kosilu s siromaki; prometna nesreča na ulici pred stolnico z nadškofom, ki deli ponesrečencem sv. maziljenje. Vsi časopisi so si bili edini v tem, da je stalno ostal prvi župnik naroda. Bil je jako skromen in je vse razdal siromakom. Oporoke sploh ni napravil, ker ni imel z ničemer razpolagati. Kot nadškof je imel težko stališče. Za milijon duš je imel na razpolago le 70 duhovnikov, od katerih so mnogi redovniki, ki se posvečajo svojim šolam, in za dušno pastirstvo ne pridejo v poštev. Ko so po drugi svetovni vojni prišli begunci tudi v Venezuelo, je takoj v svoji nadškofijski rezidenci odprl urad za izseljence. Spočetka je bil tajnik omenjenega urada slovenski salezijanec preč. g. Trampuš in uradnik dr. Peter Urbanec, ki je sedaj v Kanadi. Nobenemu ni odklonil priporočila za službo, čeprav so ga mnogi nepošteno izrabljali. Zelo ga je bolelo tudi preganjanje vernikov v Jugoslaviji. Pod njegovim vplivom je tudi vlada v Venezueli vložila uradni protest radi krivičnega postopanja in zapora nadškofa dr. Alojzija Stepinca. Naj bi Bog uspešno vodil tudi novega nadškofa mons. dr. Rafaela Arias Blanco, Slovincem v Venezueli pa dal kmalu dočakati dan, ko ne bodo več sirote, temveč bodo imeli duhovnika lastne krvi v svoji sredi.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Farani župnije sv. Lovrenca v Newburgu (Cleveland) so v nedeljo 11. septembra proslavili štiridesletnico župnikovanja mons. J. Omana. Dopoldne je opravil sv. mašo, pri kateri je pridigal ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman in bil navzoč clevelandski škof E. Hoban, popoldne pa je bil v prostorih Slovenskega narodnega doma slavnostni banket v čast g. župnika. Jubileja se je spomnil tudi sam sv. oče, ki je poslal to-le brzojavko: „Ob radostni priliki štiridesletnice tvojega župnikovanja pri sv. Lovrencu, podeljuje sv. oče iz srca rad tebi, tvojim pomočnikom in tvojim župljanom apostolski blagoslov. Mons. Dell' Acqua, namestnik državnega tajnika.“

SLOVENIJA

Petdeset let je preteklo 16. septembra 1955, odkar so prvi gojenci prestopili prag hiše, na katero je nadškof Jeglič s tolikšnim zaupanjem dal zapisati „Kristusu — Zveličarju sveta“ in ki jo je naš narod imenoval „Škofovi zavodi“. S postavitvijo tega zavoda je hotel Jeglič ustvariti vsemu slovenskemu narodu prvo, res čisto slovensko gimnazijo, hotel dati učencem v slovensčini pisane knjige, hotel rešiti narod pred potujčenjem in moralnim propadom. V letu 35 let svojega obstoja so Škofovi zavodi dali narodu 675 maturantov in sprejeli 10.698 učencev. Zavodi so bili ne samo najboljša gimnazija, temveč tudi branik slovenstva in trdnjava katolištva. Od leta 1941 pa so Zavodi spremenili svoje lice. Že nemški nacisti so izbrisali napis s pročelja in oskrunili kapelo. Bele stene so se umazale s krvjo preganjanih in mučenih. A mera trpljenja še ni bila polna. Prav tedaj, ko bi slovenski narod ob odhodu nemških samosilnikov lahko z radostjo praznoval štiridesetletnico Zavoda, je nacistično zver nasledila še hujša — komunistična. V znamenju umora in pokoljenja slovenskih protikomunističnih sil je spremenil Zavode v največjo jetnišnico in mučilnico slovenskega naroda. Toda kljub temu, da je Satan, o katerem je Jeglič leta 1937 na mladinskem taboru v Celju tako preroško napovedal, da ima že svojo fronto, začasno zmagal nad Križem, trdno upamo, da bomo še doži-

veli dan, ko bodo Zavodi na šentviškem polju znova odprli svoja vrata slovenskemu dijaku in bo na pročelju spet zablestel napis „Kristusu — Zveličarju sveta“.

Slovenski komunistični oblastniki so spet enkrat imeli priliko, da pokažejo svoje nerazpoloženje do katoliške Cerkve. Povabili so „Svetovno zvezo luteransko-evangeljskih cerkvá“, da priredi svoje letošnje zasedanje v Ljubljani. Ves svet ve in domači komunisti najboljše, da je Ljubljana versko središče katoliškega slovenskega naroda in da protestantov v njej skoro ni. Seveda to ni motilo ne protestantov ne slovenskih komunističnih oblastí, da so prvi priredili in druge dovolile to zasedanje, ki je bilo od 14. do 17. avgusta 1955. Seveda je govornik na radiju imel vse omenjene dni polno košaro pohvalnih besed na račun tega zasedanja, prav tako režimsko časopisje. Na vse pretege so povdarjali važnost zasedanja in ogromne zasluge teh cerkva na socialnem področju, ko gradijo šole in ustanavljajo bolnišnice v kulturno zaostalih deželah. Da isto delo na enak in še bolj požrtvovalen način vrši tudi katoliška Cerkve, tega seveda radijski govornik ni hotel povedati, saj je katoliška Cerkve po trditvah slovenskih komunistov skupek vsega, kar je najbolj nazadnjaško, pokvarjeno in nesocialno. Tudi to so vedeli povedati slovenski občudovalci protestantovskih cerkvá, da se le-te silno trudijo za ohranitev miru na svetu,

medtem ko Vatikan neprestano ščuva na vojno. Seveda niso manjkala tudi vprašanja s strani domačih časnikarjev, kaj mislijo inozemski protestanti o verski svobodi. Odgovor je bil naravno v smislu komunistične propagande: da niso opazili ničesar, kar bi moglo pričati o pomanjkanju verske svobode v Sloveniji. Naj bi le šli ti protestantski apostoli malo med ljudi, pa bi hitro zvedeli, kakšno versko svobodo uživa Slovenija pod rdečo zvezdo.

SLOVENSKA KOROŠKA

Na posledicah poškodb, ki mu jih je povzročila nesreča pri delu, je 7. avgusta preminul v celovski bolnišnici župnik iz fare Rebrca Alojzij Karel Marashek. Čeh po rodu se je tako zvil v koroške razmere, da se je počutil domačina sredi koroških Slovencev. Za časa Hitlerjeve zasedbe je moral v pregnanstvo, iz katerega se je vrnil zelo pozno in tudi ne na svojo faro Danačale, marveč na neko nemško faro, iz katere je potem leta 1948 prišel na Reberco. Pokopali so ga 10. avgusta na domačem pokopališču. Pogrebne obrede je vodil dekan iz Dobrle vasi g. Aleš Zechner, ki je v svojem nagrobnem govoru pozval vernike, naj z molitvami in darovi pomagajo nadomestiti vrzeli, ki jih smrt seka v duhovniških vrstah, saj sta se v kratkem času smrtno ponesrečila dva slovenska duhovnika.

Že dvakrat je vojna oropala župno cerkev v Galiciji njenih zvonov. Toda farani se kljub temu niso dali oplasti, da ne bi pod vodstvom svojega župnika škofiča zbrali denar za tri nove zvonove, ki naj bi peli na mestu prejšnjih odpeljanih. Blagoslovitev je izvršil dekan g. Aleš Zechner dne 14. avgusta. Pred zadnjo svetovno vojno sta največji zvon kupila sama Naradov stric in Kavhova oče. Napis je bil, kot se razume, slovenski. To pot pa nosi veliki zvon le nemški napis, dasi bi po prispevkih slovenskih družin in v smislu določb državne pogodbe bolj pristojalo, da bi bil napis vsaj dvojezičen. Dvojezičen pa je napis na manjšem zvonu. Tretji zvon, ki ga je kupila Kavhova družina v Encelni vasi, nosi samo slovenski napis.

Kakor lani, bo tudi letos delovala

kmetijska šola za kmečke fante v Tinjah. Pouk bo letos trajal šest mesecev, to je od začetka novembra do sredine aprila. Fantje, ki so lansko leto obiskovali to šolo, so namreč izrazili željo, da naj pouk traja vsaj pol leta; lansko leto je trajal le dobre tri mesece.

Deželni šolski svet za Koroško je izdal za šolsko knjigo „Naš dom“, ki je namenjena učencem drugega in tretjega razreda ljudskih šol. Knjigo, ki je izšla že v drugi izdaji, je pripravil nadzornik za dvojezične šole vladni svetnik g. Lovrenc Just.

Dne 3. in 4. septembra so se zbrali bogoslovci, akademiki in maturantje na sestanku v Globasnici. Prišlo jih je lepo število. Sestanek so obiskali tudi goriški akademiki z g. direktorjem slovenskega učiteljskega združenja v Trstu dr. Kacinom na čelu. Življenjska predavanja so udeležence močno razgibala in pripomogla k živahni debati. Med predavanji pa je donela domača pesem, ki je povdarila, da so vsi udeleženci udje iste slovenske skupnosti. Izlet k sv. Hemi je osebnostne stike med posamezniki še bolj poglobil, prav tako družabni večer, ki so ga pripravili globaški prosvetarji in pevci v čast dragih gostov.

Na rožnovensko nedeljo je selska fara praznovala štiridesetletnico dušnega pastirstva preč. g. Alojzij Vautija. V jeseni leta 1915 je gospod župnik nastopil svoje mesto v Selah in potem skozi štirideset let delil s svojimi farani dobre in tudi hude čase. Prvo veliko preizkušnjo zanj je pomenil plebiscitni čas, ki ga je dokončno tesno povezal z zupani in mu verniki. Njegovo delo je tudi farni dom, pri katerega gradnji je dostikrat lastnoročno zgrabil za kramp in lopato. Zato je vsa fara iskreno sodelovala pri slavnostni akademiji jubilantu na čast. Dopoldne je bila proslava v cerkvi, kjer je imel slavnostno pridigo dekan g. Košir, g. kanonik dr. Blüml pa je slavljencu prinesel čestitke prevz. g. škofa in izrazil željo, da bi g. župnik Vauti še mnogo let ostal med svojimi farani čil in zdrav.

SLOVENSKO PRIMORJE

Sedmi Marijin shod na Opčinah. V nedeljo 1. septembra se je vršil na Op-

Pričujočo Mater božjo je naslikal za preč. g. Josipa Pogačar, ki deluje v škofiji Brixen na Južnem Tirolskem akademski slikar in stolni vikar Oberkofler v Brixnu. V ozadju Karavanke, spredaj Gorje pri Bledu

činah sedmi Marijin shod. Kakor prejšnji, tako je tudi ta sijajno uspel, za kar je pripomoglo tudi izredno lepo jesensko vreme. Shod se je pričel z večerno sv. mašo s sodelovanjem skupne pesmi in molitve. Sledila je nato veličastna procesija s kipom fatimske Matere božje. Po procesiji je bil lep govor č. g. Krečiča, župnika iz Doberdoba. Procesije so se udeležila vsa katoliška društva, kat. skavti in tudi zastopniki javne varnosti.

Rojan. Rojančani so se v nedeljo 11. septembra lepo pripravili na škofov obisk. Že dolgo ni bilo toliko vernikov v cerkvi kot ob tej priliki. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje, ki se je zelo lepo obneslo. Popoldne pa je g. škof obiskal Marijin dom. Najbolj je družbenice razveselila njegova obljuba, da bo podprl njihovo prizadevanje, da bi Marijina družba prišla do lastnega doma.

Zadnji romarski shod na Pečah. Na roženvenso nedeljo 2. oktobra je bil na prijaznih Pečah pri Boljuncu zadnji romarski shod v tem letu. Po popoldanski službi božji so dvignili milostno podobno Marije Pomočnice in jo v slovesni procesiji prinesli v župno cerkev v Boljuncu. Tu bo ostala do velikonočnega ponedeljka. Pred cerkvijo v Boljuncu je imel č. g. misijonar Vidmar lep govor, nakar je sledila posvetitev vseh prisotnih Materi božji. — Božjepotno cerkev

na Pečah, ki so jo šele letos na novo pozidali in blagoslovili, je že obiskalo lepo število romarjev. Dne 6. septembra je kot prva tuja romarska skupina prišla na Peče goriška Marijina družba. Brez dvoma ji bodo prihodnje leto sledile še druge katoliške organizacije iz Tržaške in Goriške.

Romanje na Staro goro. Slovenski III. red iz Gorice je priredil 13. septembra romanje na Staro goro pri Čedadu. Ker je bil delavnik smo lahko nemoteno peli in molili v našem jeziku. Kljub slabemu vremenu je bilo razpoloženje zelo dobro. Na poti domov smo se še ustavili v Barnasu pri Tolažnici žalostnih, kjer je imel za vse romarje govor tamkajšnji neumorni č. g. župnik Hvalica. V Krminu, v lepi cerkvi Marije — Rože skrivnostne, je bila naša zadnja postaja, nakar smo se odpeljali proti Gorici, veseli, da smo se lahko priporočili nebeški Materi in jo prosili pomoči.

Žabnice. V septembru se je z motorjem ponesrečil č. g. Luka Andrewald, žabniški rojak. Pokojni gospod je bil zelo miroljuben gospod, ki pa je že del časa bolehal zaradi srca in zato ni upravljal samostojne duhovniške službe, temveč pomagal domačemu g. župniku. Pred vojno je nekaj časa služboval v goriškem malem semenišču kot profesor in v Solkanu kot kaplan.

PRIJATELJEM NAŠE REVIIJE !

Z božjo pomočjo in požrtvovalnim sodelovanjem urednikov, uprave, piscev in naročnikov „Duhovnega življenja“ s to številko zaključimo XXIII. letnik naše versko-prosvetne revije.

Leto 1955 je bilo za katoličane v Argentini burno in polno težkih trenutkov. Toda izkazali so se v borbi za pravice Cerkve velike in vredne našega občudovanja. V novo leto vstopajo polni zaupanja in trdno prepričani, da bo versko življenje v Argentini doživelo novo pomlad. Z njimi se veselimo tudi mi katoliški Slovenci, saj se zavedamo, da bi versko preganjanje argentinskega naroda prej ali sleje zadelo tudi naš verski tisk, ki smo si ga s trudom ustvarili in ga s težkimi žrtvami vzdržujemo.

Zato vstopamo tudi mi pogumno v novo leto 1956. Edino, kar nas skrbi, je gospodarski položaj revije. Do sedaj smo, hvala Bogu, še vedno dokončali letnik brez dolgov. Trenutni slabi gospodarski položaj Argentine v letu 1956 pa nam obeta splošen dvig cen, kar bo imelo gotovo odmev tudi v naročnini za „Duhovno življenje“.

Za sedaj prosimo zlasti eno: Naj vsi naročniki, ki dolgujejo naročnino za leto 1955 ali še bolj nazaj — in takih ni tako malo —, nemudoma svoj dolg poravnajo; prav tako pa prosimo vse, ki so z naročnino na tekočem, da jo za leto 1956 poravnajo v prvih mesecih. S tem bodo reviji dali močno finančno podlago in ji pripomogli do nadaljnjega obstoja.

Končno še beseda o vsebini bodočega letnika. Vodilna misel bo življenje v milosti božji. Sredi materialističnega okolja je potrebno vedno bolj poudarjati pravi namen življenja. Smo na svetu, da potom stvari pridemo k Bogu, ne pa da bi nas stvari trgale od Boga proč. Zasledovali bomo sodobne probleme, skušali slediti utripu časa, opozarjali na nevarnosti, ki prete dušnemu življenju naših ljudi. Vsak mesec se bomo dotaknili družinskih problemov. Nadaljevali bomo z objavljanjem romana, ki je vzbudil splošno pozornost in ga v bodočem letniku zaključili. Radi bi priobčili čim več literarnih prispevkov, zato prosimo vse prijatelje revije, ki jim je Bog dal pisateljske zmožnosti, da se nas spomnijo in večkrat pošljejo kak svoj prispevek. V objavljanju vesti iz katoliškega sveta, od doma in iz izseljeniškega okolja bomo skušali biti kot doslej izčrpni in zanimivi.

Naša želja je, da bi nam vsi naročniki brez izjeme ostali zvesti tudi vnaprej, da tako ta lepa družina, ki jo tvorijo bralci in prijatelji „Duhovnega življenja“ ostane strnjena in povezana še dolgo vrsto let.

H kraju se želimo še enkrat vsem sodelavcem, naročnikom in bralcem iskreno zahvaliti za zvestobo in nesebično podporo ter jim želimo blagoslovljene božične praznike ter miru in blagoslova polno novo leto 1956.

Konzorcij, uredništvo in uprava revije „Duhovno življenje“

Gostovanje Sovodenjcev v Gorici. Drugo nedeljo v septembru je gostoval v domu Brezmadežne v Gorici sovoedenjski dramski odsek. Že v pozdravnem govoru ga je predsednik SKPD predstavil kot enega najboljših na Goriškem. O tem se je obilno občinstvo kmalu samo prepričalo. Pridni Sovodenjci so dovršeno lepo zaigrali Krekovo igro Tri sestre, ki je polna zdravega humorja in prepričevalnih nauk. Predvsem pa so vsi občutili, kako je ta igra pristno naša slovenska igra, kakršnih smo na naših odrih že delj časa pogrešali.

Obisk s Koroške. V septembru so zopet obiskali našo Primorsko koroški Slovenci iz okolice Železne Kaple. Tokrat so bili to občinski očetje (svetovalci) s svojim županom in uradniki. Z njimi je bil tudi g. inž. Muri, nekdanji šef kmetijskega oddelka banske uprave v Ljubljani. Korošci so si najprej ogledali Trst in zanimivi grad Miramar, ki ga je v letošnjih poletnih mesecih obiskalo že nad 700.000 oseb, nakar so se podali v Gorico in od tam v Števerjan v goriških Brdih. Tu so jih že pričakovali možje števerjanske Kmečke zveze in snidenje je bilo pristržno, tako da so se le s težavo ločili.

Zgonik. V Zgoniku, kjer že več let niso imeli duhovnika so na rožnovensko nedeljo z vsem veseljem in slovesnostjo sprejeli novo imenovanega dušnega pastirja č. g. Antona Princiča, briškega rojaka. G. Princič prihaja iz obmorskega mesteca Gradež, kjer je služboval v tamkajšnji bolnišnici in naredil mnogo dobrega vsem, zlasti še slovenskim bolnikom.

Obmejni promet med Jugoslavijo in Italijo. V Italiji kar dobro napreduje in na tisoče oseb je že v posesti potrebne prepustnice za čez mejo. Mnogi Goričani so izrabili priliko in obiskali Sveto goro, ki je še vedno za vse tako drago in ljubomromsko središče. V Jugoslaviji pa poteka delitev prepustnic počasneje. Iz vsake družine dobi prepustnico le po en član. Pravijo, da ljudje čakajo cele noči pred uradi, da pridejo na vrsto. Težkoče so le v tem, ker je prenos živil in oblek iz ene in druge strani precej omejen. Pa tudi tujo valuto težko zamenjajo.

„DUHOVNO | ŽIVLJENJE“ je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. France Gnidovec in Jože Jurak).

Naslov uredništva in uprave je:
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

Celoletna naročnina znaša za Argentino 60 pesov, za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov, drugod v protivrednosti dolarja. Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, V. Martínez 50, kakor tudi kateri koli blagajnik „čebelnice“.
Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.
Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spital a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.
Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

CORREO
ARGENTINO
TINO
Suc. 6

**TARIFA
REDUCIDA**

Concesión
No. 2560

VSEBINA DECEMBERSKE ŠTEVILKE

Alojzij Košmerlj: Božična blagovest	633
Martin Radoš: Sveti večer na „Satanovem dvorcu“	637
Prof. Pavel Slapar: Dolžnosti izseljencev do svojega naroda ..	640
Kako je nastala najlepša božična pesem	642
Dr. Mirko Gogala: Jezus pouči in razpošlje apostole	643
+ Viktor Kragl: Marija Pomagaj — Kraljica Slovencev	648
Luz de Also: Los católicos y sus deberes cívicos	650
Jože Vovk: Obhajilo in konec	651
Po katoliškem svetu	653
Dr. L. Te.: IV. mednarodni festival religioznega filma na Dunaju ..	654
Poročilo ob desetletnici slovenskega semenišča v izseljenstvu	659
E. William: Usodna preobleka	707
Norah Smaridge: Pogovor pri mizi	711
Ali je Einstein veroval v Boga? ..	713
Dekle, ki ljubiš in želiš biti ljubljena	714
Marjan Jakopič: Moj božič	716
Po svetu	717
Dr. Ivan Ahčin: Med knjigami	721
Janez Lovše: Tako se je pričelo ..	724
Med izseljenci	727
Kaj pa doma?	729
Prijateljem naše revije!	732

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

